

**Dovrefjell
nasjonalparkstyret**

Møteinnkalling

Utvalg:	Dovrefjell nasjonalparkstyret
Møtested:	Oppdal turisthotell, Oppdal
Dato:	07.12.2020
Tidspunkt:	10:00 -15:00

Eventuelt forfall må meldes snarest til fmopdovrefjell@fylkesmannen.no.

Vararepresentanter møter etter nærmere beskjed.

Møtet avsluttes med en enkel julemiddag.

Saksliste

Utvalgssaksnr	Innhold	Arkivsaksnr
ST 55/2020	Godkjenning av møteinnkalling og dagsorden, valg av et medlem til å godkjenne protokollen	
ST 56/2020	Referatsaker	
RS 12/2020	Underretning til klager - ulovlig dronofilmning	2020/4945
RS 13/2020	Endelig vedtak i Miljødirektoratet - Klage - Fokstugu LVO - Dispensasjon til Snefrid og Bjørn Ødegård til å sette opp kokhus på seter på Gardsenden - Fylkesmannen i Innlandet	2019/16192
RS 14/2020	Uttalelse - Dalsida LVO - Oppstart av planarbeid og forslag til planprogram for områderegulering på Bjorli - Norconsult AS	2020/10812
RS 15/2020	Besøksstrategi med kommunikasjonsplan for verneområdene på Dovrefjell, godkjenning før høring	2019/9703
RS 16/2020	Samarbeidsavtale mellom DNT og Fylkesmannen i Innlandet om ut.no	2019/9703
RS 17/2020	Søknad - Dovrefjell-Sunndalsfjella NP - dispensasjon - riving av uthus / fjøs - Åmotsdalsvegene 850 - gbnr 68/1 - Oppdal - Ola Vammervold	2020/12148
ST 57/2020	Delegerte vedtak	
DS 97/2020	Delegert sak - Tillatelse - Åmotan-Grøvudalen LVO - frakting av diesel fra vernegrensa - utbedring skutertrase / sti i Geitådalen - Torbudalen hytteeierforening	2020/3253
DS 98/2020	Delegert sak - Dispensasjon - Hjerkin/Kongsvoll/Drivdalen LVO - barmark - telehytte Grønbakken nord - Bane NOR / Nødnett	2020/10465
DS 99/2020	Delegert sak - Dispensasjon - Åmotan-Grøvudalen LVO - motorferdsel - 2021 - 2024 - snødekt mark - 37/2 Storsetra - Endre Atle Hoås	2020/921
DS 100/2020	Delegert sak -tillatelse - Åmotan-Grøvudalen LVO - Transport snødekt mark - Dindalsvegen 1304 v/ Veggasetra - Terje Husby	2020/3614

Saker til behandling

ST 58/2020	Forslag til møteplan for Dovrefjell nasjonalparkstyre i 2021	2020/13000
ST 59/2020	Forslag til budsjett for Dovrefjell nasjonalparkstyre i 2021	2020/12518
ST 60/2020	Søknad fra Dovre fjellstyre om tiltaksmidler til å bygge bruer over elvene Stridåe og Svåne ved Svånålegeret i Dovrefjell-Sunndalsfjella nasjonalpark	2020/12518
ST 61/2020	Merket sykkelsti over Store Børsjøhø i Knutshø landskapsvernområde	2020/10248
ST 62/2020	Søknad om oppføring av bru over Grynna ved Storsetra i Åmotan-Grøvudalen LVO	2020/9945
ST 63/2020	Søknad om punktutbetringar på køyresporet til Grøvudalen - fornying av tillatelse frå 2015 og nye punkt	2020/9831
ST 64/2020	Søknad fra Femundløpet AS, Røros, om ny hundeløpstrasé forbi Vesl-Børsjøen i Knutshø landskapsvernområde i 2020-2025	2020/10221
ST 65/2020	Søknad om organisert ferdsel og motorisert ferdsel snødekt mark for UK Royal marines -søker HV-11 - Dovrefjell-Sunndalsfjella NP, Dalsida og Jora LVO	2020/11407
ST 66/2020	Saker til orientering - møte i Dovrefjell nasjonalparkstyre 05.12.2020	2020/5397

ST 55/2020 Godkjenning av møteinnkalling og dagsorden, valg av et medlem til å godkjenne protokollen

Ut fra vedtektene for styret skal leder sammen med et medlem godkjenne protokollen.

Videre skal fastsettes antall timer til forberedelse (ikke vedtak).

Forvalters innstilling

Møteinnkalling og sakliste ble godkjent.

Til å godkjenne protokollen ble valgt NN

ST 56/2020 Referatsaker

Forvalters innstilling

Dovrefjell nasjonalparkstyre tar referatsakene 12-17/2020 til etterretning.

Saker til referat:

- RS 12/2020 Underretning til klager - ulovlig dronefilming 2020/4945
- RS 13/2020 Endelig vedtak i Miljødirektoratet - Klage - Fokstugu LVO - Dispensasjon til Snefrid og Bjørn Ødegård til å sette opp kokhus på seter på Gardsenden - Fylkesmannen i Innlandet 2019/16192
- RS 14/2020 Uttalelse - Dalsida LVO - Oppstart av planarbeid og forslag til planprogram for områderegulering på Bjorli - Norconsult AS 2020/10812
- RS 15/2020 Besøksstrategi med kommunikasjonsplan for verneområdene på Dovrefjell, godkjenning før høring 2019/9703
- RS 16/2020 Samarbeidsavtale mellom DNT og Fylkesmannen i Innlandet om ut.no 2019/9703 - **tas opp under orienteringssaker.**
- RS 17/2020 Søknad - Dovrefjell-Sunndalsfjella NP - dispensasjon - riving av uthus / fjøs - Åmotsdalsvegane 850 - gbnr 68/1 - Oppdal - Ola Vammervold 2020/12148 - **tas opp under orienteringssaker.**

ST 57/2020 Delegerte vedtak

Forvalters innstilling

Dovrefjell nasjonalparkstyre tar refererte delegerte saker 97-100/2020 til etterretning.

Delegerte saker til referat

- 97/2020 Delegert sak - Tillatelse - Åmotan-Grøvudalen LVO - frakting av diesel fra vernegrensa - utbedring skutertrase / sti i Geitådalen - Torbudalen hytteeierforening 2020/3253
- 98/2020 Delegert sak - Dispensasjon - Hjerkin/Kongsvoll/Drivdalen LVO - barmark - telehytte Grønbakken nord - Bane NOR / Nødnett 2020/10465
- 99/2020 Delegert sak - Dispensasjon - Åmotan-Grøvudalen LVO - motorferdsel - 2021 - 2024 - snødekt mark - 37/2 Storsetra - Endre Atle Hoås 2020/921
- 100/2020 Delegert sak -tillatelse - Åmotan-Grøvudalen LVO - Transport snødekt mark - Dindalsvegen 1304 v/ Veggasetra - Terje Husby 2020/3614

Arkivsaksnummer: 2020/13000-1

Saksbehandler: Lars Børve

Dato: 26.11.2020

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Dovrefjell nasjonalparkstyre	58/2020	07.12.2020

Forslag til møteplan for Dovrefjell nasjonalparkstyre i 2021

Forslag til vedtak – innstilling

Møteplan for Dovrefjell nasjonalparkstyre i 2021 er:

Uke 6:	08.02. AU-møte
Uke 12:	22.03. Styremøte Evt. uke 15: 12.04. Styremøte
Uke 19:	10.05. AU-møte
Uke 25:	21.06. og ev. 22.06. Styremøte og evt. befarings
Uke 33:	16.08. AU-møte
Uke 40:	04.10. Styremøte
Uke 44:	01.11. AU-møte
Uke 50:	13.12. Styremøte

--- slutt på innstilling ---

Saksopplysninger

Forslag til møteplan for Dovrefjell nasjonalparkstyre i 2021 er:

Uke 6:	08.02. AU-møte
Uke 12:	22.03. Styremøte Evt. uke 15: 12.04. Styremøte
Uke 19:	10.05. AU-møte
Uke 25:	21.06. og ev. 22.06. Styremøte og evt. befarings
Uke 33:	16.08. AU-møte
Uke 40:	04.10. Styremøte
Uke 44:	01.11. AU-møte
Uke 50:	13.12. Styremøte

Vurderinger

Forslaget til møteplan er samordnet med møteplanene for fylkestingene i Innlandet, Trøndelag og Møre og Romsdal, og hovedutvalg for kultur i Trøndelag (styreleder er medlem i dette utvalget).

Søknader som nasjonalparkstyret mottar bør behandles i løpet av en måned, jf. forvaltningsloven § 11 a, og det bør derfor i utgangspunktet ikke gå mer enn ca. en måned mellom nasjonalparkstyret eller AU har møter. Det kan derfor hende at styret eller AU bør ha oftere møter enn den møteplanen som er foreslått for 2021.

Det kan være en fordel at styret drar på befaring i noen av verneområdene tidlig på sommeren 2021, for å se på enkelte saker og gjøre seg bedre kjent i noen områder.

Rett til innsyn i sakens dokumenter

Alle kan kreve innsyn i sakens dokumenter. Noen dokumenter kan med hjemmel i lov være unntatt fra innsyn.

Kopi til

- Miljødirektoratet
- Fylkesmannen i Innlandet
- Statens naturoppsyn Dovrefjell
- Dovrefjell nasjonalparkstyre
- Administrativt kontaktutvalg
- Rådgivende utvalg

Arkivsaksnummer: 2020/12518-4

Saksbehandler: Lars Børve

Dato: 27.11.2020

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Dovrefjell nasjonalparkstyre	59/2020	07.12.2020

Forslag til budsjett for Dovrefjell nasjonalparkstyre i 2021

Forslag til vedtak – innstilling

Dovrefjell nasjonalparkstyre godkjenner forslagene til budsjett for 2021 for drift sekretariat, styret og andre utgifter, med de endringene som nasjonalparkstyret ble enige om på møtet.

--- slutt på innstilling ---

Dokumenter

06.11.2020: E-post fra Miljødirektoratet vedlagt brev 03.11.2020: Rammer og opplegg for Fylkesmann og verneområdestyrer – innmelding av behov for midler til tiltak i verneområder og bestilling av tjenester fra SNO – 2021.

- Forslag til budsjett for drift sekretariat 2021.
- Forslag til budsjett for drift styre og andre utgifter 2021.

Vedlegg

- Forslag til budsjett for drift sekretariat 2021.
- Forslag til budsjett for drift styre og andre utgifter 2021.

Saksopplysninger

Sekretariatet har utarbeidet:

- Forslag til budsjett for drift sekretariat 2021.
- Forslag til budsjett for drift styre og andre utgifter 2021.

Forslagene til budsjett for 2021 tar utgangspunkt i regnskapstall for 2012-2019.

Fra og med 2020 skal nasjonalparkstyret ikke ta med kontorleie i budsjettet.

Nasjonalpark	Dovrefjell-Sunndalsfjella
Naturresevatner	Flåman, Bjørndalen, Søndre Snøfjelltjønn, Mardalen
Landskapsvernområder	Hjerkinn med biotopvern, Drivdalen/Kongsvoll/Hjerkinn, Knutshø, Åmotsdalen, Dalsida, Eikesdalsvatnet, Åmotan-Grøvdalen, Jora, Fokstugu
Biotopvernområder	Torbudalen, Sandgovbotn-Mardalsbotn

Begge forvalterne i Dovrefjell nasjonalparkstyre blir 65 år i 2021, og ønsker å gå ned til 60 % stilling fra 01.08.2021 og arbeide i 60 % stilling fram til de blir 67 år, (evt. lenger). Forvalterne har orientert avdelingsdirektør Vebjørn Knarrum hos Fylkesmannen i Innlandet om dette i medarbeidersamtaler tidligere, og hadde et telefonmøte med Vebjørn Knarrum og underdirektør Steinar Fossum om dette temaet 19.11.2020.

Begge forvalterne søkte 19.11.2020 Fylkesmannen i Innlandet og Statens pensjonskasse om å gå ned i 60 % stilling og om avtalefestet pensjon i de resterende 40 % fra 01.08.2021. Søknadene ble innvilget 27.11.2020.

Det betyr at det blir ledig 80 % stilling fra 01.08.2021, og det er behov for finansiere 20 % stilling i ca. 2 år for å ansette en forvalter til i 100 % fast stilling.

20 % stilling kan finansieres med prosjektmidler for å revidere forvaltningsplanen for verneområdene på Dovrefjell. Det foreslås å søke om 200 000 kr til dette formålet i 2021.

I brev fra Miljødirektoratet 03.11.2020 går det fram at for 2021 skal verneområdestyrene melde inn ønske om driftsmidler over post 1420.21 i Miljødirektoratets elektroniske søknadssenter (ESS).

Rett til innsyn i sakens dokumenter

Alle kan kreve innsyn i sakens dokumenter. Noen dokumenter kan med hjemmel i lov være unntatt fra innsyn.

Kopi til

- Miljødirektoratet
- Statens naturoppsyn Dovrefjell
- Fylkesmannen i Innlandet

Dovrefjell nasjonalparkstyre**Driftsutgifter styret og andre utgifter**

Budsjett:	FMIN-prosj.	2021	2020	2019	2018
<u>Utgifter styret:</u>	2NV013				
Reise- og møtegodtgj.		400 000	400 000	400 000	400 000
Kompetansedager			60 000		
Medlemskontigent		7 000	7 000	5000	5 000
Adm. kontaktutvalg					
Reiseutg. rådgivende utv.		<u>45 000</u>	<u>45 000</u>	<u>45 000</u>	<u>45 000</u>
Sum:		<u>452 000</u>	<u>512 000</u>	<u>450 000</u>	<u>450 000</u>
Justert av M-dir./FMOP til:			470 000	420 000	400 000
10.10.2019:				pluss 60000?	
		(eks. mva)	(eks. mva)	(eks. mva)	(eks. mva)

<u>Andre utgifter:</u>					
Revisjon forvaltningsplan	2NV016	300 000	75 000	50 000	50 000
Arbeid besøksstrategi	2NV016	50 000	75 000		
Reiser ifm. forvaltningsplan		50 000	20 000	20 000	20 000
Reiser ifbm. besøksstrategi			20 000	20 000	20 000
Tiltak besøksstrategi	2NV067	500 000			
Registreringer - planarb.				80 000	80 000
Sårbarhetsanalyse	2NV031		200 000		
Skjøtselsplaner		<u>20 000</u>	<u>30 000</u>	<u>40 000</u>	<u>40 000</u>
Sum:		<u>920 000</u>	<u>420 000</u>	<u>210 000</u>	<u>210 000</u>
Justert av M-dir./FMOP til:				410 000	150 000
		(eks. mva)	(eks. mva)	(eks. mva)	(eks. mva)

Regnskap styret:	2NV013	2020	2019	2018
		Pr. 01.11.20		
Styrer, råd og utvalg		6 840	16 302	4 557
Møtegodtgjøring		228 421	160 487	159 329
Arbeidsgiveravgift		33 595	25 979	23 894
Annen personalkostnad		4 109		
Andre fremmede tj.		1 678	130 000	131 100
Kontorrekvisita				
Porto, annonser		437	2 064	
Møter interne		8 486	31 515	11 864
Møter eksterne		10 218		900
Kurs og seminarer		37 135		
Bilgodtgjørelse		22 954	28 199	22 042
Reisekostnad		13 486	10 555	4398
Diettkostnad		1 297	1 581	2 070
Representasjon				
Datamaskiner		240		47 327
Gaver (forelesere o.l.)			21 300	
Medlemskontigent		<u>7235</u>	<u>12 746</u>	
Sum:		<u>376 131</u>	<u>440 728</u>	<u>407 481</u>
		(eks. mva)	(eks. mva)	(eks. mva)

2017	2016	2015	2014	2013	2012
400 000	400 000	500 000	490 000	305 000	291 000
	50 000				50 000
5 000	5 000	5 000	5 000		
				60 000	
45 000	45 000	35 000	25 000	25 000	40 000
450 000	500 000	540 000	520 000	390 000	381 000
	540 000	350 000			

(eks. mva) (eks. mva) (eks. mva)

50 000 50 000 50 000 200 000

50 000 50 000 50 000 200 000

100 000

40 000	40 000	40 000	40 000	40 000	50 000
240 000	140 000	140 000	240 000	40 000	250 000
160 000		155 000	100 000		
(eks. mva)	(eks. mva)	(eks. mva)			

2017	2016	2015	2014	2013	2012
2 767			4 050	16 611	97 906
142 363	236 613	212 054	188 641	280 204	
21 022		29 900	27 169	41 851	13 805
-		1 000		7 738	
23 020	297 241	24 797	5 057	21 745	27 168
				1 449	893
17 786				459	
8 745	1 352	19 828	11 250		
848					42 365
			21 780		
28 558	39 820	34 697	28 901	44 670	16 402
6 382	6 304	5 405	1 487	3 714	16 381
2 947	5 723	8 157	1 950	2 299	7 224
2 440	16 570	1 374	1 050	19 988	4 380
38 719					
5 519	5 513	5 083	4 839	4 377	4 503
301 117	609 136	342 295	296 174	445 104	231 027
(eks. mva)	(eks. mva)	(eks. mva)			
		495 879?			

Dovrefjell nasjonalparkstyre**Driftsutgifter sekretariat**

FMIN koststed: 2401

Budsjett:	2021	2020	2019	2018	2017
	Foreløpig				
Kontormøbler					
Innkj. PC og programvare					
Innkjøp mobiltelefoner					
Innkjøp GPS					
Innkjøp fotoapparat					
Innkjøp feltutstyr					
Annet (annonser m.m.)	4000	4000	4000	4000	
Kontorleie	SFIN	FMIN	60000	60000	60000
Reiseutgifter	60000	40000	44000	44000	60000
Mobiltelefon	SFIN	FMIN	FMIN	FMOP	FMOP
Leie av datasystemer	4000	4000	3000	3000	
Porto, annonser	1000	1000	2000	2000	2000
Kontorrekvisitta	500	1000	1000	1000	3000
Kopiering	15000	27000	27000	27000	24000
Andre adm. utg. møter	4000	4000	4 000	4 000	30 000
Kurs, kompetanseheving	10000	10000	3 000	3 000	20 000
Avisabonnement	1500	2000	2000	2000	1000
Sum:	100 000	93 000	150 000	150 000	200 000
Justert av FMOP til:		60 000		151 000	151 000
	(eks.mva)	(eks.mva)	(eks.mva)	(eks.mva)	(eks.mva)

Regnskap:	2020	2019	2018	2017
	Pr. 01.11.20			
Gaver ansatte og eksterne		970		
Annen personalkostnad	988	109	2 099	811
Inventar				
Datamaskiner	1 920	2 973	2 954	2 212
Andre kontormaskiner				
Leie lokaler			60 000	60 000
Annen kostnad lokaler				
Annet driftsmateriale		816	879	1 936
Tjenester drift, IKT				
Andre fremmede tj.				
Møter		1 794		1 969
Kontorrekvisita		108	100	340
Aviser, tidsskrifter	1 300	1 390		1 000
Kurs og seminarer			15 836	1 800
Kopiering, trykksaker, bøker		13 268	14 787	25 057
Mobiltelefon, tj.telefon				
Porto, annonser		55	116	2 002
Bilgodtgjørelse	9 080	13 740	10 737	11 581
Reisekostnad	5 734	11 726	6 697	13 591
Diett-kostnad	1 489	1 973	3 022	5 011
Sum:	20 511	48 922	117 227	127 310
	(eks.mva)	(eks.mva)	(eks.mva)	(eks.mva)

2016	2015	2014	2013	2012
		15 000	80 000	
	5 000	5 000	6 000	
	5 000	11 000		
		5 000	4 000	
			500	
25 000	5 000			
60 000	60 000	90 000	90 000	74 000
40 000	60 000	100 000	100 000	80 000
15 000	20 000	20 000	20 000	24 000
15 000	15 000	15 000	14 000	14 000
1 000	2 000	5 000	15 000	15 000
4 000	2 000	10 000	20 000	20 000
14 000	20 000	20 000		
25 000	15 000	15 000	15 000	15 000
1 000				
200 000	209 000	311 000	364 500	242 000
151 000	162 000	253 000		
(eks.mva)	(eks.mva)			

2016	2015	2014	2013	2012
			72 698	
2 113	10 209		409	
565		975		
60 000	60 000	60 000	60 000	70 000
			750	
2 331	1 690	47 652		14 318
220	145			3 637
	2 500		79 200	
	3 090	2 600		4 464
830	678	7 287		
910	860	820		
	8 164	3 400	1 650	8 330
450	24 694	13 410		
	10 518	7 305	12 792	17 088
1 728	647	1 320		
23 996	16 530	12 417	24 178	16 655
16 565	6 653	20 041	2 885	11 730
7 636	4 408	2 472	5 977	8 212
117 343	150 785	179 698	260 539	154 434
(eks.mva)	(eks.mva)			

Arkivsaksnummer: 2020/12518-3

Saksbehandler: Lars Børve

Dato: 25.11.2020

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Dovrefjell nasjonalparkstyre	60/2020	07.12.2020

Søknad fra Dovre fjellstyre om tiltaksmidler til å bygge bruer over elvene Stridåe og Svåne ved Svånålegeret i Dovrefjell-Sunndalsfjella nasjonalpark

Forslag til vedtak – innstilling

Dovrefjell nasjonalparkstyre viser til søknad fra Dovre fjellstyre 16.11.2020 om 983.200 kr. (eks mva) i tiltaksmidler til å bygge nye bruer over Stridåe og Svåne ved Svånålegeret i Dovrefjell-Sunndalsfjella nasjonalpark i 2021.

Dovrefjell nasjonalparkstyre vil gjennom Elektronisk søknadssenter i Miljødirektoratet melde inn behov for tilstrekkelig midler fra post 1420.31 Tiltak i verneområder, til bygging av nye bruer over Stridåe og Svåne ved Svånålegeret i 2021.

--- slutt på innstilling ---

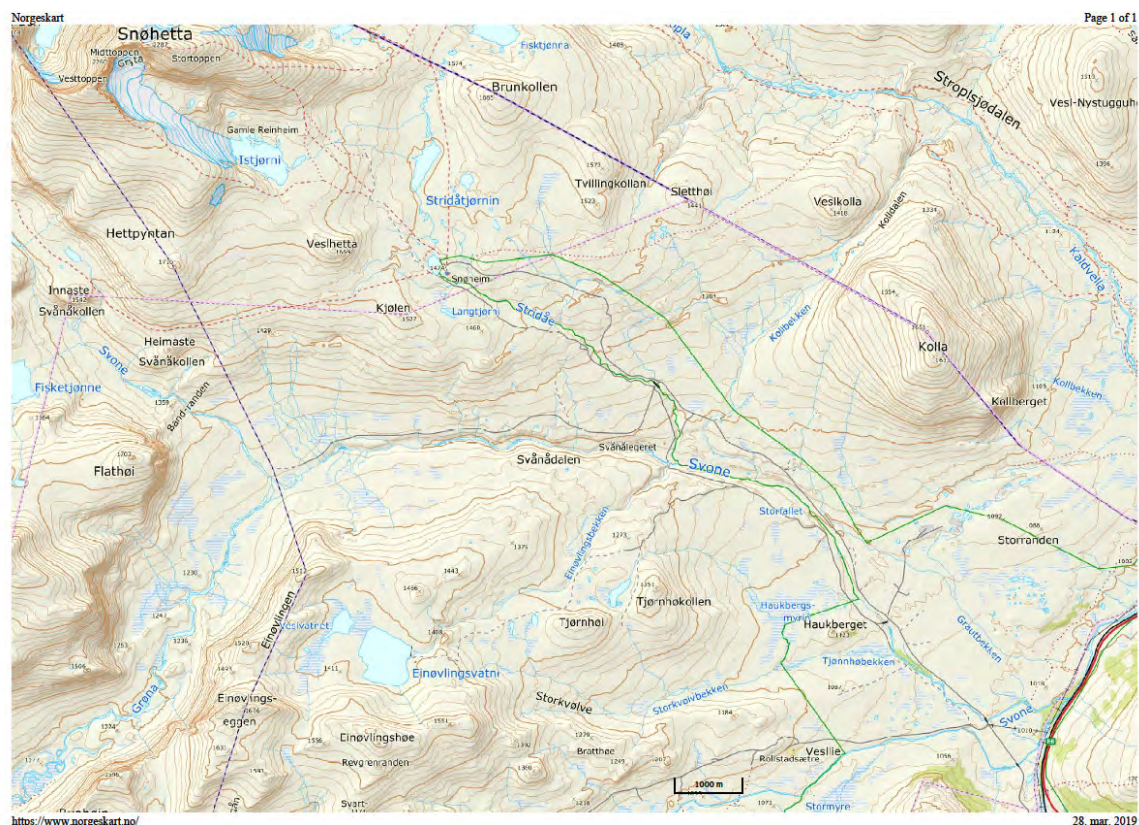
Dokumenter

- 20.04.2018 Kongelig resolusjon av om utvidelse av Dovrefjell-Sunndalsfjella nasjonalpark, oppretting av tilgrensende nytt Hjerkinns landskapsvernområde med biotopvern, samt endring av grensene for Fokstugu landskapsvernområde
- 16.12.2019: Møtebok for sak 049-2019 i Dovrefjell nasjonalparkstyre 09.12.2019: Søknad fra Dovre fjellstyre om å bygge nye bruer over Stridåe og Svåne ved Svånålegeret i Dovrefjell-Sunndalsfjella nasjonalpark.
- 12.11.2020: Brev fra Dovre kommune til Dovre fjellstyre – Rådmannsvedtak – Bruer over Stridåe og Svåne.
- 16.11.2020: E-post fra Dovre fjellstyre til Dovrefjell nasjonalparkstyre vedlagt søknad om tiltaksmidler til oppføring av bruer ved Svånålegeret i Dovrefjell-Sunndalsfjella nasjonalpark.

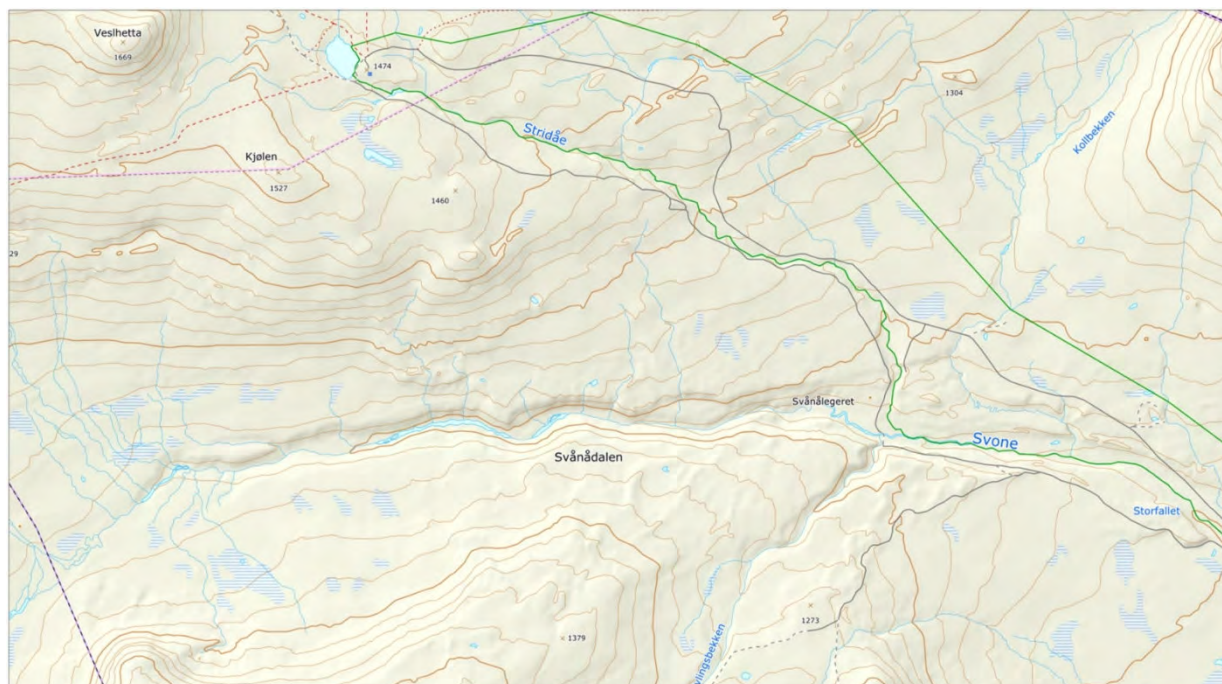
Nasjonalpark	Dovrefjell-Sunndalsfjella
Naturresevatner	Flåman, Bjørndalen, Søndre Snøfjelltjønn, Mardalen
Landskapsvernområder	Hjerkinns med biotopvern, Drivdalen/Kongsvoll/Hjerkinns, Knutshø, Åmotsdalen, Dalsida, Eikesdalsvatnet, Åmotan-Grøvdalen, Jora, Fokstugu
Biotopvernområder	Torbudalen, Sandgovbotn-Mardalsbotn

Opplysninger om søknaden / saksopplysninger

Dovre fjellstyre søker 16.11.2020 om tiltaksmidler til å bygge bru over Stridåe og bru over Svåne ved Svånålegeret i Dovrefjell-Sunndalsfjella nasjonalpark. Bruene skal erstatte bruer som har blitt fjernet i forbindelse med tilbakeføringen av tidligere Hjerkinnskytefelt til sivile formål.

Kart 1: Kart over Snøhetta, Snøheim og en del av tidligere Hjerkinnskytefelt.

Kart 2: Kart over Stridåe og området ved Svånålegeret.

Bakgrunn

I forbindelse med tilbakeføringen av tidligere Hjerkinns skytefelt til sivile formål, og i verneplanprosessen for dette området, ble det lagt opp til å fjerne flere veger og bruer, og det var et ønske fra bl.a. Lesja fjellstyre, Dovre fjellstyre og Jora beitelag å beholde noen bruer når vegene ble fjernet, eller erstatte disse bruene med nye bruer.

På befaringer og møter i 2016-2018 kom det fram at Lesja fjellstyre, Dovre fjellstyre og Jora beitelag ønsker å beholde eller bygge ny Nordre Grøna bru, bru over Stridåe og evt. bru over Svåne ved Haukberget, og at de nye bruene også bør være mulig å passere med snøskuter og ATV.

I prosjektplanen for tilbakeføring av tidligere Hjerkinns skytefelt, i verneplanprosessen for tidligere Hjerkinns skytefelt, Stortingsvedtak høsten 2017 og kongelig resolusjon 20. april 2018, ble det avklart at Snøheimvegen og Store Ringveg / Vålåsjøhøvegen fram til Grisungvatna, skal bestå. Det ble også avklart at resten av Store Ringveg, bl.a. gjennom Grøndalen / Grøndøl og Svånådalen, Lille Ringveg og vegen til Vesllie og Grisungdalen i det tidligere skytefeltet, skal tilbakeføres.

I Kongelig resolusjon 20.04.2018 om utvidelse av Dovrefjell-Sunndalsfjella nasjonalpark, oppretting av tilgrensende nytt Hjerkinns landskapsvernområde med biotopvern, samt endring av grensene for Fokstugu landskapsvernområde, er noen av bruene som skal tilbakeføres i tidligere Hjerkinns skytefelt, bl.a. omtalt. På side 31-32 går det bl.a. fram:

Miljødirektoratet uttaler i sin tilråding og i utdypende e-post 8. mars 2018 at tyngre inngrep, som bruene utgjør, ikke skal ligge i en nasjonalpark jf. naturmangfoldloven § 35. Stridåbrua og brua ved Haukberget er to kraftige betongbruer dimensjonert for 70-tonns stridsvogner, og utgjør fremmedelementer i et verneområde. Det vil også være et vedlikeholdsbehov på bruene og brufundamentene. Miljødirektoratet tilrår at bruene tilbakeføres i henhold til prosjektplanen, primært av landskapshensyn, men også fordi nødvendig vedlikehold av disse både er kostbart og krevende.

Miljødirektoratet påpeker at bruene, ved behov, kan erstattes med enklere trebruer med fast kjøre/gangbane og med rekkverk på begge sider, dimensjonert slik at beitedyr kan krysse og også slik at det kan være mulig å kjøre over med en ATV. Disse vil utgjøre et mindre inngrep i landskapet samtidig som de medfører mye lavere driftskostnader. De nye bruene bør plasseres i samarbeid med beitenæringen.

(...)

Klima- og miljødepartementet slutter seg til Miljødirektoratets vurdering.

På side 43 går det også bl.a. fram:

Fylkesmannen uttaler at når det gjelder behovet for bruer som beitelaget påpeker, er det en hjemmel i forskriften for å kunne tillate nye bruer, slik at nødvendig behov kan bli dekket.

Forsvarsbygg fjernet betongbruene Søndre, Midtre og Nordre Grøna bru i Grøndalen sommeren og høsten i 2018. Nordre Grøna bru sto ca. 500 m fra Svånåbu (tidligere Maribu) som nå er oppsynsbu for Lesja fjellstyre og som Dovre fjellstyre og Jora Beitelag har bruksrett til.

Dovrefjell nasjonalparkstyre ga 03.05.2019 (i sak nr. 008-2019) Lesja fjellstyre og Dovre fjellstyre tillatelse til å bygge ny bru over Svåne ved Svånåbu i nærheten av der tidligere Nordre Grøna bru sto fram til 2018.

På befaring 27.06.2019 ble aktuelle områder for plassering av bruer som erstatning for bru over Stridåe vurdert. Fjellstyrene i Dovre og Lesja, Statskog, Forsvarsbygg og nasjonalparkforvalter deltok på befaringen.

I området ved tidligere Stridåbrue er det ikke så mange egnede steder å bygge ny bru, men på befaringen 27.06.2019 ble det klarlagt at det er mulig å bygge ny bru over Stridåe ved Svånålegeret. Stridåe og Svåne møtes nedenfor Svånålegeret, og det ble på befaringen også klarlagt at det er mulig å bygge ny bru over Svåne ved Svånålægret. Både Stridåe og Svåne kan være vanskelige å vasse ved Svånålegeret, også når det er normal vannføring.

Der det er mulig å bygge nye bruer over Stridåe og Svåne ved Svånålegeret, er det naturlig å gå til og fra disse bruene, og det er mulig å kjøre til og fra bruene med ATV.

Nye bruer over Stridåe og Svåne ved Svånålægret vil i stor grad bli brukt av beitebrukere, beitetilsyn, fiskere, jegere, oppsyn og hytteiere ved Einøvlingen.

Bilde 1: Planlagt sted for ny bru over Stridåe ved Svånålegeret er ca. der elva er smalest helt til venstre i bildet. Bildet er tatt 24.06.2019.

Bilde 2: Planlagt sted for å bygge ny bru over Svåne ved Svånålegret. Bildet er tatt 06.06.2019.

Grensa mellom Dovrefjell-Sunndalsfjella nasjonalpark og Hjerkinns landskapsvernområde med biotopvern, følger i dette området Stridåe og Svåne fra der Stridåe går inn i Svåne. Ny bru over Stridåe ved Svånålegeret, vil derfor føre til at den ene enden på brua blir liggende i nasjonalparken, og den andre enden blir liggende i landskapsvernområdet. Ny bru over Svåne ved Svånålegeret blir liggende i nasjonalparken.

Forsvarsbygg fjernet betongbrua over Stridåe høsten 2019, og Dovre fjellstyre v/ Tore Larsson søkte 25.10.2019 om å bygge nye bruer over Stridåe og Svåne (Svone) ved Svånålegeret i Dovrefjell-Sunndalsfjella nasjonalpark.

Dovrefjell nasjonalparkstyre behandlet søknaden som sak 049-2019 på møte 09.12.2019, og fattet følgende vedtak:

Dovrefjell nasjonalparkstyre gir Dovre fjellstyre tillatelse til å bygge nye bruer over Stridåe og Svåne ved Svånålegeret. Endelig plassering av de nye bruene over Stridåe og Svåne må gjøres på befaring før arbeidene med de nye bruene starter.

Nye bruer kan bygges som permanente bruer i tre, med rekkverk, bærebjelker og tredekke over bruene dimensjonert for beitedyr og med innvendig bredde på 180 cm som gjør det mulig å kjøre over bruene med ATV. Det kan mures opp nye landkar på hver side av Stridåe og Svåne der bruene skal stå, og det kan legges noe masse inntil landkarene for adkomst opp på bruene.

Det kan settes opp grunder i hver ende av bruene for å hindre beitedyr i å komme seg inn på bruene, og det kan settes opp korte ledegjerder inn på bruene på begge sider med tanke på å få husdyr til å gå over bruene.

Dovre fjellstyre må søke Dovre kommune om byggetillatelse. Når Dovre kommune har gitt byggetillatelse, kan Dovre fjellstyre søke Dovrefjell nasjonalparkstyre om finansiering av bruene.

Tildeling av midler fra Miljødirektoratet til nye bruer må ikke gå ut over tildeling av midler til andre tiltak som Dovrefjell nasjonalparkstyre ønsker å gjennomføre.

Vilkår:

- De nye bruene skal plasseres og bygges i samsvar med opplysningene i denne saken.
- Det skal ryddes opp etter bygging av de nye bruene. Treverk som blir til overs, kan kappes opp til ved som f.eks. kan brukes på Svånålegeret. Andre

materialrester skal fraktes ut av verneområdene og tas hånd om på forsvarlig måte.

- De nye bruene skal ikke settes opp i villreinjakta, pga. hensyn til villreinen og jakta.

Vedtaket er fattet med hjemmel i verneforskriften for Dovrefjell-Sunndalsfjella nasjonalpark, § 3, 4. ledd pkt. d, og verneforskriften for Hjerkinns landskapsvernområde med biotopvern, § 3, 4. ledd, pkt. e. Vilåårene er fastsatt med grunnlag i vanlig praksis innenfor forvaltningsretten.

Forsvarsbygg fjernet også betongbrua over Svåne ved Haukberget høsten 2020.

Dovre kommune ga i rådmannsvedtak 12.11.2020 Dovre fjellstyre tillatelse til å bygge nye bruer over Stridåe og Svåne ved Svånålegeret. I vurderingen i saken går det bl.a. fram:

Oppsetting av nye bruer i tidligere Hjerkinns skytefelt var drøftet som en del av verneplanprosessen for området. Det ble i prosessen enighet om at fjellstyret skulle søke om oppsetting. Rådmannen mener plassering og utforming er i tråd med det som det ble enighet om i verneplanprosessen.

Oppsetting av bruene er i tråd med gjeldende arealformål i kommuneplanens arealdel; LNF.

Nårmere om søknaden fra Dovre fjellstyre

Dovre fjellstyre skriver følgende i søknaden om å oppføre bruer over Stridåe og Svåne:

I forbindelse med naturrestaureringsprosjektet og utvidet vern av Dovrefjell-Sunndalsfjella villreinområde ble veier og bruer fjernet. Tilgangen til statsallmenningen for brukere og beiterettshavere ble med dette vesentlig forringet. Dette har vært et tema over tid, og det er fra så vel Miljødirektoratet som Nasjonalparkstyret klarert at Dovre fjellstyre kan søke om finansiering av bruer via post 1420.31, tiltak i verneområder.

Etter at naturrestaureringsprosjektet er gjennomført er beitebrukere henvist til å flytte bufe (sau og storfe) med utgangspunkt Snøheimvegen eller Vålåsjøhøvegen. Det er ingen krysningspunkter til Svona mellom tidligere avkjøring til Vesllie og Snøheim. Å drive beitedyr helt fra Einøvlingssområdet til Hjerkinns er ikke realistisk. Det er heller ikke rimelig å se for seg at man skal basere seg på dispensasjoner for motorisert transport langs gamle Snøheimveien til Svånåleger.

Området mot Einøvlingen med adkomst fra Svånåleger er et meget egnet utgangspunkt for villreinjegere. En sikker og stabil krysningsmulighet på Svona og Stridåe legger til rette for en bedre spredning av jegerne i terrenget. Dette vil bidra til å motvirke/avhjelpe tette jegerkonsentrasjoner ved Nysæter og Gardsenden. At bussen stopper her i reinsjakta understreker at dette er en ønsket situasjon.

Dovre fjellstyre har arbeidet med å foreta undersøkelser på egnede leverandører av bru og vurdering av kostnadene til oppføring og drift. Fjellstyret har merket seg et ønske om trekonstruksjon, og at det er forståelse for en dimensjonering som åpner for å drive storfe over bruene samt passering med ATV. Bruene må følgelig ha en tilstrekkelig høy bæreevne og en bredde og påstigning som gjør at beitedyr vil la seg lede inn på brua.

Øvrige brukere av bruene er primært jegere, fjelloppsyn, øvrige hytteeiere ved Einøvlingen og forvaltningsapparatet til sine oppgaver.

Vi har landet på en leverandør med erfaring fra trekonstruksjoner og bruer av tilsvarende størrelse, RennebuBjelken AS. Dovrebygg har levert kalkyle på produksjon og montering av laftede fundament for fylling med stein. Transport og montering må skje ved hjelp av helikopter i et antall løft kombinert med mannskap til montering fortløpende. Vi har et muntlig prisoverslag basert på tyngde på løft og antall løft samt tilflyging.

Dovre fjellstyre ønsker å få på plass bruer i løpet av tidlig sommer 2021, og i alle fall før reinsjakt og sinking av bufe er i gang fra slutten av august.

Kalkyle:

Helikoptertransport av elementer (muntlig fra Fonnafly)	65.000,-
Produksjon fundament til to bruer, Dovrebygg AS	52.000,-
Transport og montering fundament	15.000,-
Produksjon og montering bru Svone	440.500,-
Produksjon og montering bru Stridåe	385.700,-
Administrasjon, planlegging og prosjektledelse	25.000,-
Sum	983.200,-

Alle beløp er eks mva.

Dovre fjellstyre vil med dette søke om å få dekket investeringskostnadene til bruer innenfor post 1420.31. **Søknadsbeløpet er 983.200 eks mva.** Tiltaket er tidligere omsøkt og gitt tillatelse fra Nasjonalparkstyret. Løyve fra Dovre kommune følger vedlagt.

Bilde 1: Flybilde over Svånålegeret og planlagte bruer over Stridåe og Svåne.

Bilde 2: Planlagt bru over Stridåe.

DIMENSJONSTEGNING

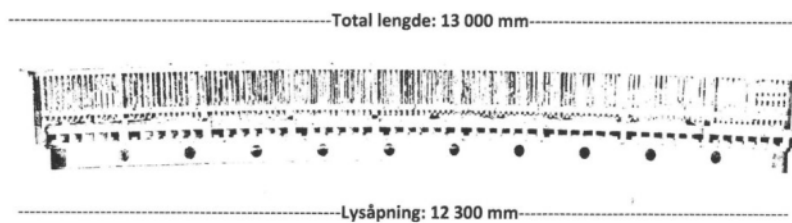
16.07.2020

Gangbru 13,00m

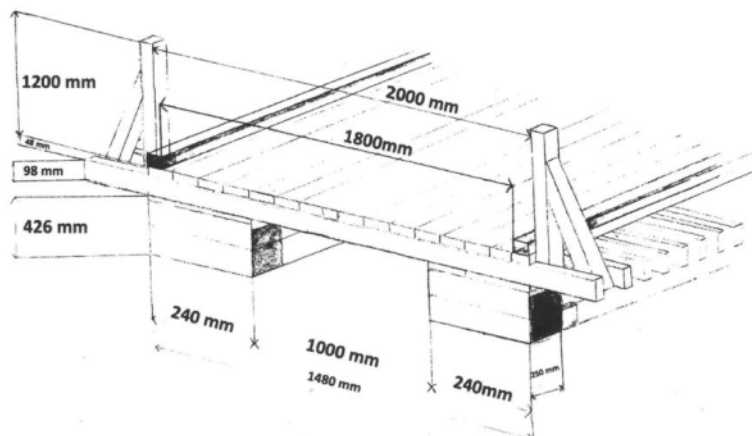
Dovre Fjellstyre

Bru 2.

Spenn

Snitt

Tegning 1: Dimensjonstegning for ny bru over Stridåe.

Bilde 3: Planlagt bru over Svåne.

DIMENSJONSTEGNING

16.07.2020

Gangbru 13,35m

Dovre Fjellstyre

Bru 1.

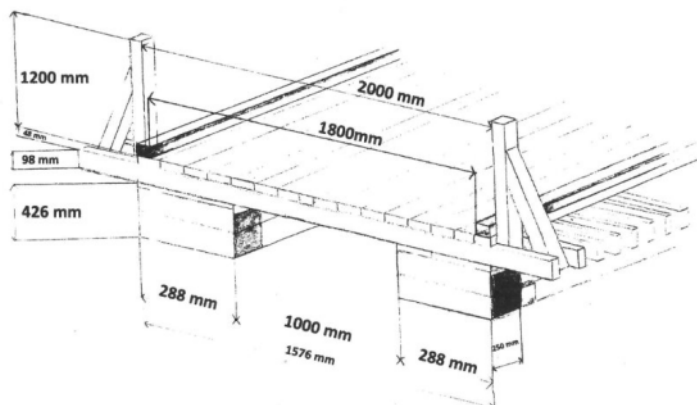
Spenn

-----Total lengde: 13 350 mm-----

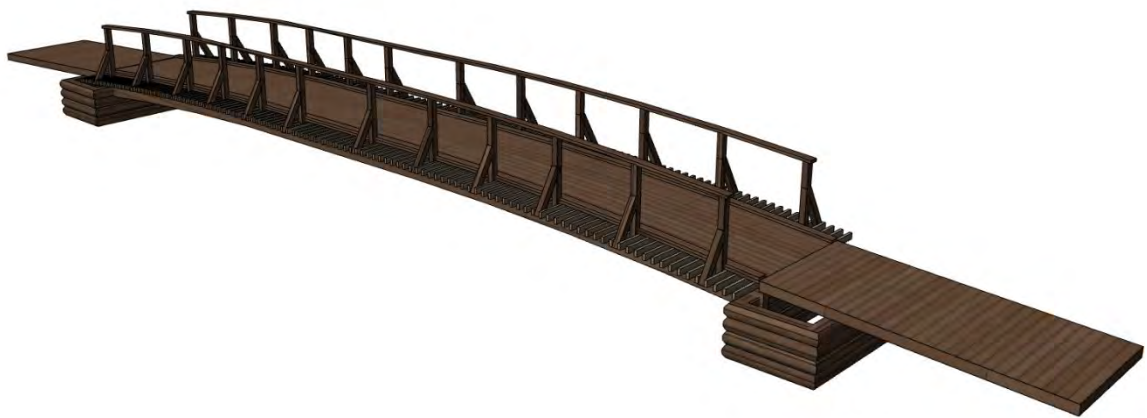

-----Lysåpning: 12 760 mm-----

Snitt

Tegning 2: Dimensjonstegning for ny bru over Svåne.

Tegning 3: Illustrasjons-tegning av ny bru over Stridåe og Svåne

Bilde 4 og 5: Bilder av tilsvarende bruer i Skjåk.

Regler og retningslinjer for saksbehandlingen

Regler og retningslinjer for saksbehandlingen går bl.a. fram av:

- Kongelig resolusjon av 20. april 2018 om utvidelse av Dovrefjell-Sunndalsfjella nasjonalpark, oppretting av tilgrensende nytt Hjerkin landskapsvernområde med biotopvern, samt endring av grensene for Fokstugu landskapsvernområde i Dovre og Lesja kommuner.
- E-post fra Miljødirektoratet 06.11.2020 vedlagt brev 03.11.2020: Rammer og opplegg for Fylkesmann og verneområdestyrer – innmelding av behov for midler til tiltak i verneområder og bestilling av tjenester fra SNO – 2021.
- Strategi for bruk av midler til tiltak i verneområder 2020-2025.

I Kongelig resolusjon 20.04.2018 går det (s. 43) fram at nødvendige gangbruer kan finansieres med midler fra post 1420.31 Tiltak i verneområder.

I brev fra Miljødirektoratet 03.11.2020 om bl.a. innmelding av behov for midler til tiltak i verneområder i 2021, går det bl.a. fram at alle innmeldte tiltak skal være i tråd med godkjent forvaltnings- eller skjøtselsplan, besøksstrategi eller andre relevante styringsdokumenter.

Relevant styringsdokument i denne saken er bl.a. Kongelig resolusjon 20.04.2018.

Elektronisk søknadssenter (ESS) i Miljødirektoratet skal benyttes for innmelding av behov for midler til tiltak i verneområder. Søknadsfrist er 10. januar 2021.

I strategi for bruk av midler til tiltak i verneområder 2020-2025, går det bl.a. fram at tilretteleggingstiltakene omfatter opparbeiding av stier, klopper og merking for å bedre tilgjengeligheten i verneområdene og samtidig styre ferdsele i og rundt sårbar natur i verneområdene.

I strategien for 2020-2025 går det også fram at i forkant av innmeldingen må formaliteter rundt tiltaket være avklart, som planavklaringer og innhenting av nødvendige tillatelser for gjennomføring av tiltaket. I tillegg må eierforhold og tilsyns-/drift og vedlikeholdsavtaler være avklart.

I denne saken foreligger det tillatelse fra Statskog som er grunneier, tillatelse fra Dovrefjell nasjonalparkstyre i forhold til verneforskriftene, og tillatelse fra Dovre kommune i forhold til plan- og bygningsloven.

Dovre fjellstyre blir eier av bruene, og vil ha tilsyns- og vedlikeholdsansvaret for bruene.

Vurderinger

I Kongelig resolusjon 20.04.2018 går det fram at nødvendige gangbruer kan finansieres med midler fra post 1420.31 Tiltak i verneområder. Det er derfor sannsynlig at Miljødirektoratet kan prioritere og tildele midler til nye bruer over Stridåe og Svåne ved Svånålegeret.

Det har blitt brukt mye tid på møter og befaringer over flere år og i forbindelse med prosjektering av bruene, og det er derfor en fordel å få fullført arbeidet med bruene i 2021.

Rett til innsyn i sakens dokumenter

Alle kan kreve innsyn i sakens dokumenter. Noen dokumenter kan med hjemmel i lov være unntatt fra innsyn.

Klageadgang

Vedtaket eller del(er) av det kan påklages til Miljødirektoratet av en part eller annen med rettslig klageinteresse, innen tre uker fra vedtaket er mottatt, jf. forvaltningsloven §§ 28 og 29. Klagen sendes til Dovrefjell nasjonalparkstyre, jf. forvaltningsloven § 32.

Kopi til

- Miljødirektoratet
- Statens naturoppsyn Dovrefjell
- Fylkesmannen i Innlandet
- Dovre kommune
- Statskog
- Dovre fjellstyre
- Lesja fjellstyre
- Jora beitelag

Arkivsaksnummer: 2020/10248-1

Saksbehandler: Lars Børve

Dato: 25.11.2020

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Dovrefjell nasjonalparkstyre	61/2020	07.12.2020

Merket sykkelsti over Store Børsjøhø i Knutshø landskapsvernområde

Forslag til vedtak – innstilling

Dovrefjell nasjonalparkstyre oppfordrer Savalens Venner å fjerne merkingen av sykkelstien mellom veien ved Finnhaugan og det gamle gruveområdet på Store Børsjøhø, en strekning på ca. 1 km, i Knutshø landskapsvernområde.

Merkingen består av et skilt ved veien ved Finnhaugan med tekst "Rødalsrunden 22,7 km" og et skilt som står etter ca. 1 km. Mellom disse skiltene er det merket med rød maling på steiner og trestammer, totalt 6 punkter.

Dersom Savalens Venner ikke gir beskjed til Dovrefjell nasjonalparkstyre om at Savalens Venner vil fjerne merkingen av sykkelstien frivillig, varsler Dovrefjell nasjonalparkstyre med dette at nasjonalparkstyret vil vurdere å gi Savalens Venner pålegg om å fjerne merkingen av sykkelstien.

Bakgrunnen for at Dovrefjell nasjonalparkstyre vil vurdere pålegg om retting og det rettslige grunnlaget for det, går fram av saksutredningen i denne saken. Frist for gjennomføring av et eventuelt pålegg om retting, kan bli 1. juli 2021.

Dersom Savalens Venner ikke gjennomfører et eventuelt pålegg om retting innen den gitte fristen, kan Dovrefjell nasjonalparkstyre be Statens naturoppsyn foreta rettingen (dvs. direkte gjennomføring). Dovrefjell nasjonalparkstyre kan da kreve at Savalens Venner dekker utgiftene til rettingen.

Dovrefjell nasjonalparkstyre gir Savalens Venner frist på en (1) måned til å uttale seg i saken.

Vedtaket er fattet med hjemmel i naturmangfoldloven § 69 og forvaltningsloven § 16.

--- slutt på innstilling ---

Dokumenter

- 19.09.2016: Søknad fra Savalens Venner om transport med ATV i Knutshø landskapsvernområde i forbindelse med merking og vedlikehold av sykkelstier i 2016-2019.
- 30.09.2016: E-post fra Alvdal kommune til Dovrefjell nasjonalparkstyre - Oversending av søknad for behandling.
- 13.10.2016: Brev fra Tynset kommune til Savalens Venner – Melding om politisk vedtak: Motorferdsel – Søknad om dispensasjon – Savalens Venner – Sak 111/16 i Formannskapet.
- 20.10.2016: E-post fra Dovrefjell nasjonalparkstyre til Knutshø Villreinutvalg – Oversending av søknad til uttalelse.
- 09.12.2016: E-post fra Kvikne Utmarksråd til Dovrefjell nasjonalparkstyre vedlagt uttalelse fra Knutshø Villreinutvalg datert 02.12.2016.
- 25.01.2017: Møtebok for sak nr. 039-2016 i Dovrefjell nasjonalparkstyre 05.01.2017: Søknad fra Savalens Venner om transport med ATV i Knutshø landskapsvernområde i forbindelse med merking og vedlikehold av sykkelstier i 2016-2019.
- 15.09.2020: E-post fra SNO Dovrefjell til Dovrefjell nasjonalparkstyre om merket sykkelsti ved Finnhaugan i Knutshø landskapsvernområde.

Saksopplysninger / rapport fra Statens naturoppsyn

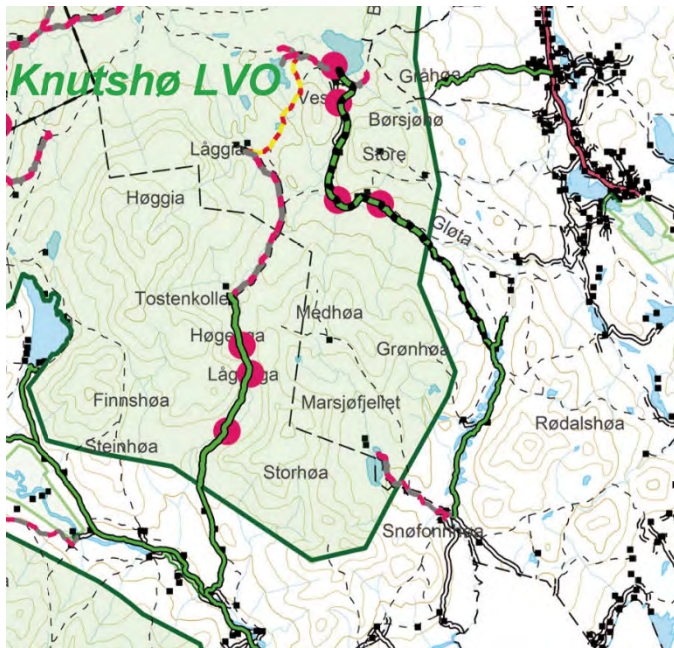
Statens naturoppsyn (SNO) gjennomførte 09.09.2020 kontroll med merking av en sykkelsti over Store Børsjöhø ved Finnhaugan i Knutshø landskapsvernområde.

Dette var en kontroll av vedtaket i sak 039-2016 som ble behandlet av Dovrefjell nasjonalparkstyre 05.01.2017. I vedtaket ga Dovrefjell nasjonalparkstyre ikke tillatelse til å merke ny sykkelsti over bl.a. Store Børsjöhø i Knutshø landskapsvernområde. Kontrollen avdekte at det var gjennomført merking på deler av stien over Store Børsjöhø mellom Finnhaugan og Gløtlisætra i Tynset kommune.

Opplysninger om søknaden / saksopplysninger i sak 039-2016 i Dovrefjell nasjonalparkstyre 05.01.2017

Savalens Venner v/ Tom Henriksen søkte 19.09.2016 om transport med ATV på Børsjøveien i Gløtdalen og på stier mellom Finnhaugan og Gløtlisætra i forbindelse med merking og vedlikehold av sykkelstier i 2016-2019.

Grensa for Knutshø landskapsvernområde krysser Gløtdalen mellom Finnhaugan og Gløtlisætra, og det er bare den vestlige delen av Børsjøveien og stiene over Store Børsjöhø mellom Finnhaugan og Gløtlisætra som ligger i landskapsvernområdet.

Kart 1: Utsnitt av kartvedlegg 2 i forvaltningsplanen for verneområdene på Dovrefjell. Finnhaugan ligger sør for Store Børsjøhø.

Savalens Venner hadde behov for transport av staur skilt, verktøy og redskaper til å merke og rydde stier, og det var behov for 2 turer pr. år.

I søknaden gikk det bl.a. fram:

Savalens Venner er med på det nasjonale stiskilt-prosjektet, og har kjøpt inn ca. 200 nye skilt for merking av 300 km sykkelstier og 100 km turstier med utgangspunkt fra Savalen. Det søkes om bruk av ATV med ATV-henger for 2 turer pr. år for montering og vedlikehold av stinettet. Det meste er på opparbeidet grusvei, men noen stier også i terreng / utmark.

Sammen med søknaden var det lagt ved bl.a. et kart over sykkelruter i områdene rundt Savalen. Se neste side.

Savalen Sykkel

Allemannsretten/skikk og bruk/sykelveit

- Du kan ferdes fritt i utmark til fots
- Fri ferdsel skal ikke være til skade eller ulempe for andre, eller for plante- og dyreliv
- Vis hensyn til utmarksnæringene
- Forstyn ikke dyr og lugler
- All villt er fredet med unntak av lovlig jakt

- Syklister har vikeplikt for fotgjengere.
- Brems ned når du møter andre utmarksbrukere. Bruk ringeklokke for å unngå å skremme andre.
- Vi foreslår at syklister som bruker utmark forholder seg til Norsk Organisasjon for feringsyklus stivetregler: www.nots.no

Symbolene angir hvor krevende turene er. Sorter symboler på hvit grunn er generelle, dvs. ikke graderte.

⚠ Vær oppmerksom på at all ferdsel er på eget ansvar. Ved ulykker ring 112 eller 113.

Karting: J. Strøm og utvalgte produksjoner: Grøtås AS. 2018. 11.2018. Grøtås AS. Kartet er basert på data fra Statens kartverk.

Søknaden fra Savalens Venner gjaldt transport med ATV langs den delen av Rødalsrunden (rute 8) som går i Knutshø landskapsvernområde. I Knutshø landskapsvernområde går Rødalsrunden på Børsjøveien og på stier over Store Børsjøhø mellom Finnhaugan og Gløtlisætra.

På savalen.no og i en brosjyre om sykkelrutene i områdene rundt Savalen, er stiene som sykkelruta følger over Store Børsjøhø mellom Finnhaugan og Gløtlisætra beskrevet slik:

Ved Finnhaugan går det av en sti oppover, ca. 1 km. Denne er vanskelig å sykle. Her passerer man tidligere Hamndalsgruva som var en del av Børsjøhøgruvene, og som ligger på ca. 1100-1200 moh. Gruvene ble drevet av Røstvangen gruver i perioden 1913-1921. Etter ca. 1 km opp tar man til høyre på en sti delvis kjerrevei i ca. 7 km. Denne går meste av tiden på høyfjellet før siste del går ned mot Gløtlisætra.

Bilde 1: Børsjøveien i Gløtdalen der grensa for Knutshø landskapsvernområde krysser veien. Fjellet i bakgrunnen er Store Børsjøhø sett fra sør-øst. Finnhaugan ligger sør for Store Børsjøhø, til venstre i bildet. Gløtlisætra ligger til høyre et godt stykke utenfor bildet. Stiene som sykkelruta følger mellom Finnhaugan og Gløtlisætra, går på sørsiden av Store Børsjøhø.

Alvdal kommune oversendte søknaden fra Savalens Venner til Dovrefjell nasjonalparkstyre i e-post 30.09.2016, for behandling. Saksbehandler i Tynset kommune hadde opplyst til Savalens Venner v/ Tom Henriksen at Dovrefjell nasjonalparkstyre også skulle behandle den delen av søknaden som berørte Knutshø landskapsvernområde.

Dovrefjell nasjonalparkstyre oversendte søknaden til Knutshø Villreinutvalg i e-post 20.10.2016, til uttalelse. Knutshø Villreinutvalg uttalte i brev 02.12.2016:

Knutshø villreinutvalg har behandlet oversendte søknad om merking og etablering av ei ny sykkelløype. Savalens venner ønsker å etablere ei merka sykkelløype som skal være en rundtur med utgangspunkt i Savalen. Den skal blant annet følge vegen innover Rødalen og Gløtdalen, krysse Gløta og videre følge stier via Hamndalsgruva og ned mot Gløtlisætra. Sykkelløypa vil dermed gå innen Knutshø villreinområde.

Området Savalens Venner ønsker å etablere sykkelløypa i, er et av de mer sikre områdene innen TOR- feltet jaktmessig. Under jakta felles det årlig flere reinsdyr i området Rødalen/Grønhøa/Medhøa/Børsjöhøa. Det er villreinens bruk av området i jakttida vi har best oversikt over, da både oppsyn og jegere er mye ute og leter aktivt etter rein. Observasjon av rein i dette området gjøres allikevel også til andre tider av året. Både større og mindre flokker samt enkelt dyr observeres jevnlig i området.

Rødalen er i NINA- rapport 1019 om villreinens arealbruk i Knutshø¹, satt opp som et fokusområde som forvaltninga bør ha fokus på i den framtidige forvaltning av villreinområdet. Rapporten peker på at dokumenterte fangstanlegg viser at dette har vært et potensielt viktig trekkområde mellom sentralområdet og Savalen-området. Det er videre sagt i rapporten at det i dag er en del trafikk av biler og turgåere etter vegen i Rødalen og Gløtdalen. I rapportens kapittel om anbefalinger og prioriteringer i forvaltningen av villreinområdet, skriver NINA at det er avgjørende at trafikken holdes på dagens nivå eller reduseres.

I skogsområdene rundt Savalen holder det også til villrein. De er en utbredt oppfatning at denne vandrer inn fra Sølenskletten-området, men Savalen-området regnes som en del av Knutshø villreinområde og det tildeles årlig fellingskvote for villrein her. De første observasjonene av rein i Savalen-området ble gjort på 1970-tallet, og fra 80- tallet har man også observert kalving her². Observasjonsdata samlet inn i forbindelse med overvåkings-prosjektet viser at det jevnlig har vært observert rein over hele Savalen-terrenget de siste tiårene¹.

Hvor stor bruken av ei slik løype vil bli er umulig å forutse. Man må imidlertid bare gå ut ifra at bruken vil bli stor. Når løypa først er merket og etablert vil det bli vanskelig å fjerne den.

NINA-rapport 1019 påpeker at villreinen i Knutshøområdet allerede i dag er sterkt presset av menneskelig aktivitet¹. Det er ikke ønskelig fra et villreinfaglig ståsted å legge mer press på den. Knutshø villreinutvalg ønsker derfor ikke at det gis tillatelse til å etablere denne sykkelløypa.

1. Strand, O. m-fl. (2015). Villreinens arealbruk i Knutshø. Resultater fra GPS-undersøkelsene. NINA rapport 1019. 131s.

2. Scheie, J.O. 1993. Villreinen i Knutshø. Fylkesmannen i Sør- Trøndelag, Miljøvern avdelingen. Rapport nr. 3-1993. 53s.

Regler og retningslinjer for saksbehandlingen i sak 039-2016 i Dovrefjell nasjonalparkstyre 05.01.2017

Regler og retningslinjer for saksbehandlingen går bl.a. fram av:

- Verneforskrift for Knutshø landskapsvernområde av 3. mai 2002.
- Naturmangfoldloven av 19. juni 2009.
- Forvaltningsplan for verneområdene på Dovrefjell, vedtatt 8. februar 2006.
- Rundskriv om forvaltning av verneforskrifter, utgitt av Miljødirektoratet i 2014.

Formålet med Knutshø landskapsvernområde er å ta vare på et sammenhengende høgfjellsområde med leveområdene til villreinen i Knutshø, og et særpreget natur- og kulturlandskap med tilhørende planteliv, dyreliv, landskapsformer og kulturmiljø, jf. verneforskriften § 2.

Knutshø landskapsvernområde er vernet mot alle tekniske inngrep eller tiltak som vesentlig kan endre eller virke inn på landskapets art eller karakter, bl.a. merking av stier, jf. § 3 pkt. 1.1 i verneforskriften, men forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til opparbeiding av og merking av nye turstier og løyper, jf. § 3 pkt. 1.3 h.

All ferdsel skal skje hensynsfullt og varsomt slik at det ikke skjer skade på landskap eller kultur – og naturmiljø. Dyrelivet må ikke forstyrres. Jf. § 3 pkt. 4.1.

I Knutshø landskapsvernområde er også motorferdsel vanligvis ikke tillatt, jf. § 3 pkt. 5, men motorferdsel på traséer som i forvaltningsplanen er avmerket som bilvei, er tillatt, jf. pkt. 5.2 b.

Forvaltningsmyndigheten har ikke hjemmel i verneforskriften til å gi tillatelse til transport med ATV på eller langs stier i forbindelse med merking og vedlikehold av sykkelstier. Denne delen av søknaden må derfor behandles som en dispensasjonssak i forhold til verneforskriften, jf. § 48 i naturmangfoldloven (dispensasjon fra vernevedtak).

I naturmangfoldloven § 48 går det i 1. ledd fram:

Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra et vernevedtak dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig.

I forvaltningsplanen for verneområdene på Dovrefjell går det fram at Børsjøveien er en bilvei med restriksjoner, og skal ha låst bom ved eller utenfor grensa til landskapsvernområdet. Veien kan bl.a. brukes i landbruksnæring, og brukere av hytter kan kjøre inn og ut. Bruk av veien krever tillatelse fra veieier

Prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8-12, jf. § 7, skal også legges til grunn som retningslinjer når det treffes beslutninger som berører naturmangfold:

- § 8 kunnskapsgrunnlaget,
- § 9 føre-var-prinsippet,
- § 10 økosystemtilnærming og samlet belastning,
- § 11 kostnadene ved miljøforringelse,
- § 12 miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder.

Vurderinger i sak 039-2016 i Dovrefjell nasjonalparkstyre 05.01.2017

Dovrefjell nasjonalparkstyre bør ta hensyn til uttalelsen fra Knutshø Villreinutvalg i denne saken. Det er viktig at det ikke legges til rette for økt ferdsel og aktivitet i denne delen av Knutshø villreinområde.

Knutshø Villreinutvalg er en sammenslutning av grunneiere og rettighetshavere i villreinområdet, og uttalelsen fra villreinutvalget kan også oppfattes slik at det ikke foreligger

tillatelse fra grunneiere og rettighetshavere til å etablere en ny sykkelrute det aktuelle området. Det er også viktig å merke seg at bruk av veien i Gløtdalen også krever tillatelse fra veieier. Slik tillatelse foreligger / forelår heller ikke.

Vurdering i forhold til de miljørettslige prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8-12, jf. § 7:

Når det treffes beslutninger som berører naturmangfoldet, skal forvaltningen innhente og legge til grunn kunnskap om naturmangfoldet. Kunnskapen som skal brukes, er kunnskap om landskap, økosystemer, naturtyper og arter, og det skal gis en vurdering av effekten av påvirkninger.

Det er viktig å ta hensyn til villreinen og ikke legge til rette for økt ferdsel og aktivitet i denne delen av Knutshø villreinområde, jf. § 8.

Påvirkningen av økosystemet skal også vurderes ut fra den samlede belastningen som økosystemet er eller vil bli utsatt for, jf. § 10.

Etablering av ny sykkeløype langs Børsjøveien i Gløtdalen og på stier mellom Finnhaugan og Gløtlisætra, kan føre til at villreinen unngår å bruke dette området i framtida. Det er derfor behov for å ta i bruk føre-var-prinsippet, jf. § 9.

Det er derfor ikke grunnlag for å gi tillatelse til etablering og merking av den nye sykkeløypa, jf. § 3 pkt. 1.3 h i verneforskriften for Knutshø landskapsvernrområde, og det bør derfor heller ikke gis dispensasjon til transport med ATV på eller langs stier i forbindelse med merking og vedlikehold av sykkeløypa, jf. naturmangfoldloven § 48.

I denne saken er det dermed heller ikke nødvendig å vurdere om tiltakshaver skal dekke kostnadene ved miljøforringelse, jf. § 11, og om det blir benyttet tilstrekkelig miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder, jf. § 12.

Vedtak i sak 039-2016 i Dovrefjell nasjonalparkstyre 05.01.2017

Dovrefjell nasjonalparkstyre gir ikke tillatelse til å etablere og merke en ny sykkeløype langs Børsjøveien i Gløtdalen og på stier mellom Finnhaugan og Gløtlisætra i Knutshø landskapsvernrområde.

Avslaget begrunnes med at det er viktig å ta hensyn til villreinen og ikke legge til rette for økt ferdsel og aktivitet i denne delen av Knutshø villreinområde.

Det gis derfor heller ikke dispensasjon til transport med ATV på eller langs stier i forbindelse med merking og vedlikehold av sykkeløypa.

Vedtaket er fattet med hjemmel i § 3 pkt. 1.3 h i verneforskriften for Knutshø og naturmangfoldloven § 48, 1. ledd landskapsvernrområde.

Rapport fra Statens naturoppsyn

Statens naturoppsyn (SNO) gjennomførte 09.09.2020 kontroll med merking av en sykkelsti over Store Børsjøhø ved Finnhaugan i Knutshø landskapsvernrområde.

Dette var en kontroll av vedtaket i sak 039-2016 som ble behandlet av Dovrefjell nasjonalparkstyre 05.01.2017. Kontrollen avdekte at det var gjennomført merking på deler av stien over Store Børsjøhø i Knutshø landskapsvernrområde, mellom Finnhaugan og Gløtlisætra i Tynset kommune

I rapporten går det fram at merkingen er gjennomført fra veien ved Finnhaugan og opp til det gamle gruveområdet, over en strekning på ca. 1 km. Merkingen består av et skilt ved veien med tekst "Rødalsrunden 22,7 km", samt et syklistpiktogram. Tilsvarende skilt står etter ca. 1 km. Mellom disse skiltene er det merket med rød maling på steiner og trestammer, totalt 6 punkter. Se bildene under. SNO er ikke kjent med når merking har blitt gjennomført. SNO

fulgte stien videre østover til vernegrensa. Kontrollen avdekte ikke ytterligere skilting/merking innenfor verneområdet.

I e-post fra SNO til Dovrefjell nasjonalparkstyre 15.09.2020 går det fram at Hallvard Ligård som er grunneier i området, hadde blitt forespurt om merkingen av sykkelstien, og at han hadde godkjent det som grunneier.

Forvalterne i Dovrefjell nasjonalparkstyre har tilgang til (innsyn i) verneområdeloggen i SNO, og kan se opplysninger og kopiere bilder som er lagt inn i loggen. Bildene under er tatt av SNO og er kopiert fra verneområdeloggen.

I e-posten fra SNO 15.09.2020 går det fram at stien videre østover fra Store Børsjøhø er tydelig, og 09.09.2020 var det flere spor etter sykkelhjul. Se bildet under.

I e-posten fra SNO 15.09.2020 går det også fram at SNO har diskutert saken med jurist i Miljødirektoratet, og de har konkludert med at det mest hensiktsmessige er at Dovrefjell nasjonalparkstyre krever retting. Hvis det ikke er kjent hvem som har gjennomført merkingen, kan SNO foreta rettingen.

Regler og retningslinjer for saksbehandlingen

Regler og retningslinjer for saksbehandlingen går bl.a. fram av:

- Naturmangfoldloven av 19. juni 2009.
- Verneforskrift for Knutshø landskapsvernområde av 3. mai 2002.
- Forvaltningsplan for verneområdene på Dovrefjell, vedtatt 8. februar 2006.
- Rundskriv om forvaltning av verneforskrifter, utgitt av Miljødirektoratet i 2014.
- Veileder om oppfølging av ulovlige forhold i verneområder, utgitt av Miljødirektoratet i 2016 (M-617-2016).

I veileder om oppfølging av ulovlige forhold i verneområder, utgitt av Miljødirektoratet i 2016 (M-617-2016), går det fram (s. 5) at enhver handling som er i strid med et forbud eller pålegg i naturmangfoldloven, verneforskrifter eller enkeltvedtak med hjemmel i disse, er å anse som en overtredelse av regelverket.

Naturmangfoldloven har flere bestemmelser om håndheving og sanksjoner ved brudd på regelverket. Dette er bestemmelser om:

- Retting og avbøtende tiltak (§ 69)
- Direkte gjennomføring (§ 71)
- Tvangsmulkt (§ 73)
- Miljøerstatning (§ 74)
- Straff (§ 75)

Disse virkemidlene kan i utgangspunktet benyttes på alle typer overtredelser av lov, forskrift og enkeltvedtak. Veilederen fra Miljødirektoratet gir noen retningslinjer for når de ulike virkemidlene bør benyttes. De fire første virkemidlene i opplistingen over er forvaltningens virkemidler og veilederen omhandler disse. Veilederen gir også føringer og anbefalinger om når et forhold bør anmeldes til politiet med sikte på straffeforfølgning.

I dette tilfellet har SNO Dovrefjell som tidligere opplyst diskutert saken med jurist i Miljødirektoratet, og de har konkludert med at det mest hensiktsmessige er at Dovrefjell nasjonalparkstyre krever retting. Hvis det ikke er kjent hvem som har gjennomført merkingen, kan SNO foreta rettingen.

I veilederen om oppfølging av ulovlige forhold i verneområder, stå det (s. 8-10) bl.a. følgende om retting:

Den enkelte som har overtrådt regelverket (lov, forskrift eller enkeltvedtak) har selv en plikt til å rette opp i overtredelsen uavhengig av om det er gitt et formelt pålegg. Forvaltningen kan derfor alltid påpeke dette ovenfor overtrederen og anmode vedkommende om å rydde opp i forholdet, f.eks. ved å fjerne ulovlig søppel eller annet i strid med forskriften eller vedtaket. Dette kan være tilstrekkelig for at overtrederen ordner opp i det ulovlige forholdet.

Dersom overtrederen ikke ordner opp i det ulovlige forholdet, må det treffes et formelt rettingsvedtak etter naturmangfoldloven § 69. Et slikt rettingsvedtak vil være et enkeltvedtak som krever at vedkommende får et skriftlig forhåndsvarsel med frist til å uttale seg før det treffes et endelig vedtak.

I noen tilfeller kan det være hensiktsmessig å påpeke plikten og samtidig varsle at det vil være aktuelt å pålegge retting dersom forholdet ikke bringes i orden. Slikt varsel kan betraktes som et forhåndsvarsel dersom kravene til forhåndsvarsel er oppfylt.

Naturmangfoldloven § 69 hjemler adgangen til å gi pålegg om retting av en ulovlig handling eller et ulovlig forhold. Med retting menes som oftest gjenoppretting av en tidligere tilstand.

For å kreve retting av et forhold som allerede er utført, kreves at handlingen eller forholdet er i strid med naturmangfoldloven eller forskrifter eller enkeltvedtak i medhold av denne loven. Det er ikke et krav om at det har oppstått skade på naturmangfoldet eller at det er fare for slik skade, det er tilstrekkelig at handlingen ikke er tillatt.

Et pålegg om retting skal etter naturmangfoldloven § 69 rettes mot «den ansvarlige», og dette kan være både enkeltpersoner og juridiske personer (for eksempel selskaper, stiftelser og foreninger).

Terskelen for å pålegge retting bør i utgangspunktet ligge lavt dersom vilkårene er oppfylt. Tiltak som klart er i strid med loven, en forskrift eller et vedtak, bør kreves rettet.

Pålegg om retting kan for eksempel gå ut på å kreve riving og fjerning av ulovlige bygninger, anlegg og konstruksjoner eller fjerning av tilført masse.

Nasjonalpark- og verneområdestyrer, Fylkesmannen, Miljødirektoratet og Klima- og miljødepartementet kan gi pålegg om retting. Det vil være forvaltningsmyndigheten for verneområdet som har primæransvaret for å følge opp overtredelser med pålegg om retting.

Et pålegg om retting skal følge reglene for enkeltvedtak etter forvaltningsloven. Det skal gis et forhåndsvarsel (forvaltningsloven § 16) med frist for å uttale seg, samt et etterfølgende enkeltvedtak (forvaltningsloven kap. V).

Hovedregelen er at pålegg om retting skal varsles i forkant, slik at vedkommende part får anledning til å uttale seg til et mulig pålegg.

Forhåndsvarselet bør inneholde:

1. Bakgrunn for at pålegg vurderes.
2. Rettslig grunnlag.
3. Tiltaket som vurderes pålagt – så konkret som mulig og med frist for gjennomføringen.
4. Mulige konsekvenser av at pålegget ikke oppfylles (tvangsmulkt og direkte gjennomføring).
5. Frist for å uttale seg i saken, normalt 14 dager.

Etter at det er gitt forhåndsvarsel og frist for å uttale seg i saken, er hovedregelen at pålegg om retting skal skje i et eget skriftlig vedtak.

Vedtaket om pålegg om retting bør inneholde:

1. Sakshistorikk: Bakgrunn og korrespondanse, herunder vedtak i saken.
2. Rettslig grunnlag: Informasjon om hvilke bestemmelser som er overtrådt, naturmangfoldloven § 69 første ledd og litt om innholdet i denne bestemmelsen.
3. Vurdering: Begrunnelse for hvorfor pålegget gis.
4. Beskrivelse av pålegget: Hva kreves gjennomført? Så klart og tydelig som mulig slik at ingen tvil oppstår.
5. Frist for gjennomføring: Dette er viktig fordi fristen får betydning for forvaltningens adgang til selv å iverksette tiltak som ikke er etterkommet etter naturmangfoldloven § 71, samt adgangen til å gi tvangsmulkt ved oversittelse av fristen etter naturmangfoldloven § 73 andre ledd. Fristen må være rimelig slik at den ansvarlige har en reell mulighet til å oppfylle pålegget.
6. Mulige konsekvenser av at pålegget ikke oppfylles innen fastsatt frist. Disse er: Direkte gjennomføring på den ansvarliges regning, og fastsettelse av tvangsmulkt. Overtredelse kan også medføre straff etter naturmangfoldloven § 75.
7. Informasjon om klageadgangen, klagefrist, klageinstans og den nærmere fremgangsmåte ved klage i tråd med bestemmelsene om underretning om vedtak i forvaltningsloven § 27. Dersom et forhold kreves rettet med kort frist og før klagefristen går ut (eller klagen realitetsbehandles), må det i vedtaket tas med informasjon om at mottakeren har rett til å begjære oppsettende virkning (dvs. be om at gjennomføringen utsettes) etter forvaltningsloven § 42.
8. Adgangen til å gjøre seg kjent med sakens dokumenter etter forvaltningsloven §§ 18 – 19.

Forvaltningsmyndigheten må også følge opp med undersøkelser mht. om pålegget gjennomføres eller ikke. Dette kan i praksis skje i samarbeid med Statens naturoppsyn (SNO).

Vurdering

Merking av sykkelstien mellom Finnhaugan og det gamle gruveområdet på Store Børsjøhø, har skjedd i strid med vedtaket i sak 039-2016 i Dovrefjell nasjonalparkstyre 05.01.2017. Det er derfor rettslig grunnlag for å pålegge Savalens Venner å fjerne merkingen slik at tidligere tilstand gjenopprettes så langt det er mulig.

Nasjonalparkstyret kan oppfordre Savalens Venner å fjerne merkingen frivillig. Samtidig kan nasjonalparkstyret gi et forhåndsvarsel (jf. forvaltningsloven § 16) med frist for å uttale seg,

før nasjonalparkstyret evt. gir pålegg om retting dersom Savalens Venner ikke fjerner merkingen av sykkelstien frivillig.

Rett til innsyn i sakens dokumenter

Alle kan kreve innsyn i sakens dokumenter. Noen dokumenter kan med hjemmel i lov være unntatt fra innsyn.

Kopi til

- Miljøvedtaksregisteret
- Statens naturoppsyn Dovrefjell
- Fylkesmannen i Hedmark
- Tynset kommune
- Kvikne Utmarksråd
- Knutshø Villreinutvalg
- Savalens Venner v/ Tom Henriksen

Arkivsaksnummer: 2020/9945-2

Saksbehandler: Carl Severin Bjurstedt

Dato: 12.11.2020

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Dovrefjell nasjonalparkstyre	62/2020	07.12.2020

Søknad om oppføring av bru over Grynna ved Storsetra i Åmotan-Grøvudalen LVO

Innstilling fra forvalter

Dovrefjell nasjonalparkstyre gir dispensasjon til Espen Bakk til for å bygge ny bru over Grynna ved Storsetra i grødalen, på disse vilkår:

1. Plassering og utførelse skal være som angitt i saksopplysningene.
2. Gammel bru skal fjernes. Rent treverk kan nyttes til ved, øvrige materialer skal transporteres ut av området og til godkjent avfallsmottak.

Vedtaket er gjort etter lov om naturens mangfold § 48, jf. § 77.

--- slutt på innstilling ---

Dokumenter i saken

Vedlegg:

- 1 Søknad - Åmotan-Grøvudalen LVO - tiltak - oppføring av bru over Grynna - Storsætra - gbnr 36/2 - Esben Bakk

Andre dokumenter i saken

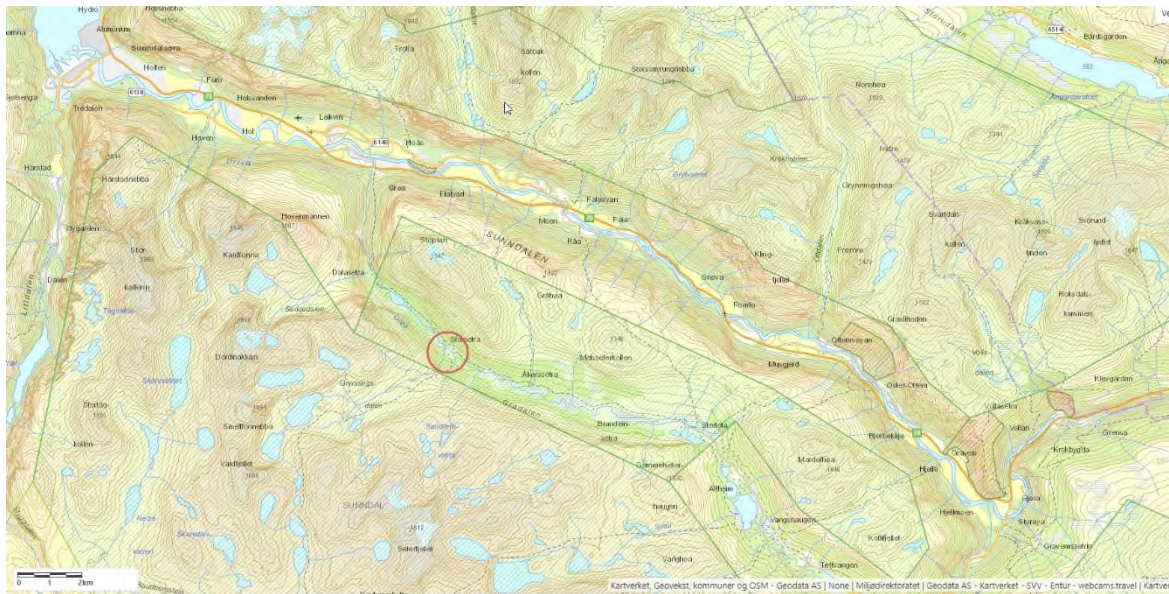
1. Naturmangfoldloven – NML, [kap. II om bærekraft...](#) og [V områdevern...](#)
2. Forskrift for [Åmotan-Grøvudalen LVO...](#)
3. [Forvaltningsplan for verneområdene på Dovrefjell...](#)
4. Rundskriv om [forvaltning av verneområder...](#)
5. [Kulturminner i områder vernet etter naturmangfoldloven M-420...](#)
6. [Delegeringsreglement for Dovrefjell nasjonalparkstyre...](#)
7. Artskart.no, Naturbase, Miljødirektoratets base over sensitive arter.

Saksopplysninger

Esben Bakk søker om å bygge en ny bru over elva Grynna på Storsetra, for gnr. 36, bnr.2. Det er en gammel og dårlig bru litt nedenfor omsøkt brosted. For noen år siden delte elva seg slik at brua nå bare går over ene (gamle) løpet. Bifurkasjonen ligger nedenfor nytt brosted. Det nye løpet hindrer sau fra å krysse Grynna etter flom, dette er lite ønskelig da

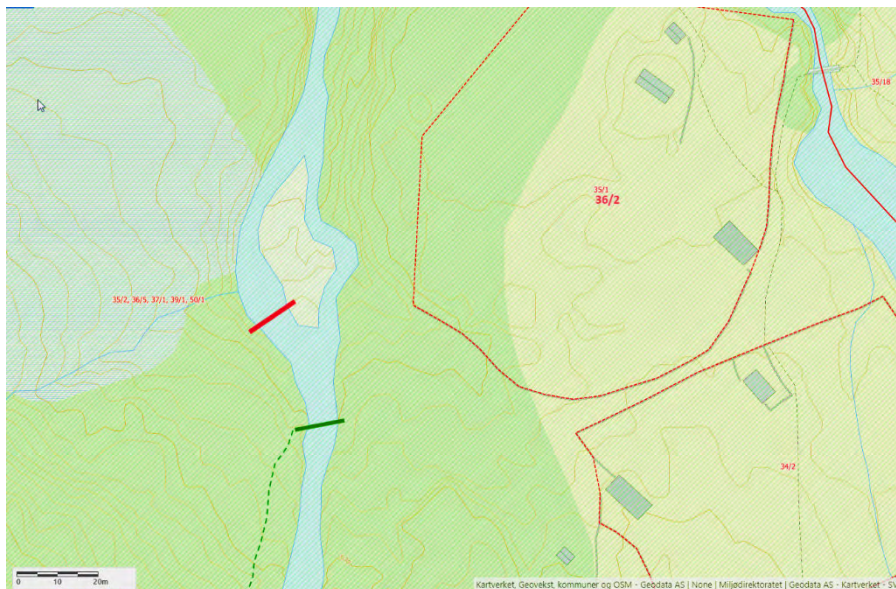
Nasjonalpark	Dovrefjell-Sunndalsfjella
Naturresevatner	Flåman, Bjørndalen, Søndre Snøfjelltjønn, Mardalen
Landskapsvernområder	Hjerkinn med biotopvern, Drivdalen/Kongsvoll/Hjerkinn, Knutshø, Åmotsdalen, Dalsida, Eikesdalsvatnet, Åmotan-Grøvudalen, Jora, Fokstugu
Biotopvernområder	Torbudalen, Sandgovbotn-Mardalsbotn

elva ikke skiller mellom to beiter og sauene skal gå på begge sider. Det er også vanskelig å krysse elva til fots.

Kartet viser hvor Storsetra ligger (sirkel)

Primært er tiltaket for å kunne få beitende sau over elva. Dette for å utnytte beitearealet, samt å åpne dette mere opp. Øvrige grunner er å kunne ta opp igjen en eksisterende sti opp til Grynningdalen. Denne brukes også av og til i dag, for ikke å forstyrre når reinsdyr beiter eller oppholder seg på østsiden i Grynningdalen. Videre vil det gjøre arealet lettere tilgjengelig for grunneiere og friluftsfolk til jakt, sopp- og bærstaking. Uttak av ved kan også være aktuelt for setrene.

Omsøkt bru med sti (grønn), eksisterende bru (rød). Bru over Grøa sees oppe i høyre hjørne.

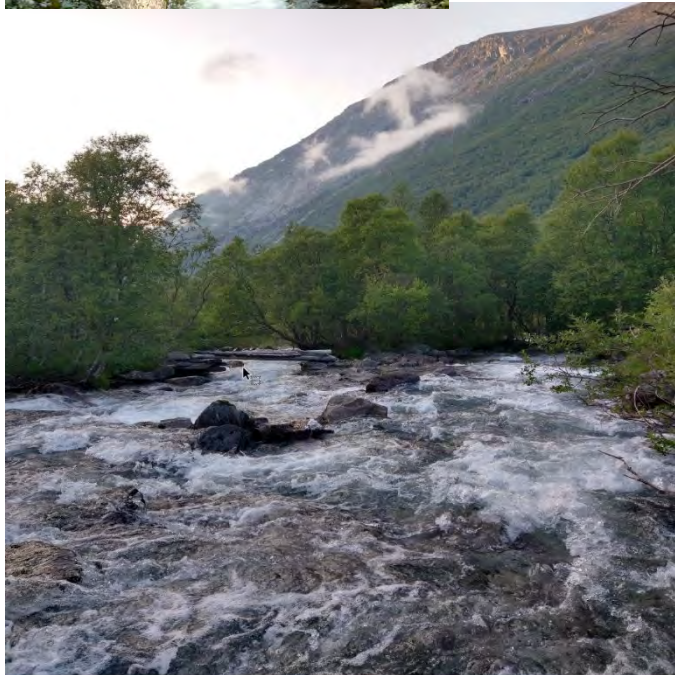
Alternativ til ny bru på nytt sted er å restaurere eksisterende bu og å bygge en ny bru over det nye løpet. Dette vil samlet bli et større inngrep da elva her er bredere enn på omsøkt brusted og det trengs et nytt sett brukar. Ved å flytte en ny bru ca. 25 meter lengre opp i elva vil en kunne anlegge én bru som dekker hele elva. Spennet over er ca. 6 meter, med god nok høyde over elva ved flomgang. En vil

da fortsatt ha én bru, der det ikke er særlig behov for å bygge opp brukar over elva.

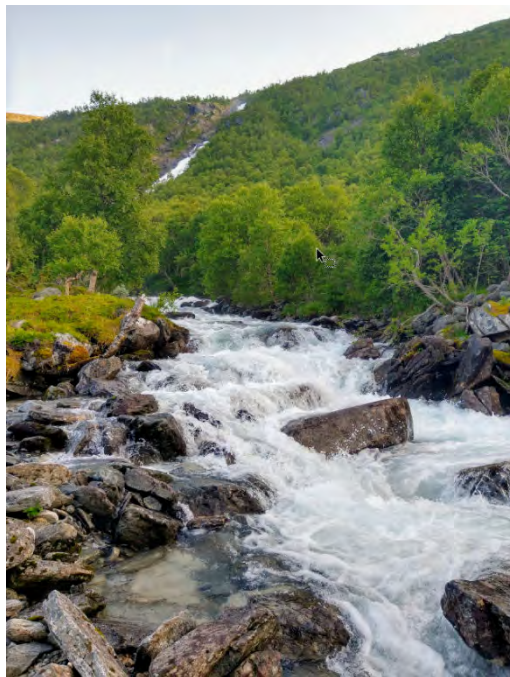

Brua over Grøa ved setra

Ny bru er tiltenkt oppført med to parallelle telefonstolper med 8 meters lengde, hvor ca. 6 meter utgjør spennet over elva. Disse forankres på begge sider i land. Brudekke er tenkt i 48x 98 mm, tjærebehandlet treverk. Rekkverk på begge sider, høyde 90 cm., også dette behandlet med tjære. Denne vil da bli nokså lik eksisterende bru over elva Grøa, på setervollene.

Nedover Grynna mot gammel bru.

I Oppover Grynna mot nytt brusted

Området er veiløst, ca 7 km til bilvei på Grøa og 9 km til veislutt på Stortæla i Grødalen. Det går en DNT-rute mellom Vangshaugen og Grøa på nordsiden av Grøaelva. Ferdsel i området er begrenset. Transport hit må skje med snøkjøretøy fra Vangshaugen (12 km), eller helikopter. Stien opp i Grynningdalen er ikke merket og har praktisk talt bare lokal bruk. Det ligger 5-6 buer oppe i Grynningdalen.

Hjemmelsgrunnlag

Delegering

Permanente inngrep skal avgjøres av nasjonalparkstyret.

Verneformål – forskrift

Formålet med Åmotan-Grøvudalen landskapsvernområde er å ta vare på natur- og kulturlandskap der setervoller og -bebyggelse og kulturminner etter fangst, jord- og beitebruker en vesentlig del av landskapets egenart; å sikre viktige leveområder for villreinen og dalbunner med rike plantesamfunn samt å ta vare på geologiske forekomster med Åmotan som et særpreget element.

Verneforskriften § 3 1.1. forbyr alle tekniske inngrep som «*vesentlig kan endre eller virke inn på landskapets art eller karakter*», med en lang opplisting av tiltak som er forbudt, listen «*er ikke uttømmende*».

Samme § 1.2. inneholder tiltak som likevel uansett er tillatt. I hovedsak vedlikehold av innretninger som var i området da det ble vernet, inkludert bruer. Videre drift av jordbruksarealer og anlegg.

1.3. inneholder tiltak som forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til – forutsatt at verneverdiene ikke blir skadelidende. Her finner man bl.a. nye bygninger i landbruksvirksomhet, ombygging og restaurering av eksisterende bygninger, opparbeiding av nye turstier og løyper. Nye bruer er imidlertid ikke nevnt.

Forvaltningsplan

Denne sier ikke noe spesielt om bruer.

Naturmangfoldloven

NML § 48 jf. § 77 1. ledd åpner for dispensasjon til tiltak som ikke strider mot verneformålet og ikke påvirker verneverdiene nevneverdig. Begge vilkår må være oppfylt.

Alle tiltak skal vurderes om de har effekter for biologisk mangfold jf. NML §§ 8-12 jf. § 7.

Presedens

De aller fleste søknader om endring av eller flytting av bruer har blitt imøtekommet. Når det gjelder riving og nyoppføring i annen form / størrelse er det presedens for at dette må behandles etter unntaksbestemmelsen i NML § 48 om det ikke er direkte adgang til å gi tillatelse etter unntaksbestemmelsene i § 3, 1.3.

Vurdering

Ut fra forskriften må denne saken behandles etter naturmangfoldloven § 48 – denne erstatter forskriften § 4 - selv om tiltaket er lite.

Det er vanskelig å se vesentlige (eller uvesentlige) negative effekter for verneformålet som følge av tiltaket. Fysisk vil det kun berøre de to brufestene og det visuelle inntrykket vil bli beskjedent.

Det er beskjeden trafikk av folk i området og tiltaket kan ikke sees å ville endre ferdselsmønsteret i området på en måte som kan være problematisk.

Følgelig er det heller ikke vesentlige negative effekter for biologisk mangfold som skal vurderes etter NML §§ 8-12. Tiltaket er av vesentlig nytte for søker.

Tiltaket bør derfor kunne få dispensasjon.

Styret bør kreve at gammel bru fjernes og at materialene enten fjernes eller (materialer som ikke er malt eller impregnert) brennes som ved.

Motorisert transport i samband med prosjektet må omsøkes særskilt om det skal utføres av søker. Eventuelt kan han bruke leiekjører med tillatelse fra Sunndal kommune uten søknad.

Fra: Bjurstedt, Carl Severin[fmopcsb@fylkesmannen.no]
Sendt: 10. sep 2020 07:40:26
Til: Postmottak FMIN
Tittel: Fwd: Søknad om tiltak - Storsetra i Nedre Grødalen.

Register

Last ned [Outlook for Android](#)

From: Esben Bakk <esben.bakk@gmail.com>
Sent: Wednesday, September 9, 2020 8:10:04 PM
To: Bjurstedt, Carl Severin <fmopcsb@fylkesmannen.no>
Subject: Søknad om tiltak - Storsetra i Nedre Grødalen.

En søker med dette om tillatelse til å oppføre en bru over elva Grynna på Storsetra, for gnr. 36, bnr.2 - Esben Bakk, Sunndalsvegen 1180, 6612 Grøa.

Det vises til vedlagte kart over seterstølen med areal i rundt. Gammel bru er avmerket på kartet med rødt. Ny tiltenkt bru er avmerket med blått. Grønn er en eksisterende sti.

Det er tidligere, fra gammelt av, oppført en bru over Grynna. Se vedlagte bilder. Denne bruen er av en slik forfatning at den i et HMS perspektiv ikke bør brukes.

Grynna har for noen år siden tatt delvis nytt løp, slik at eksisterende gamle bru nå kun er hensiktsmessig for halve elva. Elva er stri, og vanskelig å vasse over.

Etter at elva tok et delvis nytt løp har ikke beitende sau benyttet arealet nord-vest for Grynna. Større dyr, som f.eks hest, har heller ikke gått over Grynna for beiting. Til sammenligning vasser hester over elva Grøa. Sau benytter brua som går over fra Prestsetra til Storsetra (Grøa elv).

Ved å flytte en ny bru ca. 25 meter lengre opp i elva vil en kunne anlegge en - 1 bru som dekker hele elva. Spennet over er målt til ca. 6 meter, med god nok høyde over elva ved flomgang. En vil da fortsatt ha en-1 bru, der det ikke er særlig behov for å bygge opp bru-kar over elva.

Om eksisterende bru skal stå, må den restaureres, samt at det må bygges en ny bru bort til denne. Det bli i ett slikt tilfelle behov for å bygge opp flere bru-kar. Elvene er på dette stedet noe grunnere og vesentlig bredere.

Ny bru er tiltenkt oppført med to parallelle telefonstolper med 8 meters lengde, hvor ca. 6 meter utgjør spennet over elva. Disse forankres på begge sider i land. Brudekke er tenkt i 48x 98 mm, tærebehandlet treverk. Rekkverk på begge sider, høyde 90 cm., også dette behandlet med tære Denne vil da bli lik eksisterende bru over elva Grøa, på setervollene.

Primært er det for å kunne få beitende sau over elva. Dette for å utnytte beitearealet, samt åpne dette mere opp. Øvrige viktige grunner er å kunne ta opp igjen en eksisterende sti opp til Grynningdalen. Denne brukes også av og til i dag, for ikke å forstyrre når reinsdyr beiter eller oppholder seg på østsiden i Grynningdalen. Videre vil det gjøre arealet lettere tilgjengelig for grunneiere og friluftsfolk til jakt, sopp- og bærsanking. Uttak av ved kan også være aktuelt for setrene.

Grøa, 9.9.2020

Esben Bakk
Sunndalsvegen 1180,
6612 Grøa
Tlf. 90727148
esben.bakk@gmail.com

Arkivsaksnummer: 2020/9831-2

Saksbehandler: Carl Severin Bjurstedt

Dato: 28.11.2020

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Dovrefjell nasjonalparkstyre	63/2020	07.12.2020

Søknad om punktutbetringar på køyresporet til Grøvudalen - fornying av dispensasjon frå 2015 og nye punkt

Tilråding frå forvaltar

1. Dovrefjell nasjonalparkstyre gjev Stiftelsen Gammelsetra dispensasjon til å køyre inn til Gammelsetra i Grøvudalen etter køyresporet Grudalsvegen C og ut att med to gravemaskinar med ei breidd som høver med sporet.
2. Vidare får søker dispensasjon for å bruke gravemaskinar til utbetring av køyresporet på dei punkta som går fram av tabell over inngrepsspunkt (vedlegg). Som vilkår for arbeidet gjeld:
 - a. Skildringa av arbeidet og utstyret slik det er gjeng fram i møtereferat og tabell – vedlegg 2 og 3 i saka – er ein del av vedtaket.
 - b. Retningslinene i forvaltningsplanen for vedlikehald og bruk av køyrespor må følgjast. Ein må vise stort omsyn der ein må hente stein og grus frå terrenget langs vegen, og lage minst mogleg sår i terrenget. Vegetasjonsdekke skal tas forsiktig av og leggjast tilbake etter uttak av masser. Ein må ikkje etablere permanente masseuttak.
 - c. Søkjer skal ta bilete av inngrepsspunkta før og etter tiltaka og sende nasjonalparkstyret når arbeidet er gjort. Eventuelle sår i terrenget rundt etter uttak av masse og stein, skal og dokumenterast på same vis.
 - d. Om maskinene gjer skade på sporet, skal dette reparerast på retur. Eventuelle slike tiltak kjem i tillegg til dei 10 tiltaka det er søkt om, og skal dokumenterast som over.
3. Rapport med bilete knytt til stad for inngrep før og etter og ein kort rapport skal sendast nasjonalparkstyret når arbeidet er utført.
4. Vedtaket er gjort etter naturmangfaldlova § 48 jf. § 77, jf. òg forskrift for Åmotan-Grøvudalen landskapsvernområde § 3.
5. Forvaltar vert delegert fullmakt til å handsame søknader om tilleggstransport (grus, drivstoff).

--- slutt på innstilling ---

Dokument i saka

Vedlegg:

- 1 Søknad - Åmotan - Grøvudalen LVO - dispensasjon - motorferdsel og terrenginngrep - bar mark - Hallen - Inner Gammelsetra - Grøvudalen - Stiftelsen Gammelsetra
- 2 12.6.2020. Møtereferat utbedring av kjørespor og utsetting av arbeidsfrist UKL midler fra 2017
- 3 Tabell inngrepsspunkt
- 4 Kart over Grøvudalen påmerkt utbetningspunkt
- 5 Særutskrift DNPS 45-2015 11.06.2015

Andre dokumenter i saken

1. Naturmangfoldloven – NML, [kap. II om bærekraft...](#) og [V områdevern...](#)
2. Forskrift for [Åmotan-Grøvudalen LVO...](#)
3. [Forvaltningsplan for verneområdene på Dovrefjell...](#)
4. Rundskriv om [forvaltning av verneområder...](#)
5. [Delegeringsreglement for Dovrefjell nasjonalparkstyre...](#)

Opplysningar i saka

I 2015 fekk Stiftelsen Gammelsetra løyve til å gjere ein del utbetningar på køyresporet innover Grøvudalen, i tillegg til tiltak på sjølve setra, mellom anna ei betre doløysing – dette siste er utført. Sjå vedlegg 5. Berre dette siste vart utført.

Tiltaka er nøyare skildra og drøfta i vedlegg 5.

Det har no komme søknad frå Sunndal kommune på vegner av Stiftelsen Gammelsetra om å gjennomføre resten av tiltaka det vart gitt dispensasjon for i 2015 med tillegg av ein del nye tiltak på første del av køyresporet fram til Røymobekken. Søknad og grunnlag for søknaden er frå Sunndal kommune på vegner av søker.

Søker seier en treng en 8-tonns og ein 5-tonns gravemaskin for å gjere arbeidet mest mogleg effektivt. Den største maskina trengs m.a. til pigging av bergnabbar. Vedtaket i 2015 gjaldt ein maskin med gummibelte, maksimalt 6 tonn.

Heimelsgrunnlag

Delegering

Saker som gjeld varige inngrep er det styret som skal handsame.

Verneformål – forskrift

Formålet med vern av Åmotan-Grøvudalen LVO er å ta vare på natur- og kulturlandskap der setervollar og -hus og kulturminne etter fangst, jord- og beitebruket er ein viktig del av landskapets eigenart; å sikre viktige leveområde for villreinen og dalbotnar med rike plantesamfunn samt å ta vare på geologiske lokalitetar med Åmotan som eit særprega element.

Køyning for anleggsformål er ikkje nemnt i forskrifta, heller ikkje gravemaskin (forskrifta nemner berre traktor). Drenering, graving og oppfylling er ikkje tillate, det er ikkje reglar i forskrifta som opnar for unntak. Styret må difor handsame søknaden etter naturmangfoldloven § 48 jf. § 77.

Forvaltningsplan

Planen har detaljerte retningslinjer for vedlikehald og bruk av (vegar og) køyrespor, sjå vedlegg 6. Alle tiltak der ein skal nytte maskiner må handsamast etter unntaksregelen i § 4, no naturmangfoldlova § 48.

Naturmangfaldlova

Alle offentlege vedtak skal vurderast opp mot dei miljørettslege krava i lova, §§ 8-12 jf. § 7.

§ 48 jf. § 77 1. ledd opnar for dispensasjon til tiltak som ikkje strider mot verneformålet og ikkje påverkar verneverdiane monaleg. Begge vilkår må være oppfylt.

Presedens

Det er ikkje skjer som gjer presedens her, dette gjeld tiltak utover vedlikehald og det har ikkje vore saker om utbetring av køyrespor, berre vedlikehald. Einaste er løyve til utbetring av skutertrase/sti i Geitådalen (DNPS 38/2018) som er meir omfattande, i alle fall opp mot før-tilstand.

Vurdering

Vurderinga er same som ved førre handsaming i 2015 og forvaltar viser til denne.

Når det gjeld dei nye tiltaka på første kilometer dreiar det seg om mindre tiltak på ei vanskeleg strekning som vil vere små inngrep men lette naudsynt transport monaleg. Dette endrar difor ikkje vurderinga.

Ein ønsker å bruke to i staden for ein gravemaskin slik dei søkte om i 2015 og den eine er større. Hovudutfordringa er at den er breiare – 2,3 m men også ein mindre maskin med breidd ca. 2 m er breiare enn sporvidda på traktor og ATV som vert brukt etter sporet. Dette vil seie at ein må vere svært forsiktig ved køyring av maskinane for ikkje å gjere skade langs sporet. Det gamle kravet om gummibelte fell bort. Etter drøftingar med entreprenørar og andre med erfaring med køyring av gravemaskin i terreng sidan då, er ein kome til at dette ikkje gjer mindre terrengskade enn stålbelte, anna enn på berg.

Tilrådinga er i tråd med dette.

Det er ikkje søkt om å frakte grus til fylling i blauthol eller drivstoff til gravemaskinene – det kan ut frå søknaden sjå ut som frakt av grus trengs og erfaring frå andre prosjekt seier a ein fort treng meir diesel en det er på tanken til ein gravemaskin – det er då uheldig å måte køyre maskinene ut for å tanke opp. Det vil vere naudsynt å søke om slik transport om det vert aktuelt. Styret bør gje forvaltar fullmakt til å handsame slik søknad. Dei fell utanfor forskrifta slik at også dette vil vere NML-§ 48-saker.

Fra: Tore Rødseth Ulvund[tore.rodseth.ulvund@sunndal.kommune.no]

Sendt: 9. sep 2020 15:03:55

Til: Postmottak FMIN

Kopi: Bjurstedt, Carl Severin; mhjellmo@gmail.com; Tor Helge Gravem; Eivind Jenstad (Jenstad Maskin AS); j.svisdal@gmail.com

Tittel: Søknad om utbedring av kjerrevei/sti fra Hallen - Inner Gammelsetra - Verneområde: Åmotan - Grøvudalen LVO - Fra Sunndal kommune

Hei!

Søker herved om justering av dispensasjon gitt av Dovrefjell nasjonalparkstyre i 2015 om utbedring av kjerreveien fra Hallen – Inner Gammelsetra i Grøvudalen.

Søknad sendes på vegne av Stiftelsen Gammelsetra (Fikk dispensasjonen gitt i 2015) og Grøvudalen grunneierlag, henholdsvis Tor Helge Gravem og Marit Hjellmo. Søker om å få bruke 8 tonns gravemaskin samt en 5 tonner.

Under befaring 12.6.2020 kom det frem behov for bruk av en 8 tonner gravemaskin til arbeidet, samt samtidig en 5 tonner som vil gjøre arbeidet med pigging, graving og flytting og gjenbruk av stein/berg mulig på en rasjonell måte. Jenstad Maskin påpekte at arbeidet blir veldig komplisert og nærmest umulig med kun en 5 tonns maskin, og derfor må dette bli vurdert gitt dispensasjon til i denne saken.

MERK: En 5 tonner har 2 meters sporvidde, mens en 8 tonner har 2,3 meters sporvidde, altså 30 cm forskjell, dette ifølge entreprenør Eivind Jenstad. Dette er til orientering, og ble bedt om av sekretariatet i Dovrefjell nasjonalparkstyre som viktig informasjon i saken i dag 9. september.

Sunndal kommune tok derfor initiativ til en ny befaring til området der entreprenør Eivind Jenstad ble med til stedet og så på alle punkt innover helt til Røymobekken. Resten av traseen utbedres som i dispensasjon gitt i 2015 fra Dovrefjell nasjonalparkstyre dersom midlene strekker til og grunneierne synes dette er greit fortsatt.

Informasjon om bakgrunn for initiativ: Grunneier Jørgen Svisdal har fått tilskudd fra utvalgte kulturlandskap til arbeidet, da støttet av Fylkesmannen i Møre og Romsdal, med bakgrunn i ivaretaking av rasjonell HMS vennlig seterdrift, derav ivaretas både kulturlandskapet og verneverdiene innenfor LVO.

Sunndal kommune innvilget utsetting til 1.10.2022 for ferdigstilling av prosjektet. Kostnader i prosjektet er såpass usikre i denne typen arbeid, så minimumsmålet for arbeidet for å få ut hele UKL tilskuddet, er til Røymobekken. Kommer en lenger slik som skissert i søknaden til UKL, er det bra, og en vinn vinn for alle!

Vedlegg til søknaden er:

- Referat fra befaring 12.6.2020 med detaljert utredning av punkutbedringer med bilder
- Vedtak om UKL midler av 16.12.2017
- Vedtak i Dovrefjell nasjonalparkstyre av 27.5.2015, deres arkivsak 2015/3246-5
- Befaring /Møte i Grøvudalen 21.8.2003 – Dovrefjellrådet – Saksnr. 03/00836-005.

Beste hilsen,

Tore Rødseth Ulvund

Jordbruksrådgiver, Sunndal kommune

Tlf: 901 01 449

Epost: tore.rodseth.ulvund@sunndal.kommune.no

Møte og befaring om utbedring av kjørespor til Gammelsetra i Grøvudalen

Møtereferat

Sted: Hallen – Røymobekken – Grøvudalen i Sunndal kommune.

Dato: 12.6.2020

Deltakere: Trond Gravem – Grunneier, Marit Hjelmo – Leder grunneierlaget og grunneier, Jørgen Svisdal – Grunneier, Eivind Jenstad – Jenstad Maskin AS, Roy Andersen – Grunneier, Tore Rødseth Ulvund – Sunndal kommune,

Forfall: Carl S. Bjurstedt – Sekretariat Dovrefjell nasjonalparkstyre og Tor Helge Gravem – Stiftelsen for Gammelsetra.

Tidspunkt: 13:00 - 16:00

Møtereferat 12.6.2020:

Bakgrunn:

- I 2017 ble det gitt tilskudd til utbedring av kjøresporet til gammelsetra i Grøvudalen, og i 2015 gav Dovrefjell nasjonalparkstyre dispensasjon til grundig utrede lokaliteter innover kjøresporet.

Målet med befaringen og møtet var å finne ut mer om hvordan utbedringen av kjøresporet til Gammelsetra skal utføres. Dersom det er endringer i behov og fysisk i miljøet er dette viktig i forhold til dispensasjon som ble gitt i 2015 av Dovrefjell nasjonalparkstyre. Kanskje er denne heller ikke gyldig lenger.

Viktig for alle her at utbedringene skjer så skånsomt som mulig og at kun det som er nødvendig og påpekt på befaringen blir utført.

Naturen vil tilbakeføre små spor fra maskiner og aktiviteten på få år og ivareta stipreget på mesteparten av trasen, som før.

Denne var veldig grundig utredet, se vedleggene i saken. Bilder vises på hvert punkt og det er estimert i meter fra 0 meter ved Hallen og innover til Røymobekken, dette er ikke etter GPS, kun grovestimater i meter. Bilder er tatt som «før» bilder i henhold til dispensasjonen gitt av Dovrefjell nasjonalparkstyre. Har ikke bilder fra alle lokaliteter, men fra de viktigste punktene.

Tilrettelegges for transport for ATV som er en naturlig utvikling i området som er i tiden. Vil få på plass tillatelser til motorferdsel og følge de regler som foreligger.

Spesifikke punkter:

- Hallen: Starten må pigges og jevnes ut litt, bilde 1:

- 50m: Ta ned kanten her, litt pigging må til i berget.
- 150m: Legg bekk i åpen grøft. Lite tiltak, lede vann bort fra kjørespor/sti.
- 200: Lede vannstreng over veien, lite kurant tiltak.
- 220m: Bergnabb pigges vekk. Ikke ta mer enn nødvendig gjøres skånsomt

- 250 m: Bergnabb pigges vekk. Ikke ta mer enn nødvendig gjøres skånsomt
- 300 m: Bergnabb pigges vekk. Ikke ta mer enn nødvendig, gjøres skånsomt

- 400m: Bruøyhytta – Lede vann til høyre til bekk, bort fra kjørespor og eventuelt lede vann over kjøresporet. Kurante små tiltak.
- 600m: Bakke 50 meter før toppen, ta av masse på innsiden i bakken og legg på utsiden.
-
- 650m: over høyeste punktet, Blauthull, legge i stein og berg som er til overs andre steder, bilde 2:
- 700 m: Blokkstein, flytte disse, legge i blauthull. Pigge vekk bergnabb og bruk i blauthull.

- 950 m: Pigge bort bergnabb og hent inn steom, blokker og kjør inn grus og legg oppå to blauthull.

1000m: 100 meter før Røymobekken, venstresving, pigg av på innsiden og utbedre svingen her. Kan gjøres skånsomt og vil ikke vises nevneverdig i terrenget.

Viktige påpekninger fra entreprenør og grunneiere på stedet:

- Må få kjøre inn med 8 tonns maskin(Ikke bare 6 tonns som i dispensasjonen!) etterfulgt av en 5 tonner. Dette vil kunne la 8 tonner gjøre arbeidet med denne raskt, og 5 tonner kan følge opp bak og gjøre at 8 tonner kan bli best mulig utnyttet i tid og rom. Behov for noe innkjøring av grusmasser i stil med kjøresporet kan innhentes utenfra verneområdet og fraktes inn.
- Konkluderte på at entreprenør kun kan gjøre dette på timer fordi det er umulig å vurdere hvor lang tid det vil ta.
- Midlene tilgjengelig nå, kr. 120 000,- brukes på timer, og mål utbedringstrinn 1 er frem til Røymobekken.
- Jørgen Svisdal(Far Pål søkte i 2017!) ønsker inntil 2 års utsettelse av tilskuddsmidlene med bakgrunn i vurderingene over.
- Sunndal kommune: Jørgen Svisdal og grunneierlaget i Grøvudalen kan benytte dette referatet fra Sunndal kommune som vedlegg i en søknad om ny dispensasjon fra verneforskriften for Åmotan og Grøvudalen landskapsvernområde dersom sekretariatet finner dette riktig. De får kopi v/Carl S. Bjurstedt og bes gjøre en vurdering av om det kreves en ny behandling. Alle punktene ellers, jamfør dispensasjon fra 2015 fra Dovrefjell nasjonalparkstyre ønskes beholdt og videreført slik de ble beskrevet da.
- Viktig at forvaltningen også gjør det mulig med transport for setereiere som må vedlikeholde setrene sine, også de som ikke er i aktiv drift.

Sunndalsøra referent Tore Rødseth Ulvund, jordbruksrådgiver
Sunndal kommune den 15.6.2020.

Tiltakstabell køyrespor Grøvudalen.

Nr. viser til nummerering på kart «Køyretrase Grøvudalen» frå Gis-Link med påmerkte utbetningspunkt (målestokk 1:32.000).

Nr.	Namn på området	Tiltak
1	Frå Hallen til Kvanngrovin	Sjå referat frå synfaring 12.6.2020
0 m	Hallen: Starten må pigges og jevnes ut litt, bilde 1:	
50 m	Ta ned kanten her, litt pigging må til i berget.	
150 m	Legg bekk i åpen grøft. Lite tiltak, lede vann bort fra kjørespor/sti.	
200 m	Lede vannstreng over veien, lite kurant tiltak.	
220 m	Bergnabb pigges vekk. Ikke ta mer enn nødvendig	
250 m	Bergnabb pigges vekk. Ikke ta mer enn nødvendig	
300 m	Bergnabb pigges vekk. Ikke ta mer enn nødvendig	
400 m	Bruøyhytta – Lede vann til høyre til bekk, bort fra kjørespor og eventuelt lede vann over kjøresporet.	
600 m	Bakke 50 meter før toppen, ta av masse på innsiden i bakken og legg på utsiden	
650 m	over høyeste punktet, Blauthull, legge i stein og berg som er til overs andre steder, bilde 2:	
700 m	Bløkkstein, flytte disse, legge i blauthull. Pigge vekk bergnabb og bruk i blauthull	
950 m	Pigge bort bergnabb og hent inn stein, blokker og kjø inn grus og legg oppå to blauthull	
1000 m	100 meter før Røymobekken, venstresving, pigg av på innsiden og utbedre svingen her.	
2	Rett sør for Røymobekken	Litt drenering og reparasjon av utras.
3	Vi a vis Kåsa/s. for Styggmarkbrua	Drenering og reparasjon etter flaumskade (hol).
4	Nord for Bukta	Drenering av blauthol (nedlegging av rør).
5	Bukta	Utbetring av trasé, plastring av elvekant.
6	Ved gammalt brystø, n. for Nysetra	En del drenering av blauthol, reparasjon av gammel stikkrenne som er gått tett.
7	Øst for Nysetertjønna	Utbetring av trase ved flytting av stein ved problematisk sving.
8	Sør for Nysetertjønna	Utbetring av trase, flytting av stein.
9	Myra, strekninga Krebekken - Gammelseterbrua	Drenering av blauthol.
10	Gammelseterbrua	Oppretting av brua (om mogleg) for å unngå meir flaumskade.

Tilleggsopplysningar:

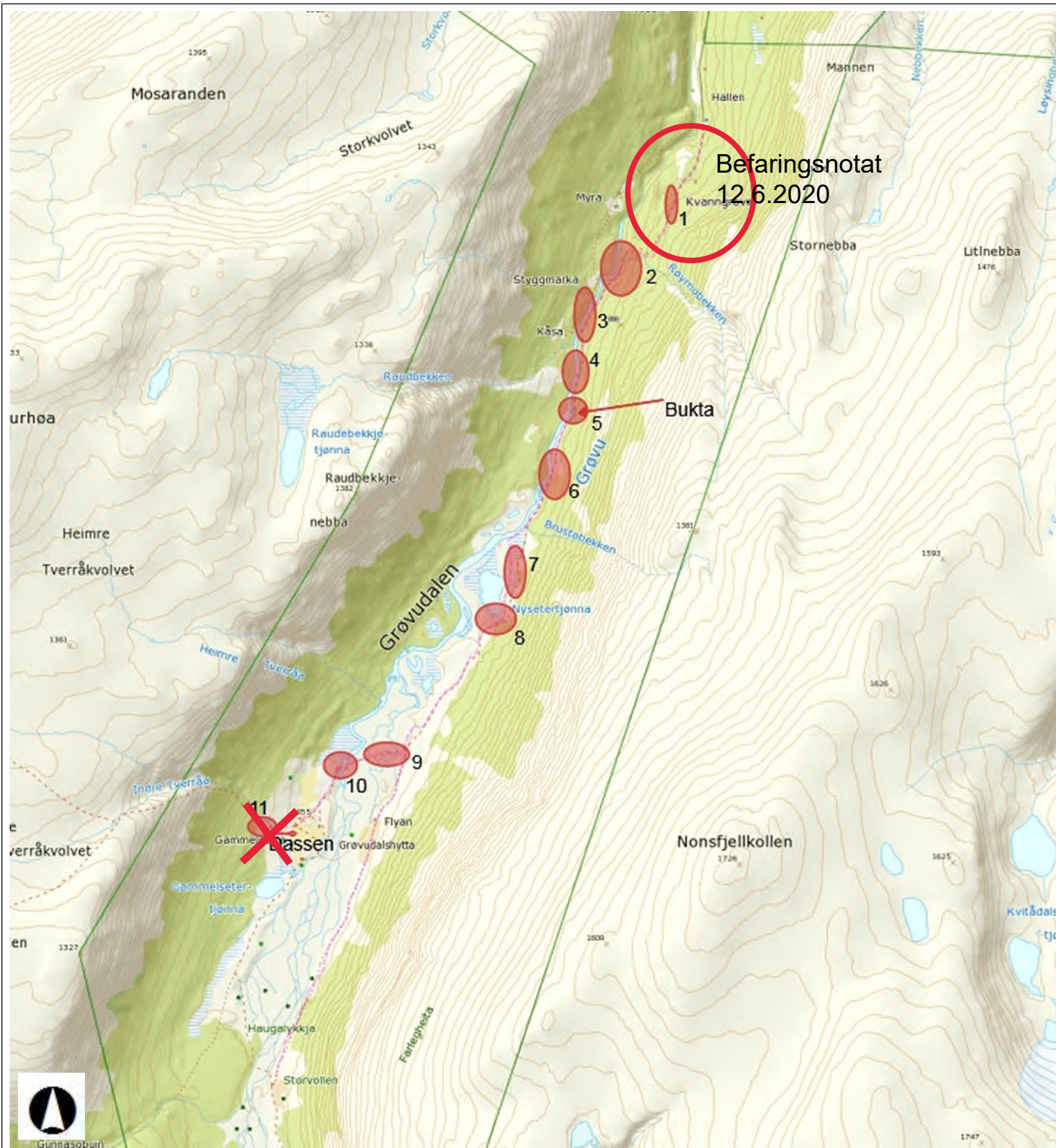
Tabellen vil, saman med kart bli gjort tilgjengeleg for maskinføraren på førehand. I tillegg vil Pål og/eller Jørgen Svisdal, som er dei mest erfarne av dei som trafikkerer dalen, til ei kvar tid vera til stades og tilgjengelege slik at føraren kan samrå seg med dei.

Stein og masse til utbetring vil bli teke frå/ved køyresporet i den grad det er trong for det. Ved eit par punkt kan det vera aktuelt og gunstig å legge ned rør for å betre dreneringa og unngå at blauthol gjenoppstår.

juni 2015, revidert Dovrefjell nasjonalparkstyre nov.2020

Stiftelsen Gammelsetra Førjev. 46 6612 Grøa
foretaksnr. 990 688 087

Mobil 991 65 811, E-post thgravem@sunndals.net

Kartgrunnlag: Norge Digitalt og Geovekst

1: 32,000.00

Skal ikke brukes til navigasjon

Arkivsaksnr: 2015/3246-5

Sakshandsamer: Carl S. Bjurstedt

Dato: 27.05.2015

Utval	Utvalssak	Møtedato
Dovrefjell nasjonalparkstyre	45/2015	11.06.2015

Søknad frå stiftelsen Gammelsetra om å køyre gravemaskin inn og ut køyresporet i Grøvudalen, utbetre dette og grave hol for utedo på setra

Vedlegg:

- 1 Tabell over tiltakspunkt og tilleggsopplysningar køyrespor og doløysing Grøvudalen
- 2 Kart over Grøvudalen påmerkt utbetningspunkt
- 3 Befaringsrapport Grøvudalen 2003 - Dovrefjellrådet
- 4 Oversendelse fra Sunndal kommune, søknad om bruk av gravemaskin for utbedring av kjørespor, samt graving av utedo på Gammelsetra i Åmotan-Grøvudalen LVO
- 5 Søknad om motorferdsel i utmark (skjema)
- 6 Utdrag forvaltningsplan: Retningslinjer for vedlikehold og bruk av kjørespor og veier
- 7 Oversendelse fra Mattilsynet, kopi av inspeksjonsrapport fra Miljøretta helsevern, Sunndal kommune, til stiftelsen Gammelsetra.

Andre dokumenter i saken

8. Bilete frå synfaring 9.7.2013 - http://bit.ly/20130709_kjorespor_Grovod
9. Heimesida til Inner Gammelsetra – www.innergammelsetra.no
10. Naturmangfoldloven – NML (kap. II om bærekraft og V områdevern) - <http://bit.ly/NML>
11. Forskrift for Åmotan-Grøvudalen LVO - <http://bit.ly/forskr-ÅG-LVO>
12. Forvaltningsplan for verneområdene på Dovrefjell - <http://bit.ly/FVP-DF>
13. Rundskriv om forvaltning av verneområder - <http://bit.ly/vernerundskriv>

Innstilling frå forvaltaren

1. Dovrefjell nasjonalparkstyre gjev stiftelsen Gammelsetra dispensasjon til ein tur inn til Gammelsetra i Grøvdalen etter køyresporet Grudalsvegen C og ut att med ei lett (6 t) gravemaskin med gummibelte og ei breidd som høver med sporet.
2. Vidare får stiftelsen dispensasjon for å bruke gravemaskina til utbetring av køyresporet på dei 10 punkta dei har gjeve opp i søknaden. Som vilkår for arbeidet gjeld:
 - a. Skildringa av arbeidet slik det er gjeng fram i søknaden – vedlegg 1 og 2 i saka.
 - b. Retningslinene i forvaltningsplanen for vedlikehald og bruk av køyrespor (vedlegg 6 i saka). Ein må vise stort omsyn der ein må hente stein og grus frå terrenget langs vegen, og lage minst mogleg sår i terrenget. Vegetasjonsdekket skal tas forsiktig av og leggjast tilbake etter uttak av masser. Ein må ikkje etablere permanente masseuttak.
 - c. Søkjer skal ta bilete av inngrepspunkta før og etter tiltaka og sende nasjonalparkstyret når arbeidet er gjort. Eventuelle sår i terrenget rundt etter uttak av masse og stein, skal og dokumenterast på same vis.
 - d. Om maskinen gjer skade på sporet, skal dette reparerast på retur. Eventuelle slike tiltak kjem i tillegg til dei 10 tiltaka det er søkt om, og skal dokumenterast som over.
3. Styret gjev stiftelsen dispensasjon til å grav hol for utedo under eksisterande toalettbygg, og til å plassere massane på innmark på setra slik søknaden seier. Disponeringa skal dokumenterast med bilete.
4. Rapport med bilete knytt til stad for inngrep før og etter og ein kort rapport skal sendast nasjonalparkstyret når arbeidet er utført.
5. Vedtaket er gjort etter naturmangfaldlova § 48 jf. § 77, jf. òg forskrift for Åmotan-Grøvdalen landskapsvernområde § 3.

Saksprotokoll i Dovrefjell nasjonalparkstyre - 12.06.2015

Behandling i møtet

Ingen merknader

Vedtak

Som innstillingen
- enstemmig.

Saksopplysningar

Stiftelsen Gammelsetra, som er ei stifting for drifta ved Inner Gammelsetra i Grøvdalen, søker om

1. Løyve til ein tur med lett gravemaskin (6 t) med gummibelte og ei breidd som høver med breidda på køyresporet (Grudalsvegen C i forvaltningsplanen) inn til Gammelsetra og ut att.
2. Løyve til å gjere tiltak for å utbetre køyresporet.
3. Løyve til å grave hol for utedo under eksisterande do, og til å plassere massane frå dette.

Søkjer har ei grei skildring av tiltaka i vedlegga 1 og 2. Befaringsrapporten frå 2003 (vedlegg 3) og biletserien frå 2013 (vedlegg 8) syner bakgrunnen for tiltaka på køyresporet det vert søkt om.

På Gammelsetra har det vore seterkurs sidan 1972, og setring mykje lenger bakover. Setra er eigd av Pål Svisdal som driv med sau og mjølkekyr i Svisdalen ved Åmotan. Drifta er ein del av hans gardsbruk med hans kyr, medan setringa og seterkursen vert drive av Stiftelsen Gammelsetra. Sjå vedlegg 9.

I ein inspeksjonsrapport (vedlegg 7) gjev Sunndal kommune v/ miljøretta helsevern ei sterk tilråding om å utbetre handteringa av toalettavfall på setra. Ein har hatt ein bøtte-dass som måtte tømmast ofte, og ikkje tilfredsstillande handtering av avfallet frå denne. Tilrådinga er å etablere ein gamaldags utedass med tilstrekkeleg stort kammer. Eksisterande hus vert brukt, ein vil dra dette til sides, grave hol og sette det på plass att. Grunnen er vanskeleg å grave i (delvis masser etter gamle flaumskred med mykje stein, setra ligg på ei alluvial vifte) og difor ønskjer søkjer å nytte gravemaskin.

Køyresporet til Grøvudalen har vore eitt tema sidan før vernet, sjå synfaringsrapporten frå 2003 (vedlegg 3). Sporet er etablert med bruk av hest og vogn, seinare små traktorar (gråtass, Dextra) og har breidd ut frå dette. Seinare år har bruk av ATV (6-hjuling registrera som traktor) vore akseptert tatt i bruk. Det ser ut til at dette sliter mindre på sporet enn traktor, sjølv om det då trengs fleire turar. Ein bruker fortsatt ein gamal Dextra til tyngre lass.

Første del er bratt og krunglet, så ein kan vanskeleg frakte grus eller stein i noko omfang forbi her. Ein må difor ta stein og grus langs sporet. I rapporten vart det peika på moglege tiltak som forvaltningsmyndigheten meinte var akseptable:

Fjerne små bergnabbar og stein frå sporet, fyller stein/grov grus i blauthol, forsiktig drenering, forsiktig plastring av elvebredda nokre stader sporet går nær elva. Målsettinga skal vere ein framkommelegheit som i 2003, å hindre vidare utvikling av terrengskader og skade på sporet, men ikkje auka komfort eller fart. Det er ikkje gjort anna enn naudreparasjonar av sporet sidan den gongen.

Når ein no skal ha inn gravemaskin, finn søkjar det naturleg å gjere desse tiltaka samstundes, med unntak for sprenging av nokre små bergnabbar i første del av sporet. Det er 10 punkt der ein vil gjere tiltak på sporet, drenering av blauthol (6 stader, 1 med røyr), reparere hol etter flaum (1), utbetre trase (3) plastre elvekant (1), flytte stein ut av sporet (2), reparere/rette opp brukar (1). Der ein skal fyller i masser eller plastre, blir stein plukka ved sporet. Køyresporet har ei lengd på om lag 5,5 km. Masse frå utgraving av do planlegg ein nytta til å dekke gammalt deponi av gjødsel frå fjøset, eller i hol på innmarka på setra.

Heimelsgrunnlag

Forskrift – verneformål

Køyringa for anleggsformål er ikkje nemnt i forskrifta, heller ikkje gravemaskin (forskrifta nemner berre traktor) og drenering, graving og oppfylling er ikkje tillate, utan reglar som opnar for unntak. Styret må difor handsame søknaden etter naturmangfoldloven § 48 jf. § 77.

Formålet med vern av Åmotan-Grøvudalen LVO er å ta vare på natur- og kultur-landskap der setervoller og -hus og kulturminner etter fangst, jord- og beitebrukar en vesentlig del av landskapets eigenart; å sikre viktige leveområder for villreinen og dalbotnar med rike plantesamfunn samt å ta vare på geologiske lokalitetar med Åmotan som eit særprega element.

Forvaltningsplan

Planen har detaljerte retningslinjer for vedlikehald og bruk av (vegar og) køyrespor, sjå vedlegg 6. Alle tiltak der ein skal nytte maskiner må handsamast etter unntaksregelen, no naturmangfaldlova § 48.

Naturmangfaldlova

§ 48 jf. § 77 opnar for dispensasjon til tiltak som ikkje strider mot verneformålet og ikkje påverkar verneverdiane nemnande. Begge vilkåra må være oppfylt.

Det følgjer likevel ikkje av dette at dispensasjon skal gis om vilkåra er oppfylt. Skjøn og instruks frå overordna styresmakt spiller inn. Dispensasjonsregelen i § 48 kan ikkje brukast for å utvide rammene gitt i vernevedtaket. Regelen er ein sikkerhetsventil som skal fange opp særskilde tilfelle eller tilfelle som ikkje var aktuelle på vernetidspunktet og som ikkje ble vurdert då. Jf. dok 13, kap. 7.1.

Alle dispensasjonar må vurderast etter de miljørettslige prinsippa i §§ 8-12 jf. § 7. I utgangspunktet er slik vurdering berre naudsynt om en ønskjer å gi dispensasjon.

Vurdering

Dei tiltaka det no vert søkt om på køyresporet har vore diskutert og vurdert som akseptable av forvaltningsstyresmakten sidan 2003. Det er tale om små inngrep innafor ramma av retningslinene i forvaltningsplanen for kva ein kan gi dispensasjon til. Ein har her lagt til grunn tilsvarande vurderingar som NML §§ 8-12.

Utgraving under eksisterande bygg, krev ikkje dispensasjon, men oppfylling med dei utgravne massane gjer det. Slik det er skildra i søknaden vil dette bli gjort på innmarka og gro att over nokre år.

Køyting med gravemaskin krev dispensasjon. Den maskina som skal brukast, vil ikkje gjere stor skade på køyresporet og vil jo og skal uansett reparere sporet. Køyringa vil soleis ikkje gje varig skade på sporet.

I høve til verneformålet vil tiltaka vere positive sett bort frå den ekstra motorferdsla det gjer. Køyresporet, som og er sti inn dalen mesteparten av vegen, vil sjå betre ut og vere betre for dei som går. Det vert mindre problem med frakt inn og ut av dalen, dette er ein føresetnad for seterdrifta som igjen er viktig for å halde oppe kulturlandskapet i dalen. Kulturlandskapet her er sær verdfullt og er einaste sted i dei verneområda styret forvaltar med skjøtselsplan og systematisk skjøtsel.

Tiltaket må vidare vurderast etter NML §§ 8-12 jf. § 7.

Kunnskapsgrunnlaget (§ 8) er godt og forvaltaren har god kjennskap til området, slik at føre-var-prinsippet (§ 9) er lite relevant. Dei mest interessante botaniske lokalitetane langs køyresporet er tørre beiteprega enger og her er det ikkje aktuelt med tiltak. Ut frå en økosystemtilnærming (§ 10) er ikkje dette noko tiltak som vil utløyse presens eller gje opphav til mange liknande søknader.

Tiltaket gir ikkje skade på miljøet der kostnader til utbetring bør bærast av den som gjer tiltaket (§ 11) – det er tiltak som skal betre miljøtilstanden – og er kosta av den som gjer det.

§ 12 gir pålegg om miljøforsvarlege teknikkar og driftsmetodar – ein kunne sjølvstelt sett føre seg at berre handreiskap vart nytta, men det er tvilsamt om ein eventuell miljøgevinst her er stor nok til å forsvare krav om det.

Deler av tiltaket, som har løyst ut at resten av tiltaka er planlagde, skuldast sterk tilråding frå offentleg styresmakt. Om saka hadde komme tidlegare til kjennskap hos nasjonalparkstyret, ville pålegg herfrå òg vere aktuelt, ut frå forbodet mot forsøpling og ureining i verneforskrifta, sjølv om det ut frå si karakter nok høyrer mest heime hos kommunen og bør handterast etter forureiningslova. Det har vere praksis i liknande saker tidlegare.

Som kvalitetssikring bør styret krevja dokumentasjon gjennom bilete før/etter der det vert gjort inngrep. Alternativet er å be SNO gjere dette, men tiltakshavar bør kunne gjere dette sjølv.

Rett utskrift,
Hjerkinn 18.06.2015

Uten underskrift, digitalt dokumentert godkjent
Carl S. Bjurstedt
nasjonalparkforvalter

Arkivsaksnummer: 2020/10221-5

Saksbehandler: Lars Børve

Dato: 25.11.2020

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Dovrefjell nasjonalparkstyre	64/2020	07.12.2020

Søknad fra Femundløpet AS, Røros, om ny hundeløpstrasé forbi Vesl-Børsjøen i Knutshø landskapsvernområde i 2020-2025

Forslag til vedtak – innstilling

Dovrefjell nasjonalparkstyre gir ikke Femundløpet AS, Røros, dispensasjon til å kjøre opp og preparere en ny løypetrasé for Femundløpet med snøskuter forbi Vesl-Børsjøen i Knutshø landskapsvernområde i tiden 22.12.2020-01.03.2025, og gir ikke dispensasjon til å bruke denne traséen.

Avslaget begrunnes med at en dispensasjon for Femundløpet AS til å kjøre opp og preparere en ny løypetrasé for Femundløpet med snøskuter forbi Vesl-Børsjøen i Knutshø landskapsvernområde i tiden 22.12.2020-01.03.2025, og bruk av traséen, er i strid med den delen av verneformålet for Knutshø landskapsvernområde som går ut på å ta vare på leveområdene til villreinen, og kan legge grunnlag for en utvikling som på sikt kan skade villreinen. Det er derfor ikke mulig å gi dispensasjon med hjemmel i naturmangfoldloven § 48.

Vedtaket er fattet med hjemmel i naturmangfoldloven § 48 1. ledd.

--- slutt på innstilling ---

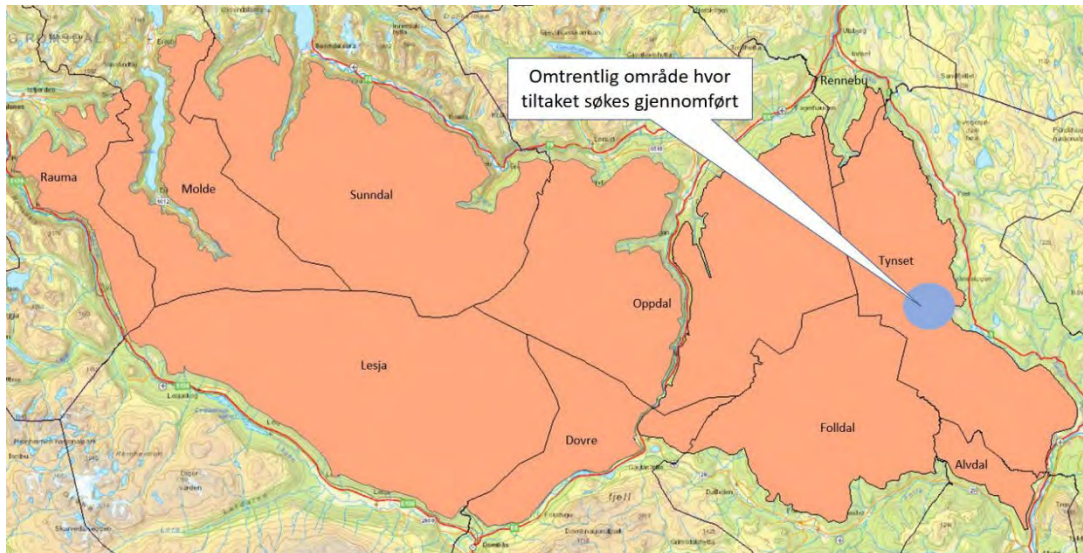
Dokumenter

- 21.09.2020: E-post fra Femundløpet AS til Dovrefjell nasjonalparkstyre – Søknad om ny hundeløpstrasé forbi Vesl-Børsjøen i Knutshø landskapsvernområde i 2020-2025.
- 22.09.2020: E-post fra Dovrefjell nasjonalparkstyre til Knutshø Villreinutvalg og Villreinnemnda for Snøhetta og Knutshø – Innhenting uttalelser.
- 29.10.2020: E-post fra Kvikne Utmarksråd til Dovrefjell nasjonalparkstyre vedlagt brev med uttalelse fra Knutshø Villreinutvalg.
- 06.11.2020: Møtebok for sak 25-2020 i Villreinnemnda for Snøhetta og Knutshø
04.11.2020: Femundløpet AS søker om godkjenning av hundeløpstrasé og

bruk av snøskuter til oppkjøring av trasé i Knutshø landskapsvernområde.
Tynset kommune

Opplysninger om søknaden fra Femundløpet AS

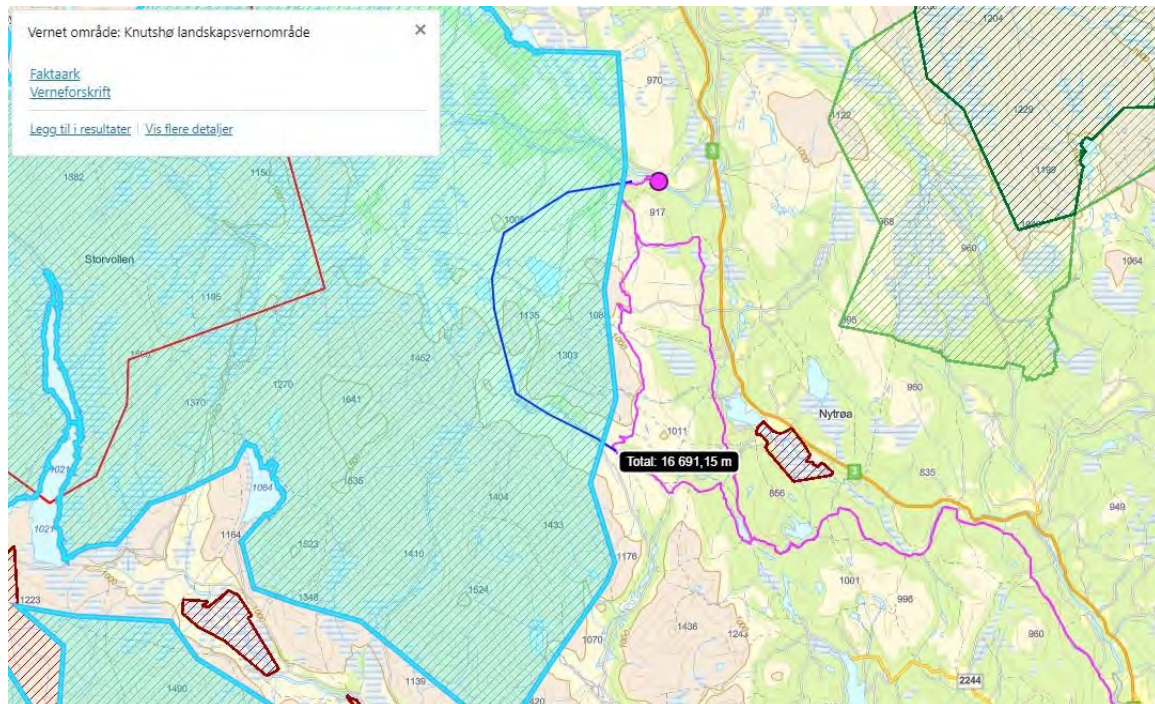
Femundløpet AS, v/ Jon Anders Kokkvoll, Røros, søker i e-post 21.09.2020 om tillatelse til å ta i bruk en ny hundeløpstrasé forbi Vesl-Børsjøen i Knutshø landskapsvernområde, og tillatelse til å kjøre opp og preparere traséen med 2-4 snøskutere i perioden 22.12.2020-01.03.2025. I tillegg søkes det om å bruke 1-2 snøskutere utstyrt for tv-produksjon på dagtid lørdag og søndag i uke 5 i 2021-2025.

Kart 1: Omtrentlig område for tiltaket.

Kart 2: Oversikt over aktuelle hundeløpstraséer for Femundløpet i området Kvikneskogen, Tynset og Tolga. (Traséene er de røde strekene som ikke er veier og de mørkeblå / svarte strekene.)

Kart 3: Blå strek viser forslag til ny trasé for Femundløpet i Knutshø landskapsvernområde.

I søknaden går det bl.a. fram:

Viser til tidligere tillatelser senest gjeldende t.o.m. 2019. Løypetraseen til / fra Orkelbogen måtte i 2018 endres grunnet manglende samtykke fra en grunneier. Denne trase gikk utenfor LVO. Med bakgrunn i siste løps erfaringer og tilbakemeldinger fra Mattilsynet om alt for krevende stigninger i forhold til god hundevelferd, må trase til Orkelbogen flates ut. Eneste muligheten er å legge trase lengre vest, inn i LVO og passere vest for Børsjøen.

Trase blir ryddet for merkestikker, potesokker og annet umiddelbart etter løpet. Våre erfarne rodemannskaper vil selvsagt hensynta villrein og annet dyreliv og søke å unngå skade på vegetasjonen.

Femundløpet er et av de fire store hundeløpene på verdensbasis, og størst i antall deltakere. Løpet har vært arrangert i 31 år og er det største enkeltarrangementet i regionen som med den unike traseen binder bygder og tettsteder sammen. Det er sjekkpunkt i hver kommune for hvile, veterinærkontroller, matservering og underholdning. Sjekkpunktet driftes av lag/foreninger i kommunen. Sist år deltok 750 frivillige og 169 deltakere fordelt på fire klasser (Fjunior, F200, F450 og F650). Det er inngått vertskapskommuneavtaler som skal reforhandles i løpet av høsten.

Femundløpet benytter oppkjørte traseer med bruk av snøskuter. Der vi finner samarbeidsmuligheter samordner vi felles bruk av skuterløyper/skiløyper til vår konkurransetrasé. I 2020 ble deler av trase i Drevsjø endret og lagt til godkjente snøskutertraseer. Deltakere, Mattilsynet og vi bestreber å tilrettelegge best mulig trase for å ivareta hundevelferden. Det betyr at vi har behov for å trække såle i traseen slik at denne har tilstrekkelig forsvarlig hardt underlag.

Ut fra lang tids erfaring er det behov for å trække såle mellom større snøfall. Det viktigste er å komme i gang med grunnsålen så snart som mulig etter første snøfall hvor det er forsvarlig å kjøre skuter og krysse vann. For hver enkelt rode har vi en løypeansvarlig som koordinerer nødvendig løypekjøring for å trække trase og yte sikkerhet til deltakere. Vi har de siste fem årene hatt tillatelser for løypekjøring i perioden 22.des til 01.mars. Vi søker å begrense antall turer til det minimale forsvarlige. Det er uråd å angi antall turer, men kan loggføres om ønskelig. Våre løypemannskaper er merket med vester for Femundløpet. Umiddelbart etter løpet blir traseene kjørt for opprydding av potesokker og stikker. Medbringning av halm utenfor sjekkpunkt gis ikke tillatelse til av miljøhensyn.

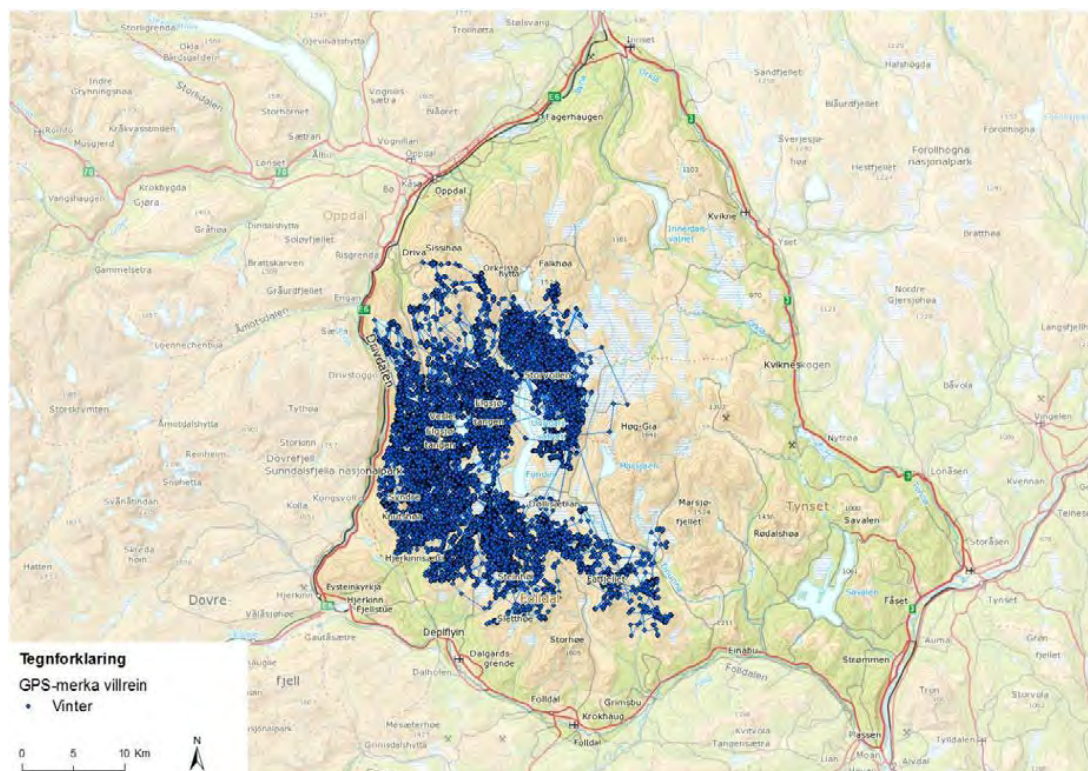
Femundløpet fremmer i disse dager nye søknader om lov om motorferdsel i utmark til kommunene med ønsket varighet av fem år, slik vi har hatt det. Dette gir en forutsigbarhet for alle involverte parter. Grunneiersamtykker innhentes.

Femundløpet formidler regionen som et fantastisk bo- og opplevelsesområde via våre mediakanaler. Vi har formidlet både via TV2 og sist året i en flerårig satsing via QPAWS, Qrill Pet Artic World Series QPAWS går i regi av Femundløpet og Aker Biomarine AS, via internasjonale Some-tjenester. Sist år hadde Femundløpet over 13 mill visninger hvorav 9 mill unike seere via Some-tjenester. Å formidle regionen world wide vil bety mye for regionale reiselivsaktører. Samme opplegg planlegges også for 2021 og kommende år. I denne sammenheng søkes godkjenning til bruk av snøskuter for kamera-crew til produsenten www.maverix.no . Det er våre lokale løypekjørere som forestår transporten av kamera-crew.

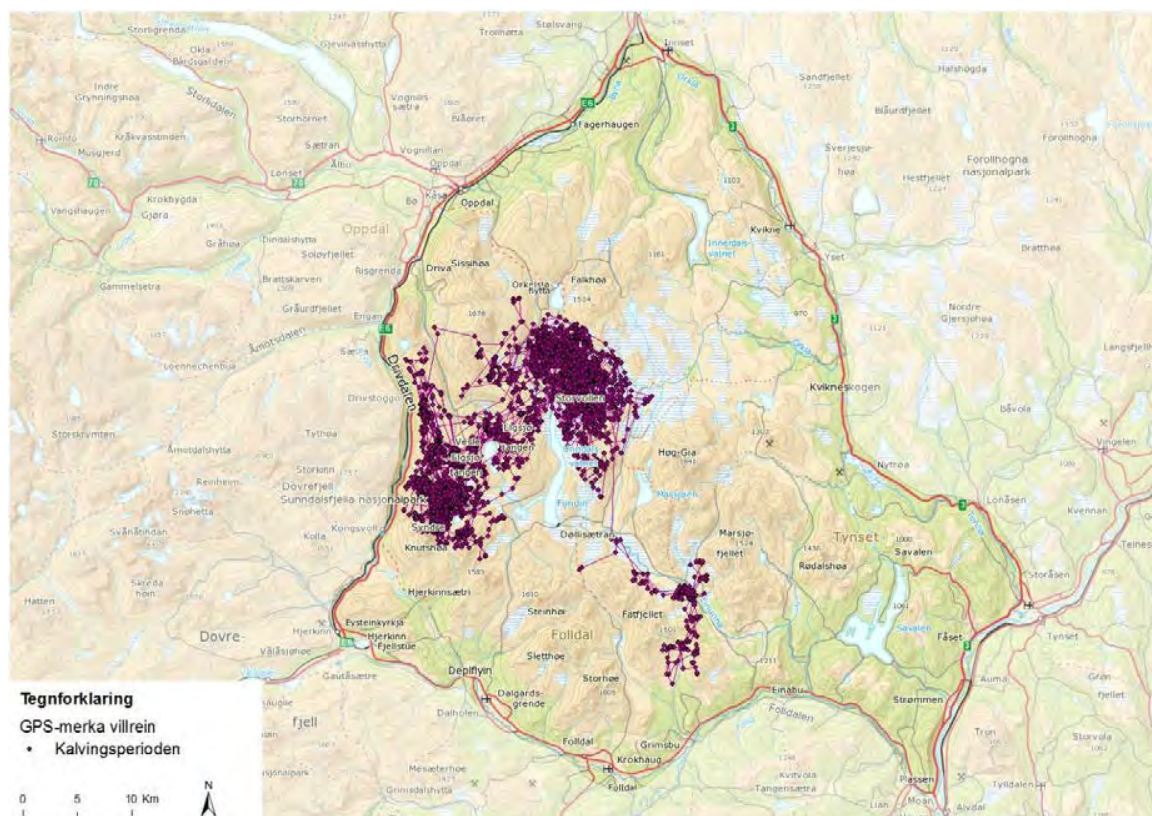
Prosjektet Villreinens arealbruk i Knutshømrådet

Norsk institutt for naturforskning (NINA) kartla villreinens arealbruk i Knutshø landskapsvernområde ved hjelp av GPS-teknologi i 2010-2013. Noen simler ble utstyrt med GPS-sendere, og resultatene fra kartleggingen ble i 2015 rapportert i NINA Rapport 1019 Villreinens arealbruk i Knutshø.

I NINA Rapport 1019 er det (side 56) kart som viser GPS-registreringer av villrein i Knutshø villreinområde i vintersesongen (desember-april) og under kalvingen i 2010-2013.

Kart 4: Alle GPS-posisjoner i vintersesongen i prosjektperioden.

Kart 5: Alle GPS-posisjoner under kalvinga i prosjektperioden.

Uttalelser fra Knutshø villreinutvalg og Villreinnemnda for Snøhetta og Knutshø

Dovre fjell nasjonalparkstyre sendte søknaden fra Femundløpet AS til Knutshø Villreinutvalg og Villreinnemnda for Snøhetta og Knutshø 22.09.2020 for uttalelse.

Knutshø Villreinutvalg uttaler følgende i brev til Dovrefjell nasjonalparkstyre 29.10.2020:

Femundløpet AS søker Dovrefjell nasjonalparkstyre om ny løypetrasé via Vesl-Børsjøen i Knutshø villreinområde for årene 2020-2025. Saken ble oversendt fra Dovrefjell nasjonalparkstyre til Knutshø villreinutvalg og Villreinnemnda for Snøhetta og Knutshø med forespørsel om uttalelse fra disse innen 31.10.2020.

Styret i Knutshø villreinutvalg har drøftet søknaden i møte 27.10.2020 og er enstemmige i at villreinutvalget ikke ønsker denne nye løypetraseen som nå er foreslått lengre inn i villreinområdet. Det området løypa er foreslått lagt i brukes en del av Knutshøreinen også gjennom vinteren og det virker som om reinen nå bruker området stadig mer.

I minimumstellingene finner vi hvert år rein i dette området, og både oppsyn og lokale observerer stadig enkelt dyr og flokker av rein i området Lågia, Børsjøen, Øyabekkfjellet, Børsjøhøa m.m.

Det er et ønske fra villreinutvalgets side at reinen skal ta i bruk mer av villreinområdet i framtida, og da legger man ikke til rette for det ved å legge trafikk inn i et område reinen nå virker å bruke stadig hyppigere.

Vinteren er ei marginal tid for villreinen, som er veldig sårbar for forstyrrelser i denne tida. I den nye Miljøkvalitetsnormen for villrein, som baserer seg på det viktigste vi har av villreinforskning, kan vi lese at *«forstyrrelser vinterstid kan tvinge reinen ut av energisparemodus. Økte energiutgifter og fortrenging til marginale vinterområder kan dermed senke overlevelse og reproduksjon»*¹.

Femundløpet fører med seg mye mer trafikk enn bare den ene helga løpet gjennomføres. De har hatt, og søker nå, om tillatelse til å trække opp spor etter behov i perioden 22. des til løpet går i mars. Dette kan dermed medføre mye snøscootertrafikk og også hundekjøring, da man vet at løypene benyttes til trening utenom løpet. I tillegg vil nok løypa benyttes av skiturister. Til sammen vil dette utgjøre en betydelig forstyrrelse på Knutshøreinen i ei sårbar tid.

I den nevnte Miljøkvalitetsnormen pekes det også på at det for villrein vil *«være en større sone rundt områdene med forstyrrelser hvor vi observerer at dyrene har redusert arealbruk»*¹, videre skrives det at *«Dette bidrar til at områdene som påvirkes negativt av forstyrrelsen gjerne er større enn områdene hvor dyrene opplever direkte forstyrrelser (som gjerne er mindre enn 1-2 km i åpne fjellandskap)»*¹. Løypa er foreslått lagt i høyfjellet hvor landskapet er åpent, og det vil altså dermed gjøre at store områder kan bli påvirket negativt og føre til at reinen helt skyr et relativt omfattende område.

Olav Strand m.fl. (2015) skriver at *«det er få andre villreinområder hvor infrastruktur og menneskelige inngrep setter så klare premisser for både reinens og folks bruk av terrengene som i Knutshøområdet»*². Av dette forstår vi at det allerede er lagt stort press på Knutshøreinen gjennom veiutbygging m.m. og at vi derfor har et ekstra stort ansvar for å ta vare på resten av området som relativt urørt og upåvirket av ferdsel, sommer som vinter.

Området Femundløpet vil legge løypa i, er i NINA rapport 1019 utpekt som et «fokusområde». Fokusområdet har fått navnet «Kvikneskogen», og i rapporten skriver NINA at *«Området utgjør det som tidligere var et sentralt knutepunkt for*

villreintrekket mellom Knutshø og Forollhogna. I et langsiktig perspektiv er det derfor viktig å ha fokus på potensialet som knytter seg til dette området»². I Tabell 5 i rapporten er dagens situasjon i området og målsettinga for området oppsummert. Dagens situasjon preges etter dette av en «stor arealunnvikelse sommer som vinter»², mens målet er å «reetablere trekk mot Forollhogna»². For å kunne nå dette hårete målet er det helt avgjørende at man ikke legger opp til økt menneskelig ferdsel i området.

De senere årene har man hatt økt fokus på sykdom og smitte hos rein og da særlig CWD og fotråte. Smittepresset blir, naturlig nok, høyere dess tettere reinen står og derfor er det ei viktig målsetting å få reinen til å ta i bruk mest mulig av villreinområdene for slik å spre dyrene og få ned et eventuelt smittepress.

Villreinstammen i Knutshø hadde tidligere svært god kondisjon, og var på 1980-tallet regnet for å være en av landets beste villreinstammer. Siden den tid har overvåkningsprogrammet for hjortevilt vist at kondisjonsmålene har blitt vesentlig redusert. Dette gjelder særlig antall kalv/100 simler og ungdyr, men i noen grad også slaktevekter (Solberg, E. J m.fl. Hjortevilt 1991–2016)³. Per i dag har man ingen sikker forklaring på denne negative utviklingen, men både høy tetthet som følge av at reinen her bruker en relativt liten del av det totale leveområde, og økt parasittbelastning som følge av høy tetthet og mulig smitte fra salteplasser er plausible forklaringer.

Villreinutvalget for Knutshø har i lengre tid sett med bekymring på denne utviklingen og har et stort fokus på å bedre mulighetene for at reinen kan benytte en større del av sitt totale leveområde. Vi ser det derfor som svært uheldig om Femundløpet AS gis tillatelse til å legge Femundløpet lengre inn i villreinområdet enn hva som allerede er tilfellet i dag.

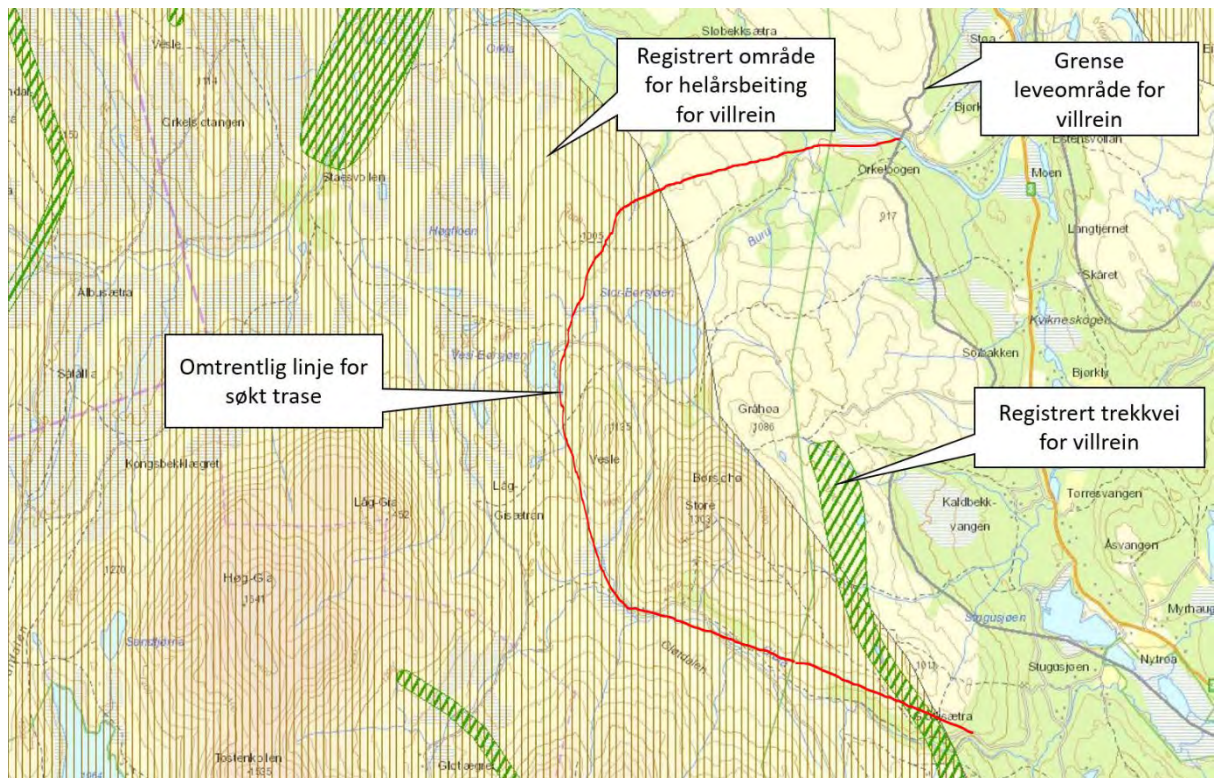
1. Kjørstad, M., Bøthun, S. W., Gundersen, V., Holand, Ø., Madslie, K., Mysterud, A., Myren, I. N., Punsvik, T., Røed, K. H., Strand, O., Tveraa, T., Tømmervik, H., Ytrehus, B. & Veiberg, V. (red.). 2017. Miljøkvalitetsnorm for villrein - Forslag fra en ekspertgruppe. – NINA Rapport 1400. 193 s.

2. Strand, O. m.fl. (2015). Villreinens arealbruk i Knutshø. Resultater fra GPS-undersøkelsene - NINA rapport 1019. 131s.

3. Solberg, E. J., Strand, O., Veiberg, V., Andersen, R., Heim, M., Rolandsen, C. R., Solem, M. I., Holmstrøm, F., Jordhøy, P., Nilsen, E. B., Granhus, A. & Eriksen, R. 2017. Hjortevilt 1991–2016: Oppsummeringsrapport fra Overvåkningsprogrammet for hjortevilt - NINA Rapport 1388 125 s.

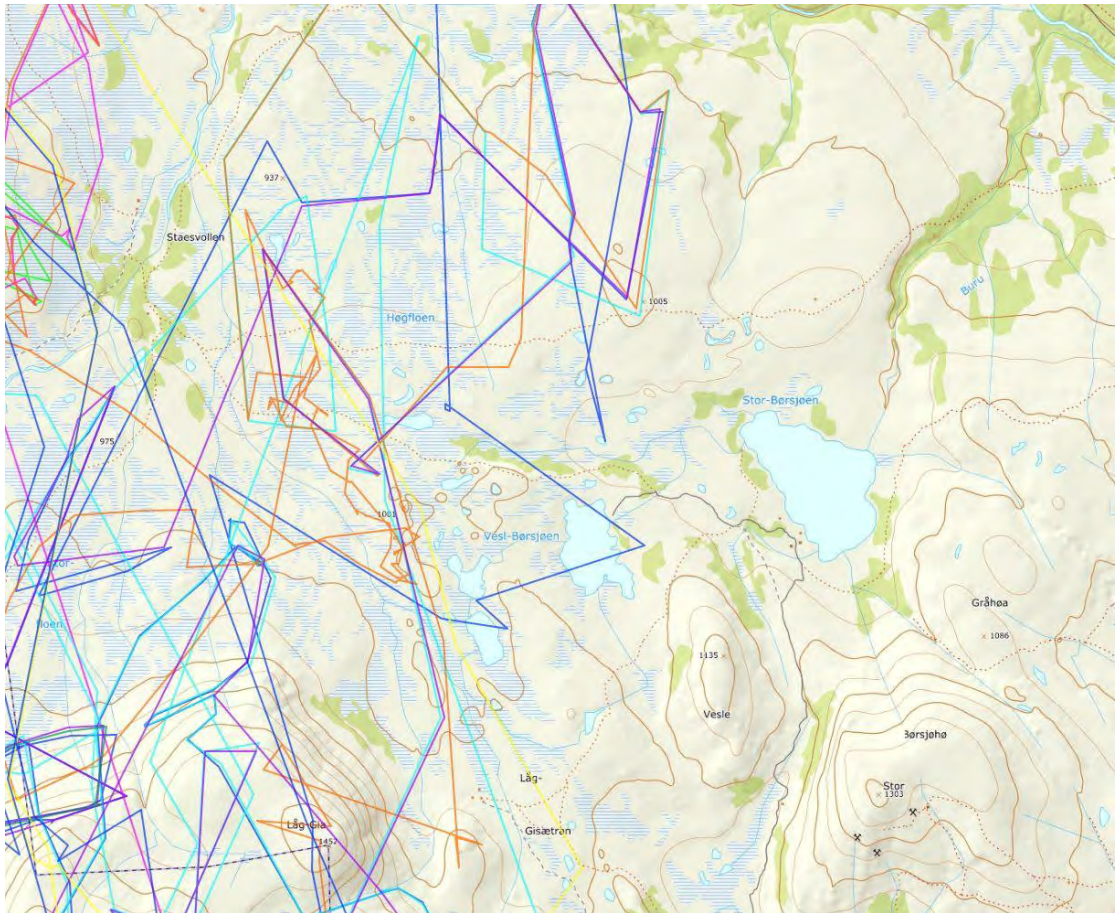
Villreinnemnda for Snøhetta og Knutshø uttalte seg til søknaden fra Femundløpet AS på møte 04.11.2020 (sak 25-2020). I saksutredningen går det fram følgende:

Traseen som går inn til Vesl-Børsjøen går i et område som er registrert som helårsbeite for villreinen, traseen krysser også en registrert trekkvei som går over Gløtdalen ved Midthøa. Trekkveien er registrert i naturbasen til å ha funksjonsperiode hele året.

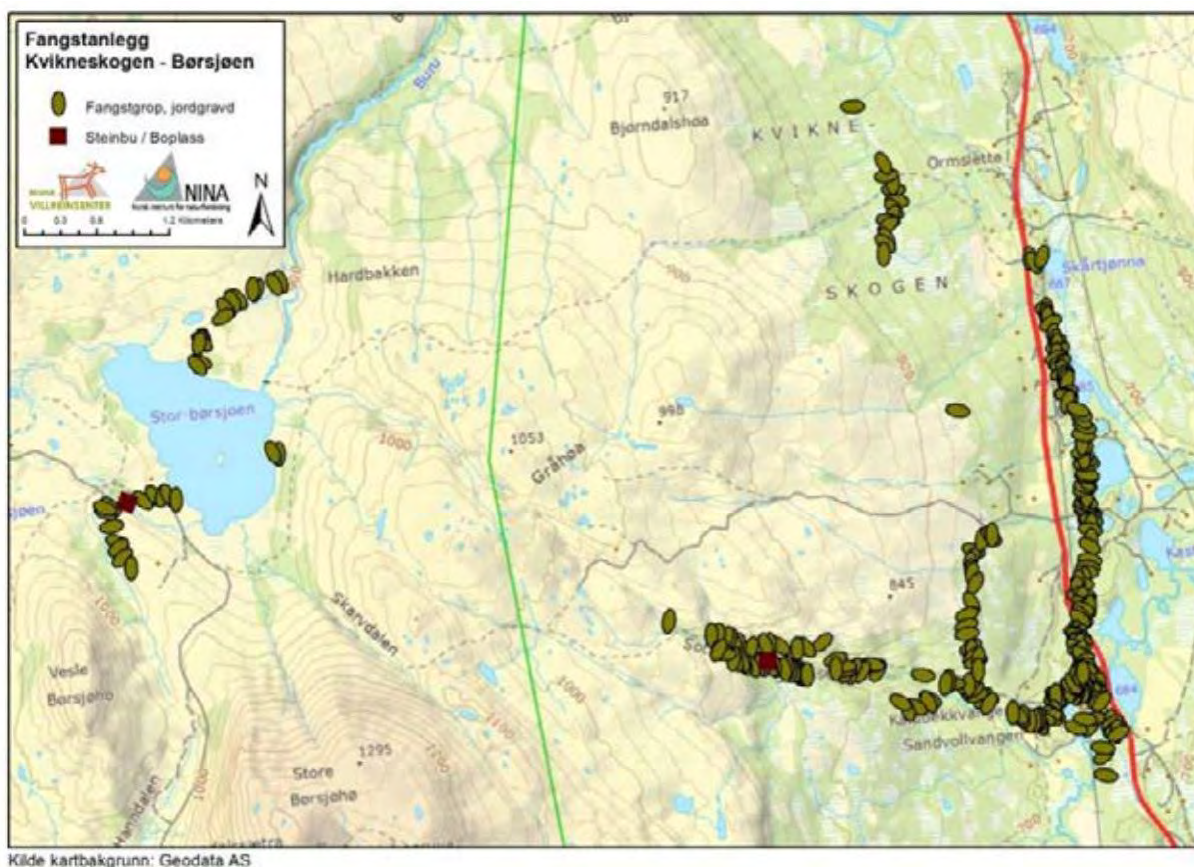
Rød linje er omtrentlig linje for søkt trasé. Fagdata om villrein er fra www.naturbase.no

I årene 2010-2013 ble det gjennomført et radiomerkeprosjekt på rein i Knutshø villreinområde. I løpet av prosjektperioden ble det radiomerka 11 simler med GPS-sendere. Flokkstørrelsen gjennom året i Knutshø, hvor størstedelen av stammen er samlet i to-tre flokker, gjør at det ble antatt at med de påsatte radiosenderne har man kunnet registrere arealbruken til noe slikt som 60-80 % av villreinstammen. Unntaket er bukker om våren og sommeren. Resultatene viser liten bruk i det aktuelle området i perioden 2010-2013, og det er hovedsakelig i reinsjaktat at denne delen av Knutshø ble brukt.

Resultater fra merkeprosjektet. Kilde www.dyreposisjoner.no

Det er registrert en del fangstgroper i områdene Kvikneskogen og Børsjøen. Trolig har disse fanget opp et tidligere trekk som har krysset Kviknedalsføret mellom Knutshø og Forollhogna (RV 3), og mer lokale trekk i den østlige delen av Knutshø.

Kart fra Strand, O., Gundersen, V., Jordhøy, P., Andersen, R., Nerhoel I., Panzacchi, M. & Van Moorter, B. 2015.

Oppsummert viser Informasjonen som finnes i databaser og rapporter at villreinen har benyttet og fortsatt benytter området, hvor det ønskes trase for skuter og hundekjøring, til både beite og vandring.

Knutshø villreinområde er et nasjonalt villreinområde og en del av en Europeisk villreinregion. Villrein er oppført som en truet art på den globale rødlisten. Den er ikke rødlistet i Norge, men vedtatt å være en art av særlig stor forvaltningsinteresse. Villreinen i Knutshø vurderes som svært verdifull, og området hvor det søkes om å etablere en trase for snøskuter og hundekjøring er flere kilometer inn i Knutshø villreinområde.

Knutshø området har et rikt naturgrunnlag og varierte beiter og funksjonsområder som i stor grad tilfredsstiller reinens behov året rundt. Tilgangen til ressursene begrenses imidlertid av menneskeskapte forstyrrelser, primært gjennom et omfattende vegnett og tilhørende trafikk som setter store begrensninger på reinens vandring mellom funksjonsområdene. Resultater fra merkeprosjektet viser at reinen i Knutshø har hatt en begrensa arealbruk og at betydelige arealer har vært lite brukt. Det er også dokumentert en tydelig nedgang i kalvetall og kroppslige kondisjonsparametre. Strand, O., Gundersen, V., Jordhøy, P., Andersen, R., Nerhoel I., Panzacchi, M. & Van Moorter, B. 2015.

Fokusområder er geografiske områder hvor det kan være interessekonflikter mellom hensyn til villrein og bruks- og utviklingsinteresser. Området omkring Kvikneskogen er utpekt som et fokusområde og det er skissert tiltak «Hindre økning trafikk inn Gløtdalen til Børsjøene».

Navn	Dagens situasjon	Verdi	Mål	Indikator	Standard	Tiltak	Overvåking
Kvikneskogen	Trykkområdet har liten funksjonell betydning. Stor arealunntvikelte av området sommer som vinter.	A	Reetablere trekk mot Forollhogna	Rein krysser	Må utvikles, eksempelvis >10 % av bestanden i løpet av siste 20 år	Hindre økning trafikk inn Gløtdalen til Børstjøene. Hindre inngrep/ferdsel i de mest sentrale historiske og dagens krysningspunkt for reinen.	Overvåke offentlige plandok. for området hyttefelt, veger etc. Overvåke og vurdere trafikk på nyåpnet veg inn mot Gråhøa.

Strand, O., Gundersen, V., Jordhøy, P., Andersen, R., Nerhoel I., Panzacchi, M. & Van Moorter, B. 2015.

Villreinen i Snøhetta og Knutshø er blant de skyeste villreinstammene som lever i Norge. Her reagerer reinen tidlig på menneskelige forstyrrelser, og har lang fluktavstand. Villreinen lever i et ekstremt miljø og det skal lite til før villreinen blir forstyrret slik at det går på bekostning av kondisjon og reproduksjon. Ved stadige forstyrrelser vil tida som brukes til å spise mat reduseres. Dette fører til lavere kroppsvekt, som igjen gjør villreinen dårligere egnet til å tåle det ekstreme miljøet. En tilrettelagt trase for skuter og hundekjøring vil kunne være en vesentlig kilde til forstyrrelser av rein om vinteren. Den vil også kunne være et utgangspunkt for skigåing innover i fjellet. Som igjen kan øke forstyrrelsen videre innover fjellet.

Den samlede negative belastningen fra mennesker på villrein i Knutshø vurderes som stor og påvirker trolig allerede i dag reinens muligheter til å utnytte de gode beitene, og dette resulterer i lave kondisjonsparametere. Av den grunn vurderes det som generelt viktig å ha en restriktiv holdning til tiltak inne i villreinområdet som kan bidra til en ytterligere negativ belastning for reinen i Knutshø.

Ut fra foreliggende kunnskap om reinens områdebruk i Knutshø generelt, i dette området spesielt, råd om tiltak i fokusområdet Kvikneskogen, samt påvist nedgang i kalvetall og kondisjonsparametre hos reinen, er det ikke ønskelig med en tilrettelagt trase hvor det vil bli relativt mye ferdsel med skuter og hundespenn. Det anbefales å se på muligheten til å finne andre traseer som ikke går så langt inn i villreinområdene.

Kilder:

Jordhøy, P., Strand, O., Sørensen, R., Andersen, R. & Panzacchi, M. 2012. Villreinen i Snøhetta- og Knutshøområdet. Status og leveområde. NINA -Rapport 800. 102 s.

Strand, O., Gundersen, V., Jordhøy, P., Andersen, R., Nerhoel I., Panzacchi, M. & Van Moorter, B. 2015. Villreinens arealbruk i Knutshø. Resultater fra GPS-undersøkelsene. – NINA Rapport 1019. 131 s.

www.dyreposisjoner.no

www.naturbase.no

<https://artskart.artsdatabanken.no>

Villreinnemnda for Snøhetta og Knutshø vedtok følgende uttalelse på møtet 03.11.2020:

Den samlede negative belastningen fra menneskelige forstyrrelser på villrein i Knutshø villreinområde vurderes som stor. Den påvirker trolig allerede i dag reinens muligheter til å utnytte de gode beitene, og dette resulterer i lave kondisjonsparametere. Av den grunn vurderes det som riktig å ha en restriktiv holdning til tiltak inne i villreinområdet som kan bidra til en ytterligere negativ belastning for reinen i Knutshø.

Nemnda vurderer at det skisserte tiltaket med hundeløpstrase og bruk av snøskuter til oppkjøring av trase vil kunne være negativt for villreinen i Knutshø. Villreinnemnda vil derfor frarå at hundeløpstraseen til Femundløpet AS legges så langt inn i fjellet som til Børsjøene. Det anbefales å se på muligheten til å finne andre traseer som ikke går så langt inn i villreinområdet.

Regler og retningslinjer for saksbehandlingen

Regler og retningslinjer for saksbehandlingen går bl.a. fram av:

- Verneforskrift for Knutshø landskapsvernområde av 3. mai 2002.
- Naturmangfoldloven av 19. juni 2009.
- Forvaltningsplan for verneområdene på Dovrefjell, vedtatt 8. februar 2006.
- Rundskriv om forvaltning av verneforskrifter, utgitt av Miljødirektoratet i 2014.

Formålet med Knutshø landskapsvernområde er å ta vare på et sammenhengende høgfjellsområde med leveområdene til villreinen i Knutshø, og et særpreget natur- og kulturlandskap med tilhørende planteliv, dyreliv, landskapsformer og kulturmiljø, jf. verneforskriften § 2.

I verneforskriften for Knutshø landskapsvernområde går det fram at all ferdsel skal skje hensynsfullt og varsomt slik at det ikke skjer skade på landskap, kulturminner eller naturmiljø. Dyrelivet må ikke forstyrres. Jf. § 3, pkt. 4.1.

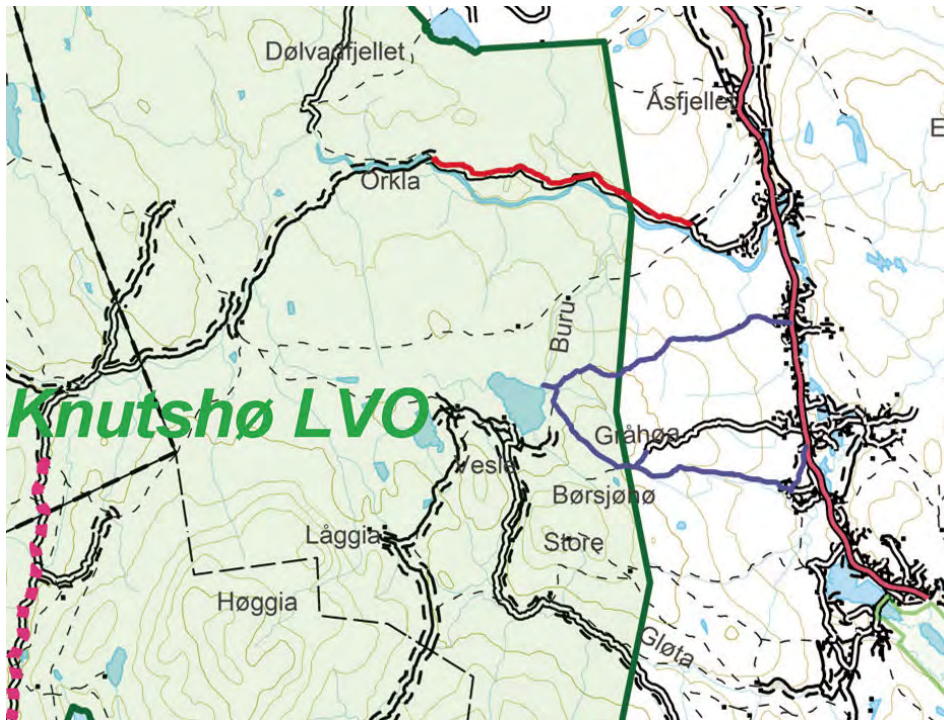
I verneforskriften går det også fram at organisert bruk av landskapsvernområdet til idrettsarrangementer, jaktprøver eller andre større arrangementer må ha særskilt tillatelse fra forvaltningsmyndigheten, jf. § 3 pkt. 4.2. Dette er også tatt inn som retningslinje i forvaltningsplanen for verneområdene på Dovrefjell (s. 77).

I forvaltningsplanen (s. 74) går det fram at forvaltningsmyndigheten ikke har til hensikt å forhindre disse aktivitetene, men med bakgrunn i blant annet villreinens vekslende arealbruk, er det ønskelig å ha en oversikt over hvor og når de ulike aktivitetene foregår.

I forvaltningsplanen går det i retningslinjene for stier og løyper (s. 76) bl.a. fram at hovedstrukturen i løypenettet framkommer av kartvedlegget "Friluftsliv, merkede stier og løyper". Dersom det dukker opp behov for nye løyper, kan det søkes forvaltningsmyndigheten om dette. Nye løyper må i så fall behandles i henhold til

§ 48 i naturmangfoldloven (dispensasjon fra vernevedtak).

Den nye løypetraséen som Femundløpet AS søker om å bruke gjennom en del av Knutshø landskapsvernområde, er ikke nevnt i forvaltningsplanen eller tegnet inn på kartvedlegget "Friluftsliv, merkede stier og løyper". Denne delen av søknaden må derfor behandles som en dispensasjonssak i forhold til verneforskriften, jf. § 48 i naturmangfoldloven.

Kart 6: Utsnitt av kartvedlegg "Friluftsliv, merkede stier og løyper" i forvaltningsplanen

I Knutshø landskapsvernområde er motorferdsel vanligvis ikke tillatt, jf. verneforskriften § 3 pkt. 5.1 og 5.2, og i verneforskriften går det også fram at forvaltningsmyndigheten ikke har hjemmel til å gi tillatelse til bl.a. motorferdsel i forbindelse med opparbeiding, merking og preparering av skiløyper og løyper for hundekjøring.

Den delen av søknaden fra Femundløpet AS som går på å kjøre opp og preparere løype med snøskuter gjennom en del av Knutshø landskapsvernområde, må derfor også behandles som en dispensasjonssak i forhold til verneforskriften, jf. § 48 i naturmangfoldloven.

I naturmangfoldloven § 48 går det i 1. ledd fram:

Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra et vernevedtak dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig.

I forvaltningsplanen går det i retningslinjene for motorferdsel (s. 83) bl.a. fram:

Det legges opp til at § 48 i naturmangfoldloven (dispensasjon fra vernevedtak) i svært liten grad skal benyttes for å gi dispensasjon til motorisert ferdsel. Denne hjemmelen må bare brukes i helt spesielle tilfeller.

For behov som er årvisse, gis dispensasjoner normalt for 4 år.

Prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8-12, jf. § 7, skal også legges til grunn som retningslinjer når det treffes beslutninger som berører naturmangfold:

- § 8 kunnskapsgrunnlaget,
- § 9 føre-var-prinsippet,
- § 10 økosystemtilnærming og samlet belastning,
- § 11 kostnadene ved miljøforringelse,
- § 12 miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder.

Vurderinger

Opplysninger fra FoU-prosjektet: Villrein og ferdsel i Knutshø villreinområde, viste at simlene som hadde GPS-sendere ikke brukte vinterbeitene i den østlige delen av villreinområdet i årene 2010-2013.

Knutshø Villreinutvalg opplyser at det området løypa er foreslått lagt i, brukes en del av Knutshøreinen også gjennom vinteren og at det virker som om reinen nå bruker området stadig mer.

Villreinnemnda opplyser også at den foreslåtte traséen for skuter- og hundkjøring via Vesl-Børsjøen, går i et område som brukes som helårsbeite for villreinen, og at traseen også krysser en registrert trekkvei som går over Gløtdalen ved Midthøa.

Vinteren er ei marginal tid for villreinen, som er sårbar for forstyrrelser i denne årstiden. Femundløpet fører vanligvis med seg mer ferdsel enn den ene helga løpet gjennomføres. Løypa kan også bli brukt til skiturer innover i fjellet. Til sammen kan dette utgjøre en betydelig forstyrrelse på Knutshøreinen i ei sårbar tid.

Løypa er foreslått lagt i høyfjellet hvor landskapet er åpent, og det medfører at store områder kan bli påvirket av ferdsel, og at reinen kan unngå å bruke et forholdsvis stort område.

En hundeløpstrasé som går forbi Vesl-Børsjøen og bruk av snøskutere til oppkjøring av traséen kan derfor være negativt for villreinen i Knutshø villreinområde.

Det er derfor uheldig hvis Femundløpet AS får dispensasjon til å ta i bruk en hundeløpstrasé som går forbi Vesl-Børsjøen inne i villreinområdet.

Den samlede negative belastningen fra mennesker på villrein i Knutshø villreinområde vurderes som stor, og det er derfor riktig å ha en restriktiv holdning til tiltak inne i villreinområdet som kan bidra til en ytterligere negativ belastning for villreinen.

Knutshø Villreinutvalg ønsker også at reinen skal ta i bruk mer av villreinområdet i framtida, og det er da viktig å ikke legge til rette for mer ferdsel inn i et område som reinen nå ser ut til å bruke mere.

Hvis villreinen bruker mer av villreinområdet, kan det også føre til et lavere smittpress på dyra.

Villreinnemnda frarår også at hundeløpstraseen til Femundløpet AS legges så langt inn i fjellet som til Vesl-Børsjøen, og anbefaler å se på muligheten til å finne andre traseer som ikke går så langt inn i villreinområdet.

Vurdering i forhold til de miljørettslige prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8-12, jf. § 7:

Når det treffes beslutninger som berører naturmangfoldet, skal forvaltningen innhente og legge til grunn kunnskap om naturmangfoldet. Kunnskapen som skal brukes, er kunnskap om landskap, økosystemer, naturtyper og arter, og det skal gis en vurdering av effekten av påvirkninger.

Oppkjøring og preparering av en ny løypetrasé for Femundløpet med snøskuter forbi Vesl-Børsjøen i Knutshø landskapsvernområde i tiden 22.12.2020-01.03.2025, og bruk av traséen, vil sannsynligvis berøre naturmangfoldet, spesielt villreinen, og effekten av påvirkningene på villreinen vil sannsynligvis også være merkbare, jf. § 8.

Påvirkningen av økosystemet skal også vurderes ut fra den samlede belastningen som økosystemet er eller vil bli utsatt for, jf. § 10. En dispensasjon til å kjøre opp og preparere en ny løypetrasé for Femundløpet med snøskuter via Vesl-Børsjøen i Knutshø

landskapsvernområde i tiden 22.12.2020-01.03.2025, og bruk av traséen, vil sammen med andre tillatelser og dispensasjoner som er eller vil bli gitt i disse fjellområdene, sannsynligvis føre til at belastningen på økosystemet blir for stor samlet sett. Det er derfor behov for å ta i bruk føre-var-prinsippet, jf. § 9.

I denne saken er det ikke nødvendig å vurdere om tiltakshaver skal dekke kostnadene ved miljøforringelse, jf. § 11, og om det blir benyttet tilstrekkelig miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder, jf. § 12.

En dispensasjon for Femundløpet AS til å kjøre opp og preparere en ny løypetrasé for Femundløpet med snøskuter forbi Vesl-Børsjøen i Knutshø landskapsvernområde i tiden 22.12.2020-01.03.2025, og bruk av traséen, er i strid med den delen av verneformålet for Knutshø landskapsvernområde som går ut på å ta vare på leveområdene til villreinen, og kan legge grunnlag for en utvikling som på sikt kan skade villreinen. Det er derfor ikke mulig å gi dispensasjon med hjemmel i naturmangfoldloven § 48.

Rett til innsyn i sakens dokumenter

Alle kan kreve innsyn i sakens dokumenter. Noen dokumenter kan med hjemmel i lov være unntatt fra innsyn.

Klageadgang

Vedtaket eller del(er) av det kan påklages til Miljødirektoratet av en part eller annen med rettslig klageinteresse, innen tre uker fra vedtaket er mottatt, jf. forvaltningsloven §§ 28 og 29. Klagen sendes til Dovrefjell nasjonalparkstyre, jf. forvaltningsloven § 32.

Kopi til

- Miljøvedtaksregisteret
- Statens naturoppsyn Dovrefjell
- Fylkesmannen i Innlandet
- Villreinnemnda for Snøhetta og Knutshø
- Knutshø Villreinutvalg
- Tynset kommune
- Kvikne Utmarksråd
- Femundløpet AS

Arkivsaksnummer: 2020/11407-6

Saksbehandler: Carl Severin Bjurstedt

Dato: 24.11.2020

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Dovrefjell nasjonalparkstyre	65/2020	07.12.2020

Søknad om organisert ferdsel og motorisert ferdsel snødekt mark for UK Royal marines - søker HV-11 - Dovrefjell-Sunndalsfjella NP, Dalsida og Jora LVO, Torbudalen BVO

Innstilling fra forvalter

Dovrefjell nasjonalparkstyre viser til at motorisert ferdsel og annen ferdsel etter de traseer som er omsøkt vil kunne ha negative effekter for viktige verneverdier. Videre til at det prinsipielt ikke er ønskelig med militær øvingsvirksomhet i verneområdene og at slik styret oppfatter er det enighet mellom verne- og forsvarsmyndigheter på departementsnivå om dette.

Ut fra dette gjør styret følgende vedtak:

1. Søknad om rekognosering i Jora LVO og Hjerkin LVO m/ 3 snøskutere og BV avslås. Hjemmel er forskrift for Jora landskapsvernområde § 3 og Hjerkin landskapsvernområde med biotopvern § 9.
2. Søknad om transport fra Hjerkin til Grisungvatna langs eller nedenfor Vålåsjøvegen med inntil 3 snøskutere og evt. en BV avslås. Hjemmel er forskrift for Hjerkin landskapsvernområde med biotopvern § 9.
3. Søknad om transport fra Gåsbue til hytte ved Vangsvatnet 2 x tur/ retur med inntil 3 snøskutere avslås. Hjemmel er forskrift for Dalsida landskapsvernområde § 3.
4. Søknad om transport fra Aursjøhytta til hytte ved Langtjønne 2 x tur/ retur med inntil 3 snøskutere avslås. Hjemmel er § 3 i forskrift for Dalsida landskapsvernområde og § 3 i forskrift for Torbudalen biotopvernområde.
5. Søknad om transport x 2 fra Aursjøhytta og tilbake med inntil 2 snøskutere for utsetting og henting av depot 1-3 vest for Aursjøen avslås med hjemmel i forskrift for Dovrefjell-Sunndalsfjella nasjonalpark § 3.
6. Det gis tillatelse til transport x 2 (tur/ retur) langs vei til Osbu kraftverk med inntil tre snøskutere og to beltevogner, med hjemmel i § 3 i forskrift for Torbudalen biotopvernområde.
7. Nasjonalparkstyret vurderer at fjellmarsj for 3 grupper på 5 personer ikke omfattes av bestemmelsene om organisert ferdsel i forskriftene for Dovrefjell nasjonalpark § 7 of forskrift for Hjerkin landskapsvernområde md biotopvern § 7.

Nasjonalpark	Dovrefjell-Sunndalsfjella
Naturresevatner	Flåman, Bjørndalen, Søndre Snøfjelltjønn, Mardalen
Landskapsvernområder	Hjerkin med biotopvern, Drivdalen/Kongsvoll/Hjerkin, Knutshø, Åmotsdalen, Dalsida, Eikesdalsvatnet, Åmotan-Grøvdalen, Jora, Fokstugu
Biotopvernområder	Torbudalen, Sandgovbotn-Mardalsbotn

8. Nasjonalparkstyret gir ikke tillatelse til assistanse med motorkjøretøy i verneområdene av personell på skimarsj. I nødstilfelle skal søker be om assistanse via ordinære sivile kanaler, det vil si politiets operasjonssentral. Hjemler her blir som i punktene 1 til 5 foran.

Dovre fjell nasjonalparkstyre vil til slutt henstille om at militærøvelser legges til områder der man ikke kommer i konflikt med verneområder og andre miljøvern hensyn.

--- slutt på innstilling ---

Dokumenter i saken

Vedlegg:

- 1 Søknad - Dovrefjell-Sunndalsfjella NP - Dalsida / Jora / Fokstugu / Hjerkin LVO - snødekt mark - UK Royal Marines - Mountain Leader Training Course - Møre og Fjordane heimevernsdistrikt (HV-11)
- 2 EX LONG HAUL 21 - beskrivelse av øvelsen
- 3 EX NORGE FINALE 21 – beskrivelse av øvelsen
- 4 Særutskrift villrein nemnda sak 27-2020 Søknad om motorferdsel på snødekt mark HV011 vinter 2021
- 5 Innspill - ny øvelse i verneområdene med Royal Marines - Dovre fjellstyre
- 6 Uttalelse - Snøhetta villreinområde - militærøvelse - UK Royal Marines - Mountain Leader Training Course
- 7 Innspill fra Lesja fjellstyre (via SNO, fra årsmeldinga til fjellstyret)

Andre dokumenter i saken

8. Naturmangfoldloven – NML, [kap. II om bærekraft ...](#) og [V områdevern ...](#)
9. Forskrift for [Dovrefjell-Sunndalsfjella NP...](#)
10. Forskrift for [Hjerkin LVO med BV ...](#)
11. Forskrift for [Torbudalen BVO ...](#)
12. Forskrift for [Jora LVO...](#)
13. Forskrift for [Dalsida LVO...](#)
14. Forskrift for [Fokstugu LVO...](#)
15. [Forvaltningsplan for verneområdene på Dovrefjell...](#)
16. [Utkast til forvaltningsplan...](#) nye verneområder i tidligere Hjerkin skytefelt
17. [Kgl.res. 20.4.2018...](#) om utvidelse av Dovrefjell-Sunndalsfjella nasjonalpark m.m.
18. Rundskriv om [forvaltning av verneområder...](#)
19. [Delegeringsreglement for Dovrefjell nasjonalparkstyre...](#)
20. [Horisont Snøhetta, hovedrapporten...](#)
21. Artskart.no, Naturbase, Miljødirektoratets base over sensitive arter.
22. [Definisjon av forsvarrets operative virksomhet ...](#)
23. [Tillatelser gitt til øvelsene i 2020 ...](#)

Saksopplysninger

På vegne av United Kingdom Royal Marines (UKRM) søker Møre og Fjordane heimevernsdistrikt (HV-11) som vertsavdeling om aktiviteter som del av Mountain Leader Training (MLT) i perioden 12. januar til 22. mars 2021. I tillegg søker de om aktiviteter i Reinheimen og Dovre nasjonalparker. For ytterligere detaljer se vedleggene 1 – 3.

Øvingsaktiviteten har som mål å øve på ferdsl og overlevelse i høyfjellet med varierende terreng og med skiftende føre og værforhold, samt forflytning og navigering over lengre distanser uten fast infrastruktur. Søker mener seg nødt til å benytte fjellplatåer som egner

seg til dette formålet. Britene ønsker derfor å benytte områdene Bjorli / Lesja / Dovre / Sunndal og Oppdal til å dekke disse øvingsmålene.

Øvingsopplegg som berører verneområdene

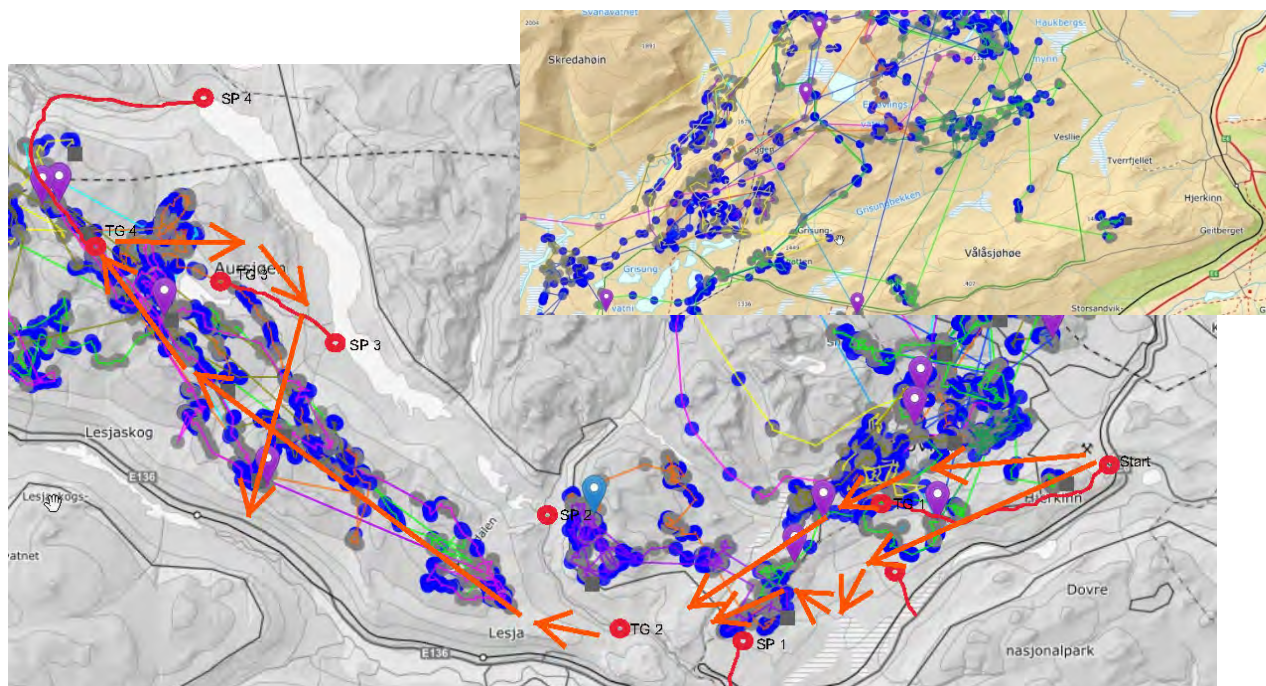
Det deltar 60 personell i øvelsene, 15 er soldater som trener, øvrige støttepersonell. De to øvingsselementene der det inngår aktiviteter som enten er søknadspliktige, eller må vurderes i forhold til søknadsplikt, er

1) Exercise Long Haul - skimarsj fra Hjerkinntil Lesjaskog i perioden 15-19 februar
der følgende elementer inngår – (mulig / delvis) søknadspliktige elementer i kursiv:

- a. *Rekognosering inntil 2 dager av snøforhold og skredfare for ivaretagelse av sikkerhetskrav i Jora og Hjerkinntil LVO med inntil 3 snøskutere fra Nysætre og Grønsætrin i forkant av øvelsen.*
I Jora LVO oppfattes at det søkes om å kjøre Svartdalsætrin – Reindøl og i Hjerkinntil LVO etter Vålåsjøhøvegen, dette ut fra tilsendt kart.
- b. *Skimarsj med 3 grupper à 5 soldater fra Hjerkinntil Lesjaskog 15-19 februar.* I nasjonalparken og Hjerkinntil LVO med beltevogner, må vurderes om det er søknadspliktig organisert ferdsel og hvis ja om det skal tillates.
- c. Understøttelse av skimarsj for ivaretagelse av sikkerhet under aktiviteten med inntil tre snøskutere og to beltevogner som vil forflytte seg fortrinnsvis langs snødekt vei mellom følgende stasjonere oppmarsjområder, Grønsætrin, Filling, Gåsbue og Aursjøhytta. Dette kan foregå utenfor verneområder.
- d. *Transport fra Hjerkinntil Grisungvatna (Target 1 og Releposisjon) langs eller nedenfor Vålåsjøhøvegen med inntil 3 snøskutere og evt. en beltevogn.*
- e. Transport fra E6 til Nysætre (understøttelse) med inntil 3 snøskutere.
I Fokstugu LVO som ikke har bestemmelser om motorisert ferdsel.
- f. Transport fra E6 til Grønsætrin (understøttelse) med inntil 3 snøskutere. Utenfor verneområder.
- g. *Transport fra Gåsbue til hytte ved Vangsvatnet (Target 3 og releposisjon) 2 x tur/ retur for bemanning av releposisjon med inntil 3 snøskutere.*
- h. *Transport fra Aursjøhytta til hytte ved Langtjønne (Target 4) 2 x tur/ retur for bemanning av Target 4 med inntil 3 snøskutere.*

Områdene er viktige for villrein på denne tiden av året. På kartet på neste side er det skisserte øvingsopplegget for Long Haul tegnet over på kart med villreinobservasjoner i aktuell periode (10-25.2.) i de årene det har vært satelittmerkede simler i Snøhetta.

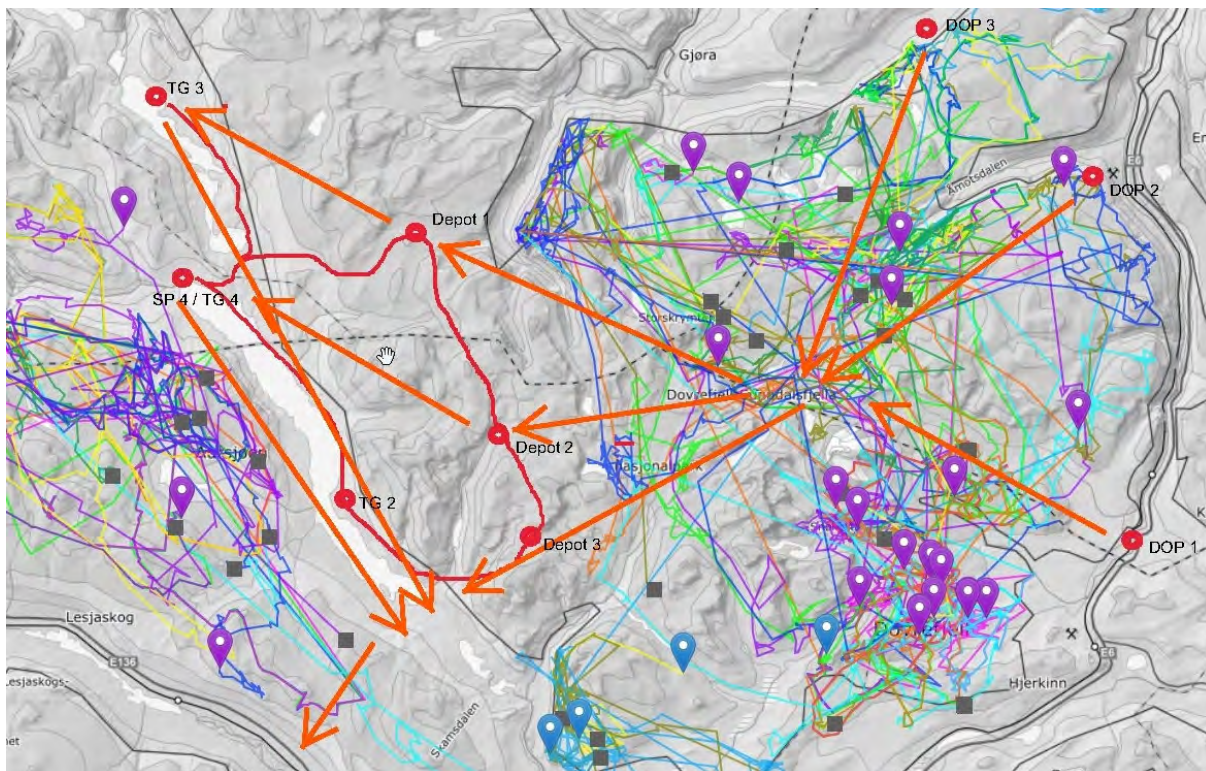
Som kartet over viser, vil både marsjruter, mål/støttepunkter og motorferdsel berøre områder som er mye brukt av villrein til vinterbeite i den aktuelle perioden. Det er ikke observasjoner av sensitive arter knyttet til øvelsestraseene som vil kunne bli vesentlig forstyret. Kun en observasjon i mulig hekkehabitat ved TG 3 observert en gang i 1998.

Kart som viser skissert øvelsesopplegg for **Long Haul** og satellittposisjoner for villrein (simler) i aktuell periode. Orange piler viser omtrentlige marsruter. røde ringer støttepunkter / mål (se forklaring i vedlegg 2) Rød strek – motorferdsel i verneområder. Utsnitt Hjerkinns-Grisingvatna.

2) Norge finale - skimarsj fra Dovre til Hjerkinns og videre over Dovrefjell Øst, via Aursjødammen og til Lordalen i perioden 7-16 mars

- a) Understøttelse av skimarsj for ivaretagelse av sikkerhet under aktiviteten 7-16 mars med inntil 3 snøskutere og to beltevogner fra følgende stasjonere oppmarsjområder (Hjerkinns, Gåsbo og Aursjøhytta)
 - i. Under skimarsjen vil det bli fremført støttepersonell som delvis og tidvis vil bemanne Target 2,3,4,5 og 6 ved henholdsvis Grøvsætri, Osbu kraftverk, Aursjøhytta, Gåsbo og Filling. Fremføringen vil bli gjennomført med snøskutere og inntil to beltevogner i traseer utenfor søknadsplikt. Disse stedene vil være rekognoserings- og oppklaringsmål for gruppene som kommer på ski fra Dovreplataet. Selve understøttelsen vil ha permanent base ved Statkraft sin hytte ved Aursjødammen og tidvis på en privat hytte ved Gåsbo.
- b) [Ikke våre områder: Skimarsj med tre grupper a 5 soldater med start fase 1 fra Bergsgrende i Dovre kommune over Dovre nasjonalpark og med endepunkt ved Rydningsøyi ved Hjerkinns.]
- c) Fase 2 starter fra tre ulike startposisjoner, henholdsvis Kongsvoll, Sæterfjellet og Dindalshytta. Derfra tar de seg over Dovrefjellplataet mot Gåsbo og Aursjøhytta for deretter å bevege seg sør-østover mot Lordalen der øvelsen avsluttes. Fortsatt tre grupper à fem. Slik vi har fått oppgitt, skal de gå om natten (med lysforsterkningsutstyr) og ligge i skjul når det er lyst.
- d) Skutertransport x 2 fra Aursjøhytta og tilbake med inntil 2 snøskutere for utsetting og henting av depot (1-3) som vil være etterforsyninger for gruppene som går på ski. Dette er mer eller mindre samme trase som det ble gitt tillatelse til for fjorårets øvelse. (Runden øst for Aursjøen på kartet nedenfor)
- e) Transport x 2 (tur/ retur) langs vei til Osbu kraftverk med inntil tre snøskutere og to beltevogner for å bemanne Target 3.

Kart som viser skissert øvelsesopplegg for **Norge Finale** og satellittposisjoner for villrein(simler) i aktuell periode. Orange piler viser omtrentlige marsjruter. røde ringer støttepunkter / mål (se forklaring i vedlegg 3) Rød strek – motorferdsel i verneområder (På/langs Aursjøen er utenfor).

Kartet viser at spesielt første del av skimarsjen vil gå gjennom områder sentrale for villrein på denne tiden. Det er kun simler som er posisjonert. Lesja fjellstyre opplyser at områdene øst for Aursjøen er viktige bukkeområder om vinteren. Sannsynlige traseer passerer en del hekkeplasser for sårbare arter og fjellrevhi. På denne tiden begynner mange rovfugler å etablere seg på hekkeplassene.

Søker avslutter med at «aktørene som skal oppholde seg i området som følge av beskrevet øvingsaktivitet, er profesjonelle soldater med gode fysiske forutsetninger, gode kvalifikasjoner innen vintertjeneste og ferdsel i skredutsatt terreng, samtidig som de er innforstått med de retningslinjer og krav som legges til grunn for denne type aktivitet i de berørte områder.

Det presiseres i tillegg at alt militært personell i forkant av hver aktivitet vil bli grundig informert om områdets sårbarhet, samt pålagt å ta særlig hensyn til villreinens bevegelser og atferdsmønster ved å utføre aktsomhet og forsiktighet for i minst mulig grad å forstyrre villreinens forflytning i nasjonalparken og tilstøtende landskapsvernområder. Soldatene vil forflytte seg om natten og ligge i ro på dagen. Det presiseres også at de tar med seg alt, og ikke etterlater seg annet enn sine egne skispor i Nasjonalparken og tilstøtende verneområder.»

Høringsuttalelser

Det er kommet uttalelser fra Snøhetta og Knutshø villreinnemnd, Dovre fjellstyre og fra Snøhetta villreinutvalg. I tillegg har SNO overbragt rapport/synspunkter fra Lesja fjellstyre.

Samtlige er skeptiske til tiltaket i forhold til villreinen i en sårbar tid av året.

Snøhetta og Knutshø villreinnemnd (vedlegg 4) påpeker Norges særlige ansvar for vill fjellrein og på at det er stor belastning av menneskelige forstyrrelser i Snøhetta. Dette påvirker trolig reinens beitebruk negativt med dokumentert dårlig kondisjon hos dyra. En bør derfor være restriktiv til aktiviteter som kan gi ytterligere negativ belastning inne i villreinområdet og nemnda sier i sitt vedtak:

«Nemnda vurderer at de skisserte tiltakene med militær øvingsaktivitet vil kunne være negativt for villreinen i Snøhetta. Villreinnemnda vil derfor frarå at den militære øvingsaktiviteten legges til Snøhetta villreinområde.»

Dovre fjellstyre (vedlegg 5) er opptatt av det settes vilkår slik at skimarsj og motorferdsel legges opp med hensyn til hvor villreinen står når øvelsen foregår. Videre at Forsvaret sørger for opplæring av personellet om oppførsel når det er villrein i nærheten.

Snøhetta villreinutvalg (vedlegg 6) sier i sitt vedtak:

«Villreinen i Snøhetta er allerede presset, og utnytter ikke villreinarealet optimalt. Villreinutvalget mener at en militærøvelse innenfor villreinområdet må unngås. Reinen i Snøhetta er allerede presset og økt forstyrrelser vil være med å forverre kondisjonen på dyrene. Vinteren er en kritisk tid for reinen og alle unødig forstyrrelser må unngås.

Villreinutvalget mener at nasjonalparkstyret ikke kan godkjenne øvelser i vårt villreinområde, med hensyn til villrein og verneformålet.

Villreinutvalget mener at nasjonalparkstyre må avslå søknaden, og be forsvaret (HV-11) finne andre fjellområder i Norge, uten villrein, å trene i.»

Lesja fjellstyre (vedlegg 7) klager over for dårlig varsling til oppsynet og opplyser at deltakere i øvelsen i fjor ble påtruffet på snøskutere andre steder enn der de hadde dispensasjon til å kjøre. Det var en del spor etter aktivitet utenfor verneområdene og mindre inne i dem.

Oppsynet i Lesja har etter fjorårets øvelse overfor forvalter påpekt at fjellene øst for Aursjømagasinet er bukkeområde om vinteren og at den rekognoseringsrunden med snøskuter det ble gitt tillatelse til der ikke var heldig. Tiltakshaver rapporterte at det ikke ble registrert hverken dyr eller spor etter dyr på denne turen.

Fjorårets øvelse

HV-011 søkte i fjor om et relativt omfattende øvingsopplegg med mye motorferdsel i verneområdene – både her og Reinheimen. Blant annet rekognosering i omfattende omfang med snøskuter i sentrale deler av nasjonalparken og Dalsida LVO, begrunnet med personellsikkerhet og HMS-krav. Etter flere runder med søknader, avslag, møter, klager, trekking av klager og reviderte tillatelser fikk HV-11 til slutt tillatelse til

- En tur Fjellveien-Gåsbue og retur med to skutere.
- En rekognoseringstur øst for Aursjøen (omtrent den de søker om i år), to skutere.
- Kjøring inn til Reindølsetrin (Jora LVO) med inntil 3 skutere og 3 BV (støttepunkt).
- Rekognosering med motorkjøretøy og organisert ferdsel Hjerkinns – Grisungen, langs eller nedenfor Vålåsjøhøvegen (Hjerkinns LVO m/ BV) – videre i Fokstugu LVO og utenfor VO der tillatelse ikke kreves.
- Kjøring på land langs Aursjøen til Aursjødammen i Torbudalen LVO om utrygg is, samt etter Aursjøvegen (skuterløype) til Osbu og retur.
- Fjellmarsj 3 grupper med 5 mann i hver ble vurdert å ligge under terskelen for organisert ferdsel som trenger tillatelse i nasjonalparken / Hjerkinns LVO m/ BV, og kan således gjennomføres uten tillatelse.

For detaljer, se dokument 22.

Det var flere uregelmessigheter med motorisert ferdsel utover det tillatte under øvelsen, bl.a. ble det kjørt inn til Vangsvatnet (der de søker i år), ved Renndøl og ved Grøndøl (Jora LVO og nasjonalparken). Noen av disse forhold ble anmeldt av SNO. SNO vil orientere nærmere om erfaringene fra i fjor i møtet. En ekstra utfordring var at når vi tok dette opp med HV-11 henviste de til UKRM og at de kun formidlet søknaden.

I møtene i fjor ble det sagt at behovet for rekognosering var et engangsbehov.

Kontakt med Fylkesmannen og Klima- og miljødepartementet

Det var kontakt med Klima- og miljødepartementet og Fylkesmannen i forbindelse med fjorårets søknad, bl.a. fordi søker i utgangspunktet mente at dette kom inn under «operativ virksomhet» dette som følge av endringer i forsvarets interne definisjoner som i forbindelse med Trident Juncture i 2017 og ved noen tidligere anledninger førte til uenighet og misforståelser mellom Forsvaret og vernemyndighetene. Dette førte til at de to berørte departementer presiserte dette på nytt med uendret betydning – se dokument 22.

Videre kom fram at det på overordnet nivå også i Forsvaret er holdningen at øvelser ikke bør holdes i verneområder og at dette må kommuniseres ved å avslå søknader om slike øvinger om denne kunnskapen ikke har nådd lavere nivåer.

Delegering

Saken er prinsipiell og bør derfor behandles av styret. Søknad i fjor ble behandlet delegert på grunn av at søknaden kom seint og det var mye frem og tilbake før endelig søknad var på plass kort tid før øvelsen skulle starte. Vi involverte derfor ikke styret i fjor.

Vi har seinere drøftet dette med forvalterne i øvrige berørte områder, Fylkesmannen har i tillegg tatt kontakt om saken og ber oss se prinsipielt på den, dette tilsier også styrebehandling.

Verneformål – forskrift

Formålet med **Dovrefjell – Sunndalsfjella nasjonalpark** er blant annet å ta vare på et stort, sammenhengende og villmarkspreget naturområde som inneholder særegne og representative økosystemer og landskap og som er uten tyngre naturinngrep. Videre har formålsparagrafen i verneforskriftens § 1 en punktvis (a – h) oppramsing av verneverdier som skal tas vare på, herunder intakt høyfjellsøkosystem, biologisk mangfold med bl.a. villrein, kulturminner, urørthet, mulighet for uforstyrret enkelt friluftsliv mv.

Formålet med **Hjerkinns landskapsvernområde** med biotopvern er å ta vare på et særegent og identitetsskapende natur- og kulturlandskap med landskapspregende kulturminner av økologisk, kulturell og opplevelsesmessig verdi og en viktig del av leveområdet til villreinen i Snøhetta villreinområde, særlig viktige trekkorridorer og vandringsrom for villreintrekket rundt Snøhetta. Videre, natur, landskap, kulturminner og gi mulighet for uforstyrret enkelt friluftsliv mv.

Formålet med **Dalsida landskapsvernområde** er å ta vare på et egenartet og vakkert naturlandskap med kulturminner etter fangst og beitebruk, leveområde til villreinen i Snøhettaområdet samt geologiske forekomster og landskapsformer.

Formålet med **Jora landskapsvernområde** å ta vare på et særpreget og vakkert natur- og kulturlandskap, med verdifullt setermiljø, vegetasjon, kulturminner og trekkområder for villreinen, geologiske forekomster og landskapsformer.

Formålet med **Torbudalen biotopvernområde** er å sikre viktige trekkområder og binde sammen beite- og kalvingsområdene for villreinen i snøhettastammen.

I alle verneområdene som berøres av øvelsen er motorisert ferdsel forbudt. Det er unntak for en del offentlige formål, bl.a. «militær operativ virksomhet» (jf. § 9 2. ledd a) i nasjonalparken og Hjerkinns BVO, § 3 5.2 i Dalsida, § 3 5.3. i Jora og § 3 3.2 i Torbudalen. Dette omfatter ikke slike øvelser som omsøkt, jf. dokument 22. Nasjonalparkstyret kan gi tillatelse til øvelseskjøring for tillatte offentlige forhold bl.a. «militær operativ virksomhet» på vinterføre.

I nasjonalparken og Hjerkinns LVO m/ BV er det søknadsplikt for organisert ferdsel, jf. § 7 i begge forskrifter.

Forvaltningsplan

Da denne ble skrevet, var ikke militære øvelser i verneområdene våre aktuelt, Forsvaret hadde ingen innspill om behov for dette og planen har derfor hverken drøftet dette eller har retningslinjer for dette.

Et unntak er at det er beskrevet at Forsvaret vil kunne få dispensasjon i forbindelse med øving i forsvar av et konkret forsvarsanlegg i verneområdene – dette har ikke vært aktuelt til nå. Etter siste revisjon av definisjonen av «operativ virksomhet» faller dette i tillegg innenfor definisjonen og dermed utenfor søknadsplikt, men bør jo fortsatt skje i forståelse med nasjonalparkstyret med størst mulig hensyn til verneverdiene.

Organisert ferdsel defineres slik: «*Ferdsel der person, lag, firma eller lignende planlegger, koordinerer eller arrangerer turen og det er snakk om virksomhet med grupper av deltakere, (...)»* - videre en del andre aktiviteter som omfattes.

Naturmangfoldloven

Alle offentlige beslutninger skal vurderes opp mot de miljørettslige reglene i lovens § 8 – 12, jf. § 7.

Tiltakene det søkes om kan behandles etter verneforskriftene så behandling etter § 48 er ikke aktuell.

Presedens

Søker fikk som sagt tillatelse i fjor, delegert. Forvalter vurderte da at 4-5 grupper med inntil 5 personer ikke kom inn under organisert ferdsel, mens marsj i større forband gjør det.

Diskusjonen i etter øvelsen i fjor, referert foran, gjør at det ikke er opplagt dette skal få gi presedens for seinere behandlinger.

Vurdering

Som vist i **Saksopplysninger** går store deler av øvingsopplegget i områder villreinen bruker intensivt på aktuelle tidspunkt. Muligheten for at omsøkt aktivitet kan forstyrre rein er derfor stor for de fleste aktivitetene. Dette er også villreininteresserte opptatt av – nemnda frarår at aktivitetene legges i villreinområdet, utvalget ber om at nasjonalparkstyret må avslå søknaden. Fjellstyrene er mer tilbakeholdende i sine uttalelser, men peker på avbøtende tiltak. Både ut fra egen og de villreinrelaterte interessenes vurdering er det åpenbart at sjansen for uheldig effekt på villrein er til stede. Reinen beveger seg raskt over store avstander og det er ikke mulig å forutsi hvor den er i forhold til øvingsaktivitetene. Villreinen er et hovedformål med vernet. Aktiviteten vil berøre flere av de sentrale fokusområdene i Horisont Snøhetta (dokument 20) der aktivitet og inngrep bør begrenses.

I drøftinger med forvalterne har Forsvaret pekt på at det gis tillatelse til annen motorferdsel i verneområdene og at de bør likebehandles med denne. Forvalter vil peke på at den motorferdsel som foregår i dag dreier seg om transport av varer til infrastruktur etablert før vernet (hytter / buer, noen turisthytter) eller nødvendig aktivitet for virksomhet etablert før vernet (snømålinger for kraftverk). Videre i svært begrenset omfang service av infrastruktur (tele, kraft) inne i områdene, i hovedsak i ytterkantene samt kjentmannsturer for redningstjenesten i begrenset omfang (ikke årlig). Så kommer oppsyn og i begrenset grad forskning, dette er koordinert. Alt dette er aktivitet som er knyttet til områdene og ikke kan flyttes.

Forsvaret kommer med ny aktivitet og begrunner med at våre områder er velegnet grunnet nærhet til Setnesmoen der UKRM er forlagt. Forvalter er klar over at store deler av fjell-Norge er vernet og/eller har villrein (eller tamrein), men det er fortsatt tilgjengelige områder, og om nærhet til slike områder er vesentlig, bør også de styrker som skal ha opplæring forlegges i rimelig nærhet av disse områdene.

Forvalter viser videre til at det aldri har blitt og neppe vil bli gitt tillatelse til motorisert ferdsel som støtte / sikring for sivile skimarsjer. Det er her i tilfelle søker som ønsker en positiv ulikebehandling. En er klar over at HMS-krav gjør motorferdsel ønskelig og for norske øvelser er det et krav med medfølgende motorkjøretøy som sikring i felt ifølge HMS-håndboka til Forsvaret. Etter forvalters mening utelukker dette militær øvingsaktivitet i verneområder med forbud mot motorisert ferdsel.

Tiltakene vil kunne ha negative effekter på viktige verneverdier og bør derfor avslås.

Tiltaket må videre vurderes opp mot naturmangfoldlovens §§ 8-12 jf. § 7.

Kunnskapsgrunnlaget jf. § 8 er relativt godt. Føre-var-prinsippet (§ 9) er da lite relevant. Ut fra en økosystemtilnærming og samlet belastning (§ 10) gir tiltaket en presedens for både våre og andre verneområder som tilsier at det ikke er ønskelig, i og med mulig negative effekter for villreinen. En kan se mulighet for at en ved å tillate denne forholdsvis beskjedne øvelsen kan komme til å få press for flere tilsvarende øvelser i framtiden.

§ 11 om kostnader ved miljøforringelse og § 12 om miljøforsvarlige teknikker er mindre relevante her, ikke relevante om søknad avslås.

Forvalter viser også til nedleggelsen av Hjerkinns skytefelt der samfunnet har brukt ca. 580 mill. kr til naturrestaurering og til at dette skytefeltet er erstattet med regionfelt Østlandet. En skulle tro at øvingsvirksomhet må kunne legges til det nye skytefeltet og omkringliggende områder. Her er hverken villrein, tamrein eller verneområder mellom skytefeltet og svenskegrensen, selv om det ikke er så store områder med snaufjell. Også mellom Valdres og Hemsedal er det et stort fjellområde der man ikke kommer i konflikt med vinterbeite for vill og tam rein eller verneområder. Det kan ikke være forlegningssted for gjestende tropper som skal styre Forsvarets øvelser inn i verneområder.

En vurdering av tiltaket i forhold til overnevnte vurderinger tilsier at det ikke bør gis tillatelse til de aktiviteter som krever tillatelse.

Dette vil si til motorisert ferdsel i verneområdene. Som kartene foran viser, kommer disse i stor konflikt med villreinens bruk, med mulig unntak for runden øst for Aursjøen, men der oppgir lokalt oppsyn at det er konflikt med bukkeflokkene. Sammen med at det oppfattes å være være en omforent holdning på departementsnivå at det ikke skal arrangeres øvelser i verneområdene, gjør dette at søknadene om motorisert ferdsel bør avslås.

Det kan gjøres unntak for strekningen Aursjødammen – Osbu, der det uansett er en del skutertrafikk bl.a. i vinterferien. Øvrige omsøkte ruter i verneområdene er ikke traseer som er vanlig brukt.

Det framgår at søker vil ha skutere og BV'er i beredskap utenfor verneområdet for å kunne rykke ut ved behov for hjelp. I slike tilfeller bør det henvises til den ordinære redningstjenesten, dvs. at man varsler via politiets operasjonssentral og de leder en eventuell redningsaksjon. Den lokale redningstjenesten er trent for og kjent i områdene og vil kunne gjennomføre redning på betryggende vis. Politiet vil eventuelt kunne rekvirere Forsvarets kjøretøy og personell.

Skimarsj i tre grupper med fem personer vurderes å ikke omfattes av regelen om organisert ferdsel, slik forvalter vurderte i fjor. Dette kan altså gjennomføres uten tillatelse.

Tilsvarende vurdering er gjort av forvalter for Rondane-Dovre for den del av øvelsen som går i Dovre nasjonalpark. (Ikke behandlet av nasjonalparkstyret der i skrivende stund). Imidlertid vil det være ønskelig at dette ikke foregår i de sentrale villreinområdene, og styret kan oppfordre til dette

Innstilling gis i tråd med vurderingen.

FORSVARET
Heimevernet

1 av 4

Vår saksbehandler

Maj. Stig Hjellset, shjellset@mil.no
+47 71 22 41 32, 0550 4132
HV-11

Vår dato

2020-10-21

Vår referanse

2020/ /FORSVARET

Tidligere dato

Tidligere referanse

Til

Dovre fjell Nasjonalparkstyre
Rondane-Dovre Nasjonalparkstyre
FM Innlandet

Kopi til

FM Møre og Romsdal
FM Trøndelag
FOH
HVST
HVS KS
HV-05
HV-12
HV-11 Internt

Søknad om motorferdsel på snødekt mark i landskapsvernområder og Nasjonalpark som følge av alliert øvingsaktivitet ifm UK Royal Marines sitt Mountain Leader Training Course (MLT) i perioden 12. januar til 22. mars 2021.

1 Bakgrunn

Møre og Fjordane heimevernsdistrikt (HV-11) er host unit (HU) vertsavdeling for UK Royal Marines (UKRM) Mountain Leader Training (MLT) i perioden 12. januar til 22. mars 2021. Denne aktiviteten er regulert av Forsvarets operative hovedkvarter (FOH) sin oversikt for alliert trening og øving i Norge for 2021.

UK Royal Marines har lang tradisjon med vintertrening i Norge, og dette kurset er tidligere gjennomført de siste ti årene i Finnmark og før det ved Mjølfjell i områdene rundt Voss. Grunnet plassmangel og økt norsk aktivitet på Porsangermoen er denne aktiviteten besluttet flyttet til Midt Norge med base på Åndalsnes i Møre og Romsdal.

Britene kommer med en delegasjon på 60 personer, hvorav 15 personer er deltakere på MLT kurset og som skal understøttes av resterende personell. Enheten skal forlegges hos HV-11 på Setnesmoen leir i Åndalsnes, og har denne som base for hele perioden. Kursdeltakerne og deres støtteapparat er godt erfarne innen vintertjeneste og dette kurset er en del av britenes ekspertutdannelse for instruktører og ledere innen fagområdet fjell- og vinterdisipliner.

Aktiviteten som skal gjennomføres er alt fra grunnleggende skiopplæring, generell vintertrening, overlevelse, isklating og lengre skimarsjer med innlagte manøverelement som oppklaring og rekognosering. Gruppen på 15 personer vil delvis operere som en samlet gruppe, eller splittes i tre mindre grupper. Hovedaktiviteten gjennomføres med ski eller truger, overnattinger i felt skjer ved bruk av telt eller snøhule. Under de lengre øvelsene som beskrevet vil kursdeltakerne understøttes av et støtteapparat med snøskutere og evt beltevogner for å ivareta deltakernes sikkerhet. Det vil blant

Postadresse
Setnesmoen
6310 Veblungnes

Besøksadresse
Setnesmoen
6310 Veblungnes

Sivil telefon/telefaks
920 28 257 / 71 22 41 93

Militær telefon/telefaks
03003 / 0550 4193

Epost/ Internett
hv-11.ops@mil.no
www.forsvaret.no

Organisasjonsnummer
NO 986 105 174 MVA

Vedlegg
1

annet opprettes understøttelsesposisjoner og releposisjoner for å ivareta kommunikasjon/samband med soldatene samt være et oppmarsjområde for understøttelse som f.eks ved brekkasje på utstyr, og sanitetsstøtte ved mindre akutte skader. Det vil også i forkant av de enkelte aktivitetene være noe behov for kontroll og snøforhold og snøskredfare, samt rekognosering av traseer til og i tilknytning til enkelte understøttelsesposisjoner. Rekognoseringen vil i hovedsak bli lagt til områder utenfor vernegrensene og redusert til et absolutt minimum og med fokus på kun det sikkerhetsmessige.

Områdene som skal benyttes vil i hovedsak ligge i Møre og Romsdal Fylke, men startpunkt og endepunkt for noen av aktivitetene vil også berøre Trøndelag og Innlandet Fylke.

2 Drøfting

Da noe av øvingsaktiviteten har som mål å øve ferdsl og overlevelse i høyfjellet med varierende terreng og med skiftende føre og værforhold, samt forflytning og navigering over lengre distanser uten fast infrastruktur, er en nødt til å benytte fjellplatåer som egner seg til dette formålet. Britene ønsker derfor å benytte områdene Bjorli/Lesja/Dovre/Sunndal og Oppdal til å dekke disse øvingsmålene.

Etter kontakt med nasjonalparkforvalterne i Dovrefjell nasjonalparkstyre vil Møre og Fjordane heimevernsdistrikt (HV-11) på vegne av Forsvaret og UK Royal Marines søke om motorferdsel på snødekt mark i Dovrefjell-Sunndalsfjella Nasjonalpark og Rondane-Dovre Nasjonalpark, samt nærliggende landskapsvernområder for understøttelse under aktiviteten for å kunne ivareta soldatenes sikkerhet under sine forflytninger på ski og truger.

For best mulig å kunne ivareta naturmangfoldet, og i størst mulig grad etterleve vernebestemmelsene mtp villreinens forflytninger vil vi i forkant av hver aktivitet ha jevnlig kontakt med Statens naturoppsyn (SNO) sine representanter i de ulike verneområdene.

Heimevernets skole og kompetansesenter (HVSKS) på Dombås vil også bidra med veiledning og lokalkjennskap i forkant og underveis i aktivitetsperioden.

Tidspunkt som oppgis for den enkelte øvingsaktivitet er i utgangspunktet predefinert og gjeldende, selv om små justeringer/endringer kan forekomme som følge av vær og føreforhold.

Følgende søknadspiktig aktivitet knyttet til bruk av motorisert kjøretøy på snødekt mark i regulerte områder, samt antall og omfang er beskrevet som følger:

1. LONG HAUL - skimarsj fra Hjerkinntil Lesjaskog i perioden 15-19 februar

- 1) Rekognosering inntil 2 dager av snøforhold og skredfare for ivaretagelse av sikkerhetskrav i Jora og Hjerkinntil LVO med inntil 3 snøskutere fra Nysætre og Grønsætrin i forkant av øvelsen
- 2) Skimarsj med 3 grupper a 5 soldater fra Hjerkinntil Lesjaskog 15-19 februar
- 3) Understøttelse av skimarsj for ivaretagelse av sikkerhet under aktiviteten med inntil tre snøskutere og to beltevogner som vil forflytte seg fortrinnsvis langs snødekt vei mellom følgende stasjonere oppmarsjområder, Grønsætrin, Filling, Gåsbue og Aursjøhytta
- 4) Transport fra Hjerkinntil Grisungvatnet (Target 1 og Releposisjon) langs eller nedenfor Vålåsjøvegen med inntil 3 snøskutere og evt en BV
- 5) Transport fra E6 til Nysætre (understøttelse) med inntil 3 snøskutere
- 6) Transport fra E136 til Grønsætrin (understøttelse) med inntil 3 snøskutere
- 7) Transport fra Gåsbue til hytte ved Vangsvatnet (Target 3 og releposisjon) 2 x tur/retur for bemanning av releposisjon med inntil 3 snøskutere
- 8) Transport fra Aursjøhytta til hytte ved Langtjønne (Target 4) 2 x tur/retur for bemanning av Target 4 med inntil 3 snøskutere

2. NORGE FINALE – skimarsj fra Dovre til Hjerkinns og videre over Dovrefjell Øst, via Aursjødammen og til Lordalen i perioden 7-16 mars

- 1) Understøttelse av skimarsj for ivaretagelse av sikkerhet under aktiviteten 7-16 mars med inntil 3 snøskutere og to beltevogner fra følgende stasjoner oppmarsjområder (Hjerkinns, Gåsbu, og Aursjøhytta)
 - i. Under skimarsjen vil det bli fremført støttepersonell som delvis og tidvis vil bemanne Target 2,3,4,5 og 6 ved henholdsvis Grøvsætri, Osbu kraftverk, Aursjøhytta, Gåsbu og Filling. Fremføringen vil bli gjennomført med snøskutere og inntil to beltevogner i traseer utenfor søknadsplikt. Disse stedene vil være rekognoserings- og oppklaringsmål for gruppene som kommer på ski fra Dovreplatået. Selve understøttelsen vil ha permanent base ved Statkraft sin hytte ved Aursjødammen og tidvis på en privat hytte ved Gåsbue
- 2) Skimarsj med tre grupper a 5 soldater med start fase 1 fra Bergsgrenda i Dovre kommune over Dovre nasjonalpark og med endepunkt ved Rydningsøyi ved Hjerkinns. Fase 2 starter fra tre ulike startposisjoner, henholdsvis Kongsvoll, Sætra og Dindalshytta. Derfra tar de seg over Dovrefjell platået mot Gåsbue og Aursjøhytta for deretter å bevege seg Sør – Østover mot Lordalen der øvelsen avsluttes
- 3) Skutertransport x 2 fra Aursjøhytta og tilbake med inntil 2 snøskutere for utsetting og henting av depot (1-3) som vil være etterforsyninger for gruppene som går på ski. Dette er mer eller mindre samme trase som det ble gitt tillatelse til for fjorårets øvelse. Ruten som er beskrevet er inntegnet med lilla farge, vist i vedlegg 2 slide 3
- 4) Transport x 2 (tur/retur) langs vei til Osbu kraftverk med inntil tre snøskutere og to beltevogner for å bemanne Target 3

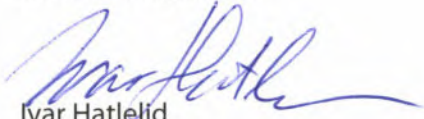
3 Konklusjon

Med bakgrunn i Lov om motorferdsel i utmark (motorferdselloven) §4. d), samt rekvisisjon av øvingslende ved Forsvarets operative hovedkvarter (FOH) og vernebestemmelse for Dovrefjell-Sunndalsfjella NP og Rondane-Dovre NP med tilhørende LVO vil Møre og Fjordane heimevernsdistrikt 11 på vegne av Forsvaret og UK Royal Marines herved søke om motorferdsel på snødekt mark i Dovrefjell – Sunndalsfjella NP med nærliggende landskapsvernområder som følge av militær operativ øvingsaktivitet i redegjorte traseer og med det omfang og frekvens som beskrevet over.

Vi ber samtidig om at Dovrefjell nasjonalparkstyre og Rondane-Dovre nasjonalparkstyre behandler søknaden med visshet om at aktørene som skal oppholde seg i området som følge av beskrevet øvingsaktivitet, er profesjonelle soldater med gode fysiske forutsetninger, gode kvalifikasjoner innen vintertjeneste og ferdsl i skredutsatt terreng, samtidig som de er innforstått med de retningslinjer og krav som legges til grunn for denne type aktivitet i de berørte områder.

Det presiseres i tillegg at alt militært personell i forkant av hver aktivitet vil bli grundig informert om områdets sårbarhet, samt pålagt å ta særlig hensyn til villreinens bevegelser og atferdsmønster ved å utføre aktsomhet og forsiktighet for i minst mulig grad å forstyrre villreinens forflytning i nasjonalparken og tilstøtende landskapsvernområder. Soldatene vil forflytte seg om natten og ligge i ro på dagen. Det presiseres også at de tar med seg alt, og ikke etterlater seg annet enn sine egne skispor i Nasjonalparken og tilstøtende verneområder.

Med vennlig hilsen

Ivar Hatlelid
Major
Stabssjef HV-11

Kontaktinfo HV-11

HV-11 OPS: Tel; 71 22 41 93,

e-post; hv-11.ops@mil.no

POC: Major Stig Hjellset

Tel; 71 22 41 32/474 83 672

E-post; shjellset@mil.no

Innmelding av eventuelle skadesaker
meldes til OPS HV-11.

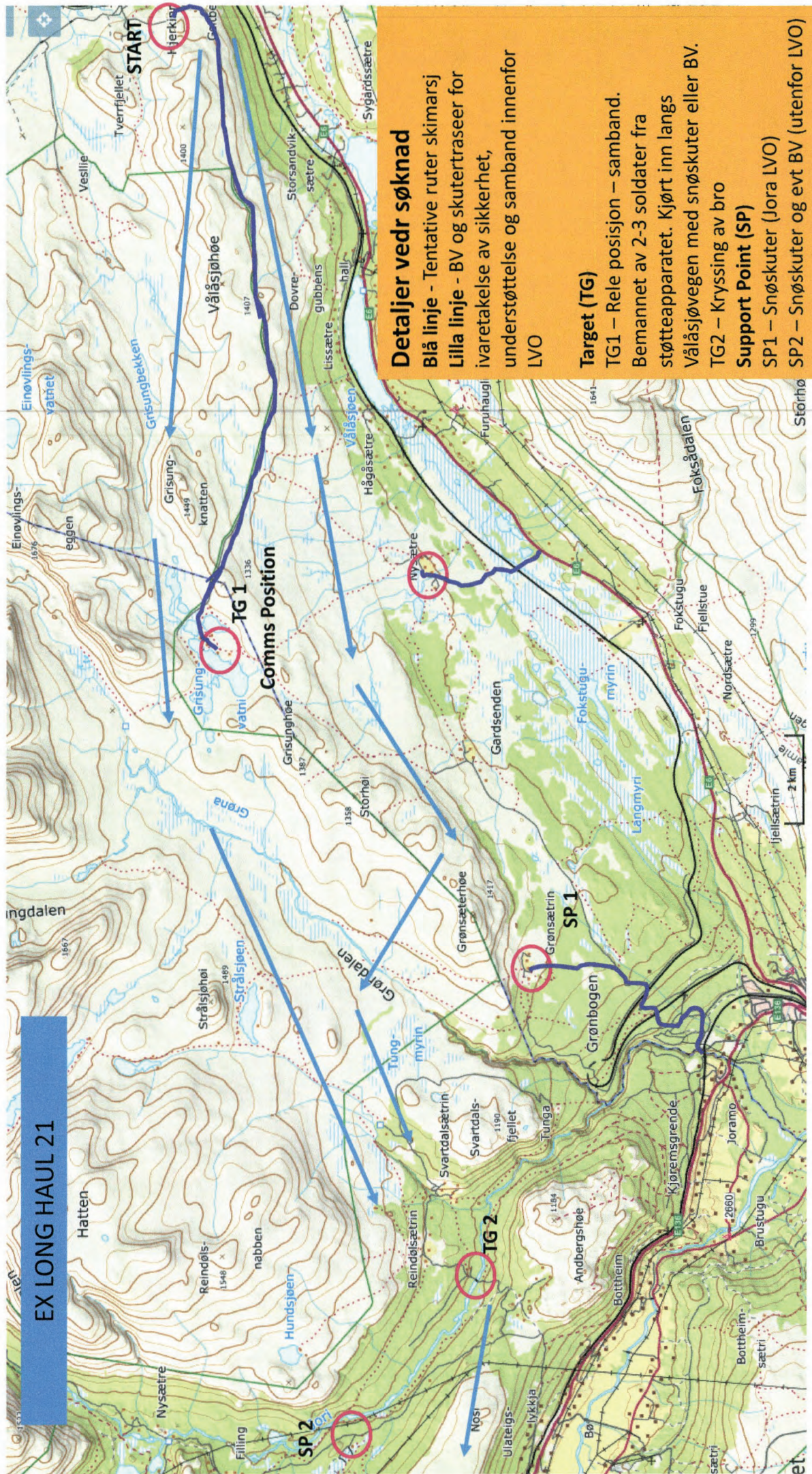
Vedlegg: 2

1. PPT EX LONG HAUL (PDF)
2. PPT EX NORGE FINALE (PDF)

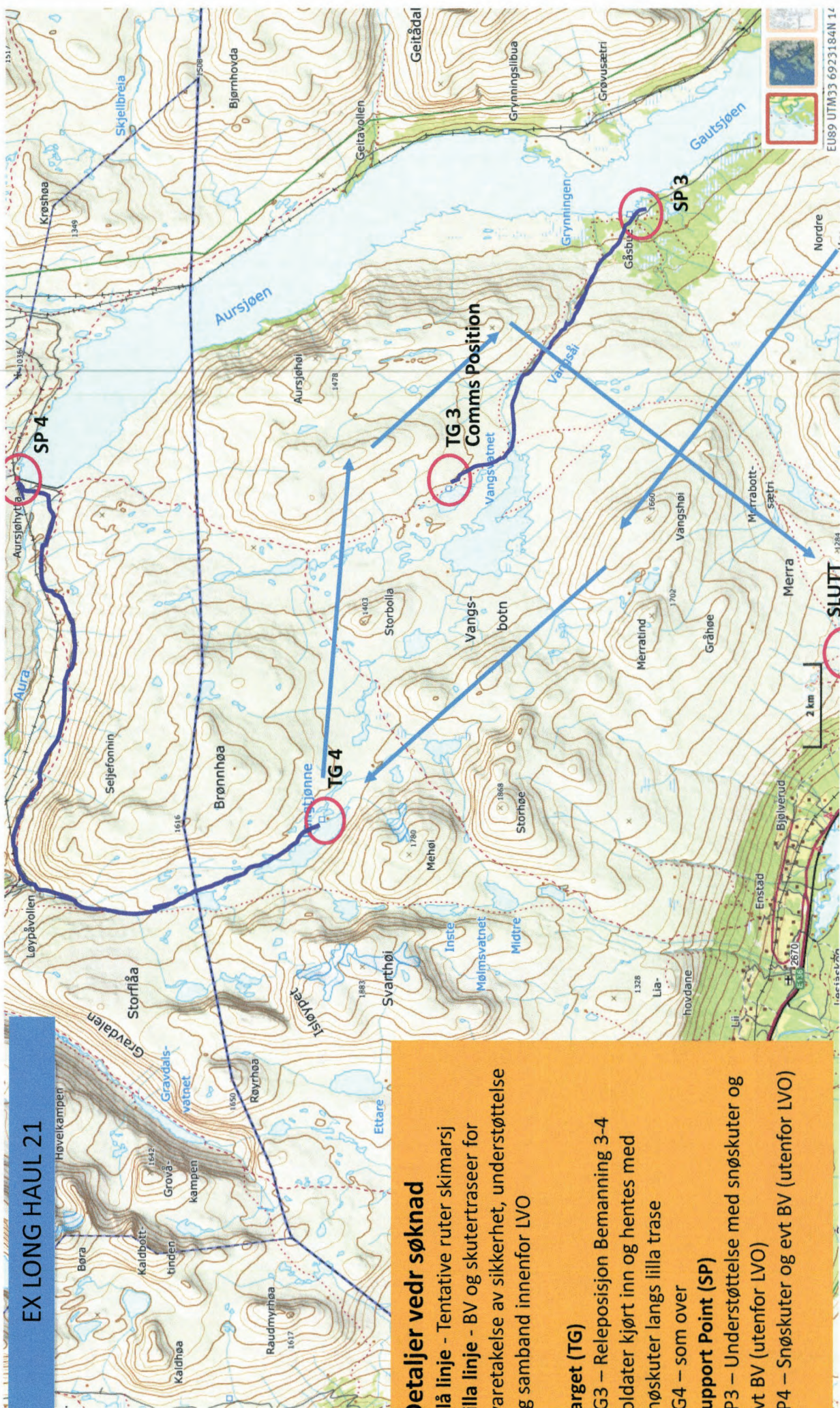
EX LONG HAUL 21

UKRM MLT

15 – 19 FEB 21

EX LONG HAUL 21

Detaljer vedr søknad

Blå linje - Tentative ruter skimarsj
Lilla linje - BV og skutertraseer for ivaretagelse av sikkerhet, understøttelse og samband innenfor LVO

Target (TG)

TG3 – Releposisjon Bemanning 3-4 soldater kjørt inn og hentes med snøskuter langs lilla trase
 TG4 – som over

Support Point (SP)

SP3 – Understøttelse med snøskuter og evt BV (utenfor LVO)
 SP4 – Snøskuter og evt BV (utenfor LVO)

EX NORGE FINALE 21

UKRM MLT

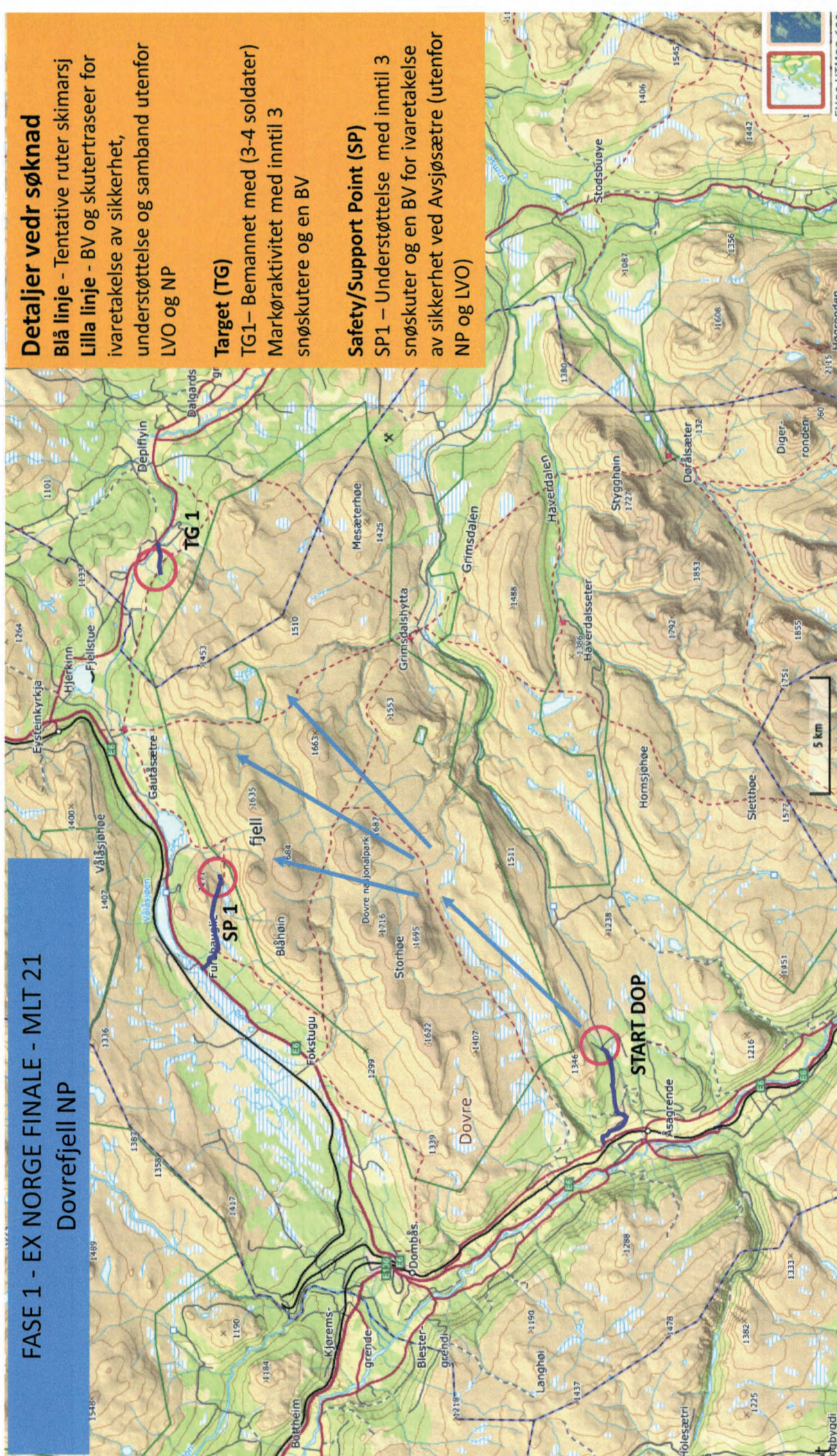
07 – 16 MAR 21

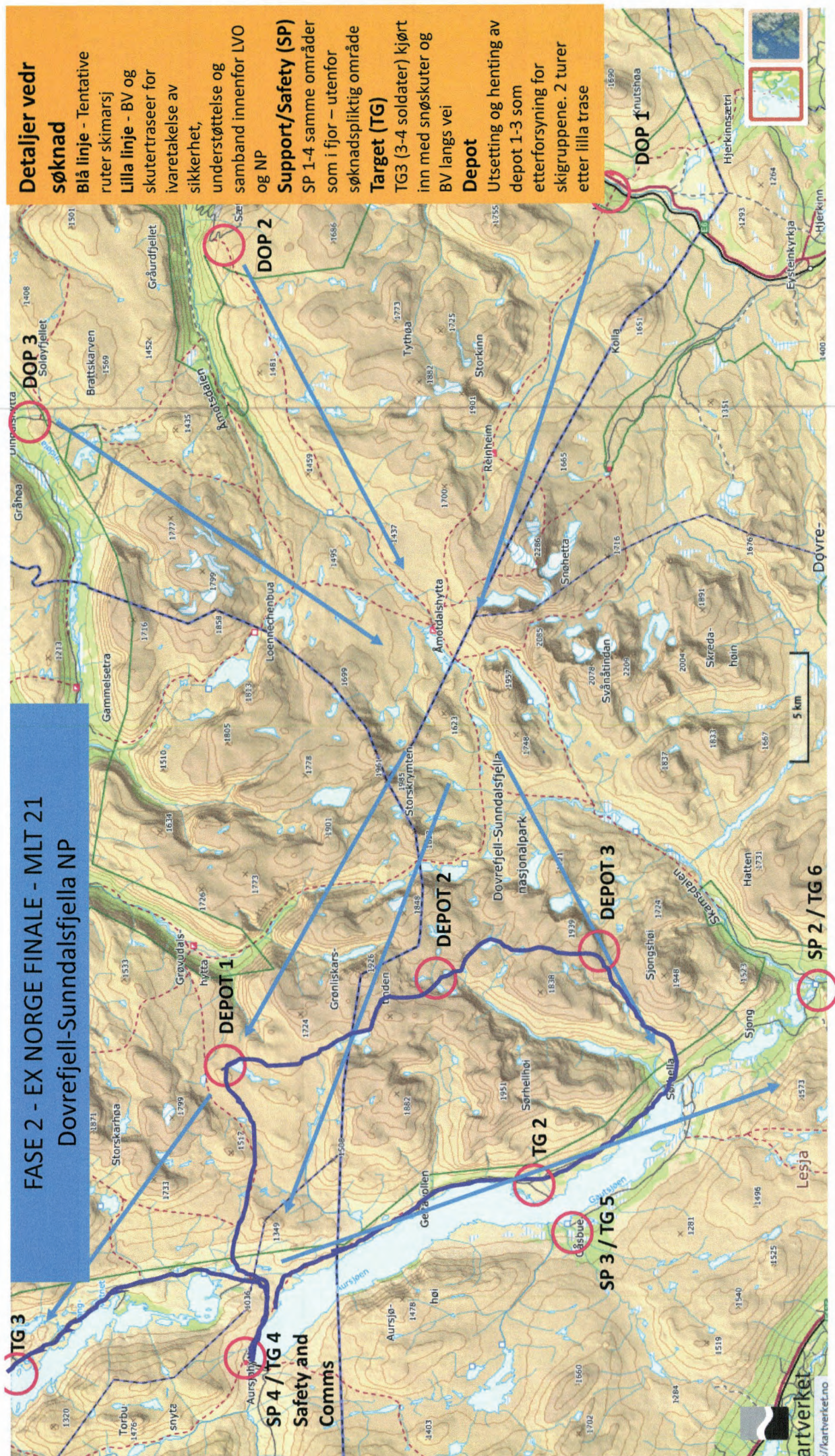
Dovrefjell NP

Blå linje - Tentative ruter skimarsj
Lilla linje - BV og skutertraseer for
ivaretagelse av sikkerhet,
understøttelse og samband utenfor
LVO og NP

TG1- Bemannet med (3-4 soldater)
Markørraktivitet med inntil 3
snøskutere og en BV

SP1 – Understøttelse med inntil 3 snøskuter og en BV for ivaretagelse av sikkerhet ved Avsjøstætre (utenfor NP og LVO)

FASE 3 - EX NORGE FINALE - MLT 21

Dalsida – Lesja – Lora

Detaljer vedr søknad

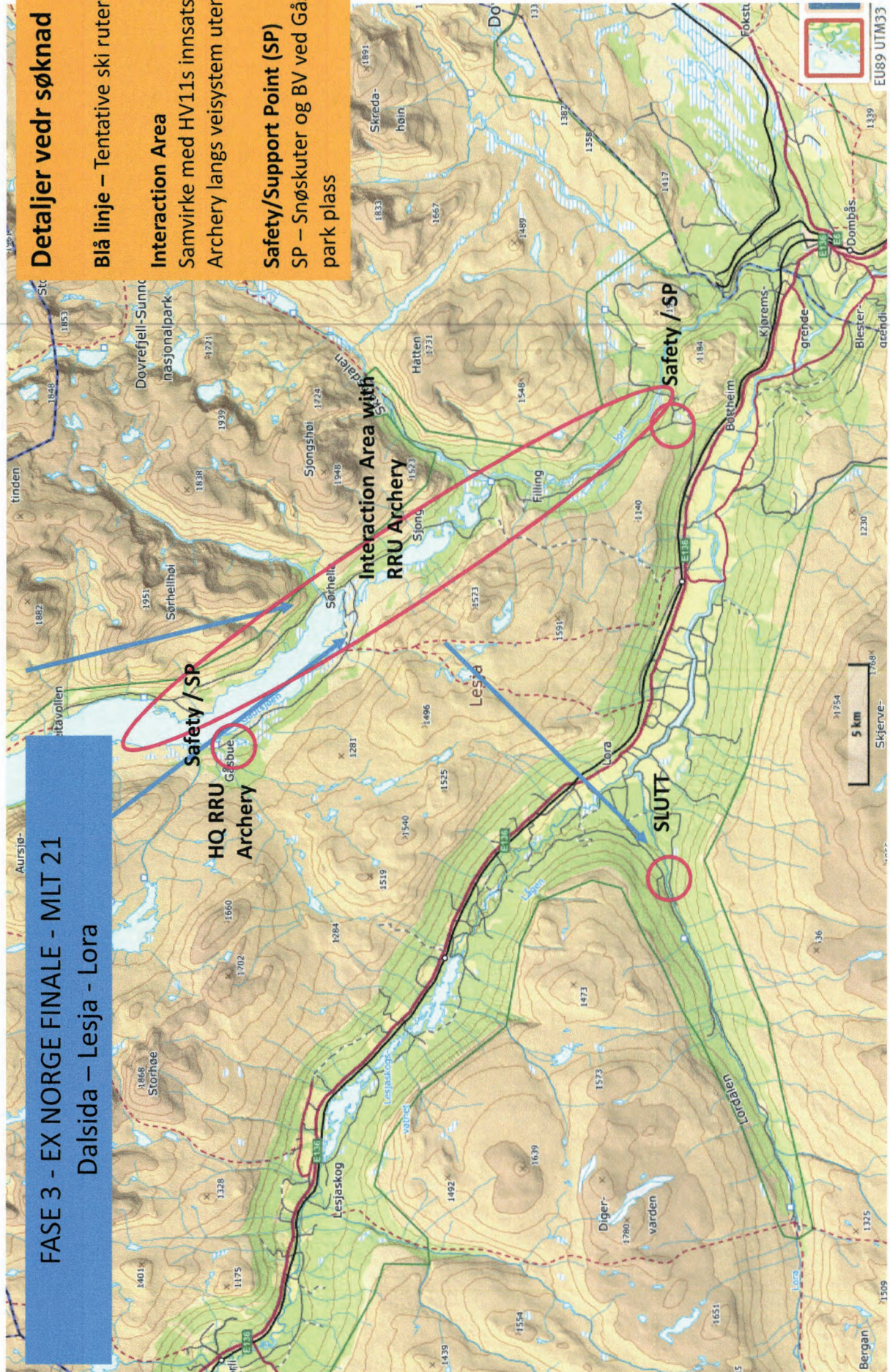
Blå linje – Tentative ski ruter

Interaction Area

Samvirke med HV11s innsatsstyrke
Archery langs veisystem utenfor LVO

Safety/Support Point (SP)

SP – Snøskuter og BV ved Gåsbue og
park plass

27-2020 Søknad om motorferdsel på snødekt mark i landskapsvernområder og nasjonalpark for militær øvingsaktivitet i perioden 12. januar til 22. mars i 2021.

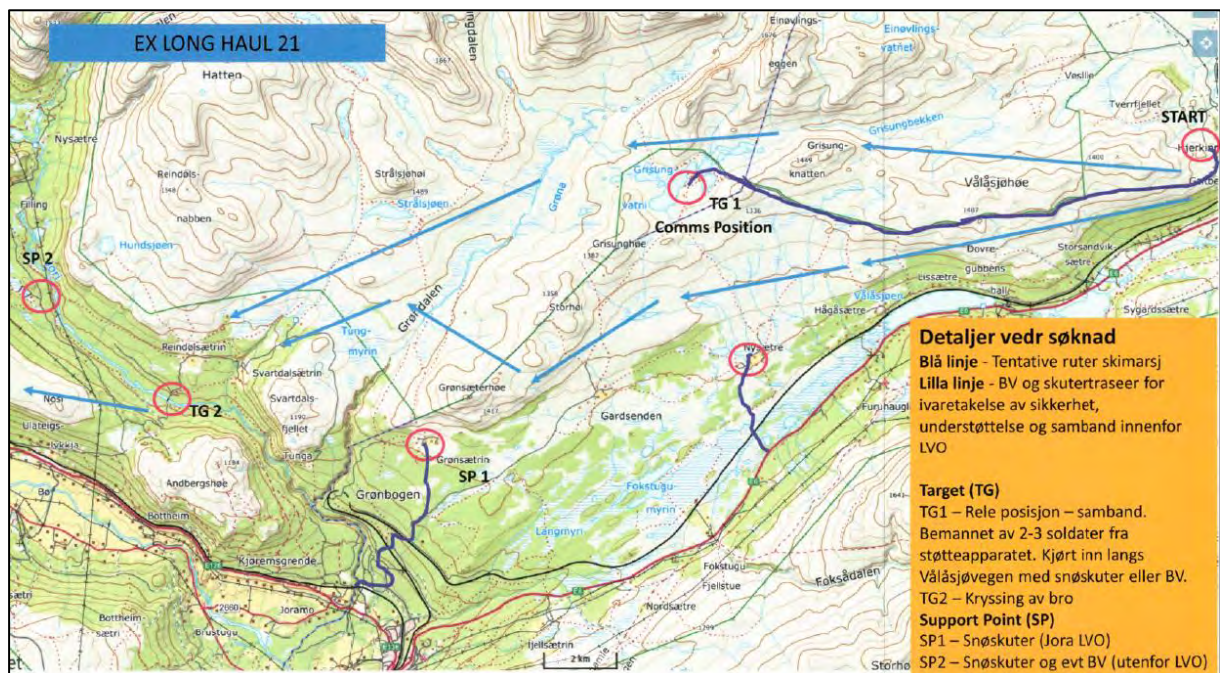
Dovrefjell nasjonalparkstyre har oversendt til nemnda en søknad fra Møre og Fjordane heimeverndistrikt (HV-11) om tillatelse til motorferdsel på snødekt mark i Dovrefjell - Sunndalsfjella nasjonalpark med nærliggende landskapsvernområder. Nasjonalparkstyret ønsker nemndas vurdering av søknaden.

Saksopplysning

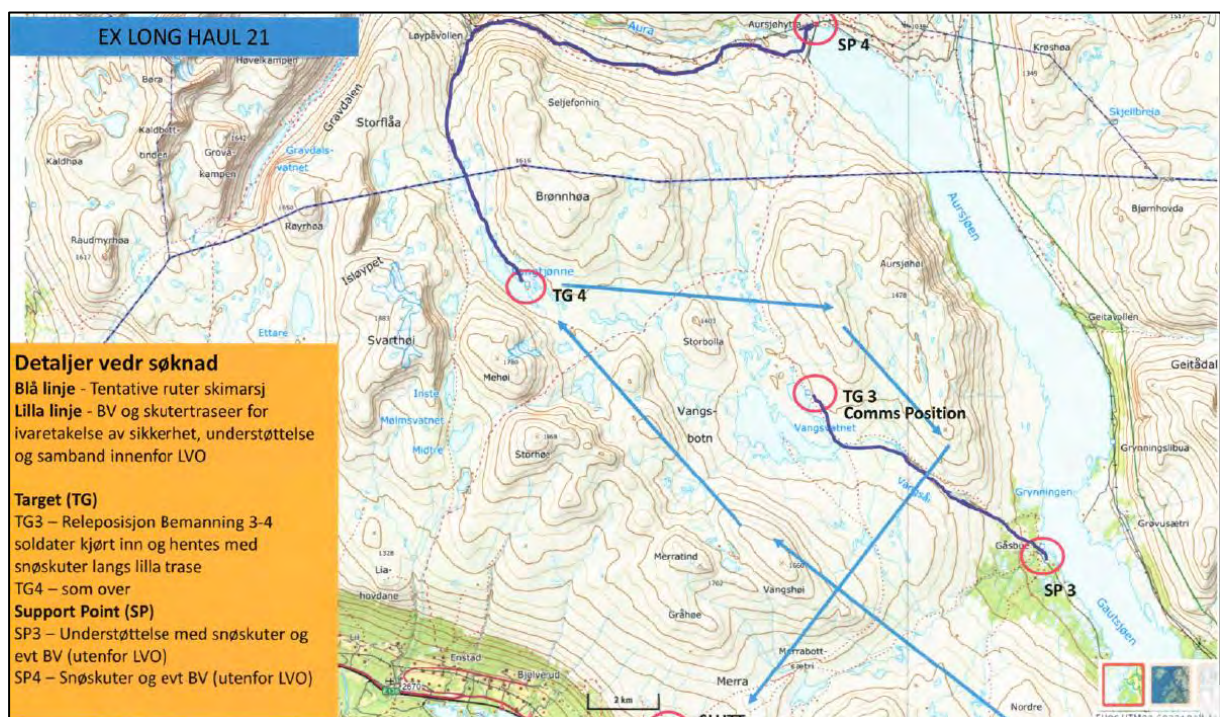
I søknaden beskrives det at UK Royal Marines har lang tradisjon med vintertrening i Norge. Tilsvarende vinter trening er gjennomført i Finnmark de siste 10-årene og før det ved Voss. Men på grunn av plassmangel er aktiviteten besluttet flyttet til Midt-Norge, med base på Åndalsnes i Møre og Romsdal. Aktiviteten som skal gjennomføres er fra grunnleggende skiopplæring, generell vintertrening, overlevelse, isklating, og lengre skimarsjer med innlagte manøverelement som oppklaring og rekognosering. En gruppe på 15 personer vil delvis operere som samlet gruppe, eller splittes i tre mindre grupper. Under de lengre øvelsene vil kursdeltakerne understøttes av et støtteapparat med snøskutere og eventuelt beltevogner for å ivareta deltakernes sikkerhet. Det vil også i forkant av de enkelte aktivitetene være noe behov for kontroll av snøforhold og snøskredfare, samt noe rekognosering. Møre og Fjordane heimeverndistrikt skriver at øvingsaktiviteten har som mål å øve ferdsel og overlevelse i høyfjellet, med varierende terreng med skiftende føre og værforhold, samt forflytning over lengre distanser uten fast infrastruktur. Av den grunn er en nødt å benytte fjellplatåer som egner seg til dette formålet. Ifølge søknaden ønsker Britene å benytte Bjorli/Lesja/Dovre/Sunndal og Oppdal for å dekke disse øvingsmålene.

Søker skriver at de i forkant av hver aktivitet vil ha jevnlig kontakt med Statens Naturoppsyn for best mulig å kunne ivareta blant annet villrein. Militært personell vil i forkant av hver aktivitet bli grundig informert om områdets sårbarhet, samt pålagt å ta særlige hensyn til villreinens bevegelser og atferdsmønster ved å utføre aktsomhet og forsiktighet for i minst mulig grad forstyrre villreinen.

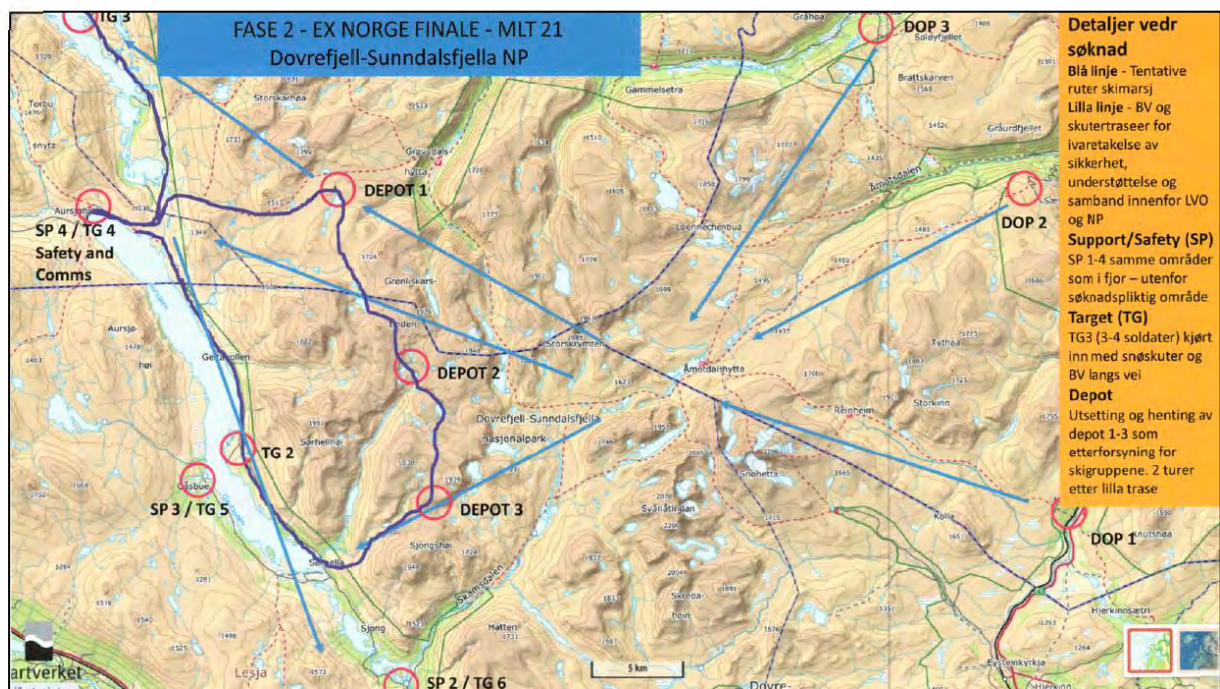
De omsøkte traseene ligger i Snøhetta villreinområde. Tiltakene som er eller kan være aktuelle planlegges i Dovre, Lesja, Molde, Sunndal, Oppdal kommuner.

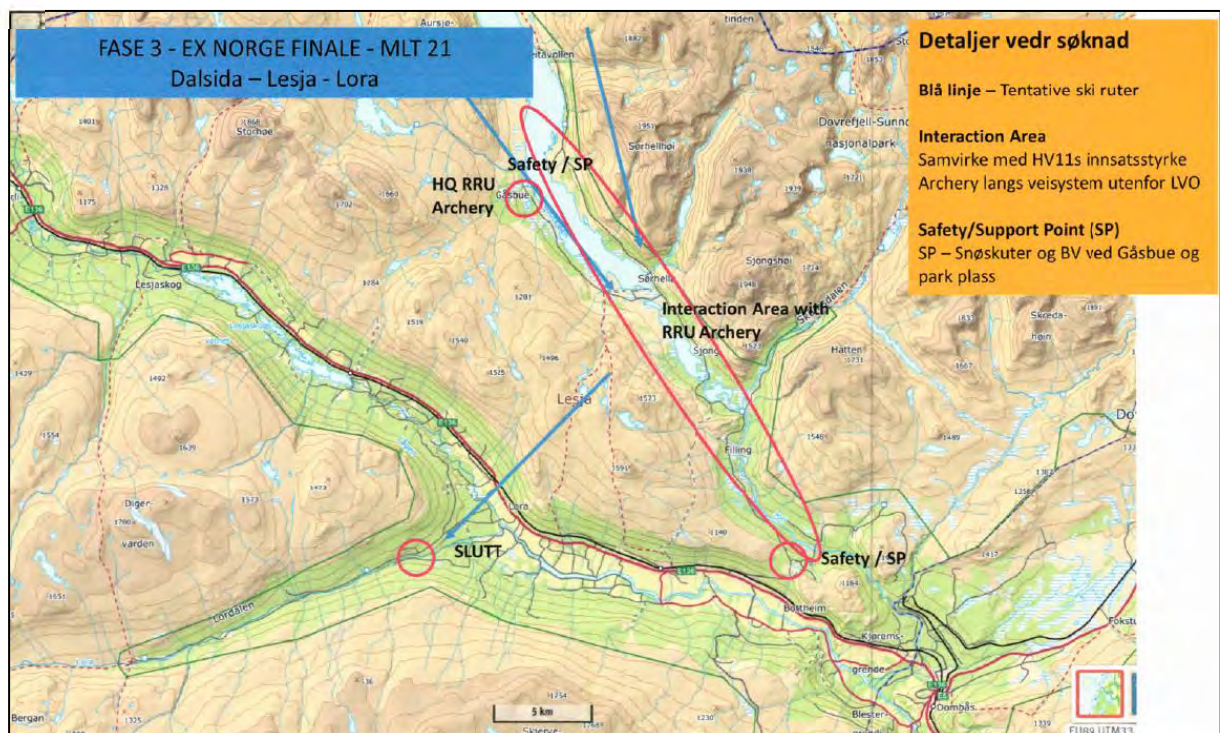
Omsøkte ruter for skimarsj, snøskuter-, eller beltevoogntrase i Lesja og Dovre kommuner 15-19.2.2021. Fra søknaden.

Omsøkte ruter for skimarsj, snøskuter-, og beltevoogntrase i Lesja og Molde kommuner 15-19.2.2021. Fra søknaden.

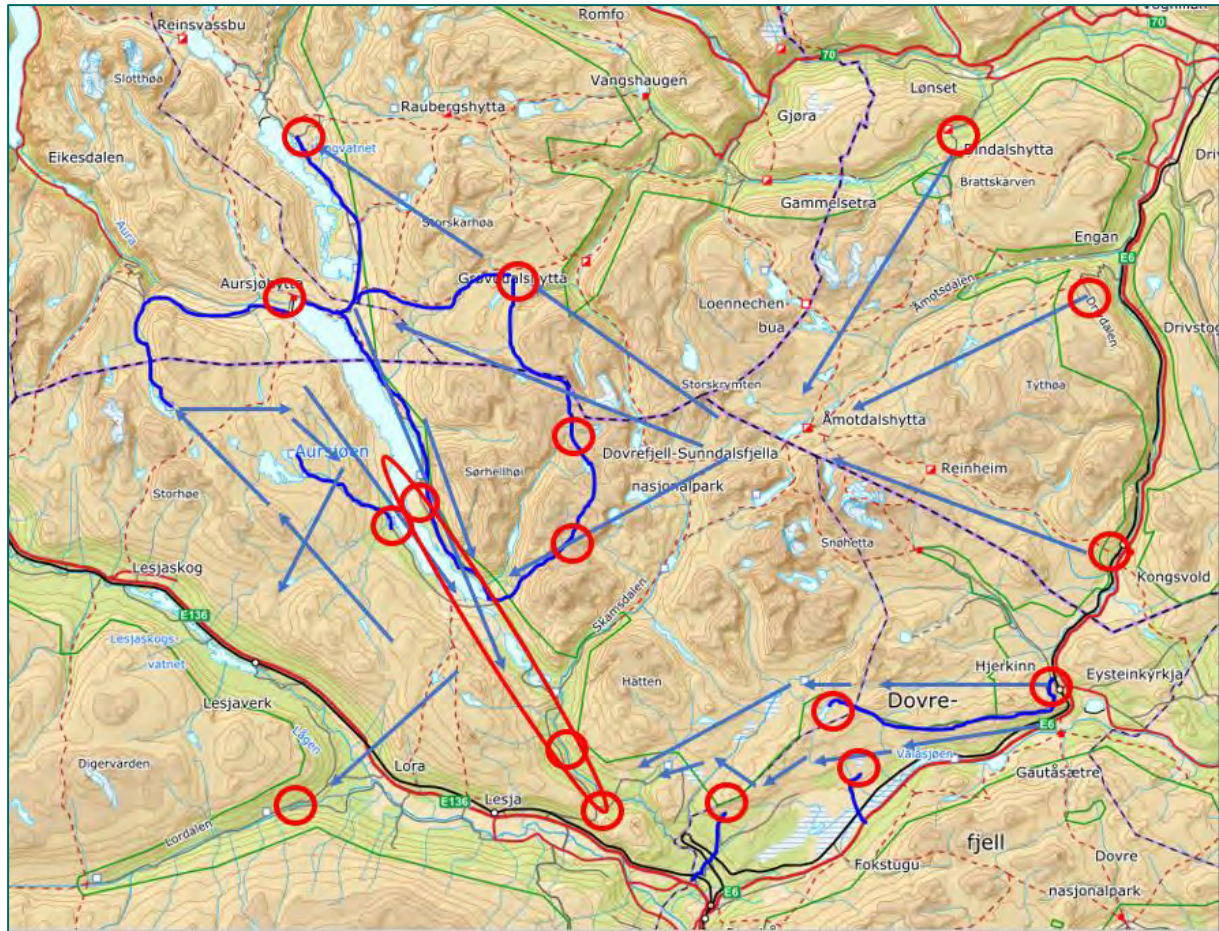
Omsøkte ruter for skimarsj, snøskuter-, og beltevojntrase i Lesja og Sunndal kommuner 7-16.3.2021. Fra søknaden.

Omsøkte ruter for skimarsj, og område hvor det ønskes bruk av snøskuter, og beltevojn i Lesja kommune 7-16.3.2021. Fra søknaden.

Vurdering

For å gi en bedre oversikt over den omsøkte aktiviteten har saksbehandler satt sammen tentative (mulige) ruter for skimarsjer, skuter- eller beltevogntraseer, releposisjonsområder, støttepunkter mm. på et kart. Som dette kartet synliggjør søker Møre og Fjordane heimeverndistrikt om dispensasjon fra verneforskrift for å ha mulighet til å utføre aktiviteten over store deler av Snøhetta villreinområde, og med særlig fokus på arealene i Lesja og Dovre kommuner.

Kart over tentative (mulige) ruter for skimarsjer, skuter- eller beltevogntraseer, releposisjonsområder, støttepunkter mm. Utarbeidet av sekretær, men kilde er søknaden fra Møre og Fjordane heimeverndistrikt.

Denne vintertreningen er flyttet til Midt-Norge, og det kan ut fra søknaden oppfattes at det fremover er ønskelig med årlige militære øvinger i Snøhetta villreinområde. Slik sekretær oppfatter var det en mindre øvelse i deler av dette området vinteren 2019-2020. Eventuelle erfaringer fra dette er ikke formidlet i søknaden.

Norge er det eneste landet i Europa som har intakte høyfjells økosystemer med bestander av vill fjellrein. Norge har derfor et internasjonalt ansvar for å ta vare på villreinen og

leveområdene den er avhengig av. Snøhetta er et nasjonalt villreinområde, og en del av den nordlige europeiske villreinregionen. Villreinen har stor forvaltningsinteresse.

Villreinen lever i et ekstremt miljø og det skal lite til før villreinen blir forstyrret slik at det går på bekostning av kondisjon og reproduksjon. Ved stadige forstyrrelser vil tida som brukes til å spise mat reduseres. Dette fører til lavere kroppsvekt, som igjen gjør villreinen dårligere egnet til å tåle det ekstreme miljøet. Villreinen i Snøhetta og Knutshø er blant de «skyeste villreinstammene» som lever i Norge. I dette fjellområdet reagerer reinen tidlig på menneskelige forstyrrelser (flere hundre meter), og har lang fluktavstand (flere kilometer).

Det er de siste årene innhentet mye kunnskap om villreinens arealbruk, og menneskelig ferdsel i Snøhetta villreinområde (Gundersen, V., Nerhoel, I., Strand, O. & M. Panzacchi. 2013., og, Strand, O., Flemsæter, F., Gundersen, V. & Rønningen, K. 2013. *Horisont Snøhetta*. - NINA Temahefte 51. 99 s.). Ferdsele er flere steder stor og den begrenser villreinens muligheter til å vandre mellom sesongbeitene. Det er gjennomført store kraftutbygginger med magasiner og tilhørende veinett som også begrenser villreinens muligheter til å vandre mellom sesongbeitene. I tillegg er det jevnlig mindre byggetiltak både inne i og i randen av villreinområdet som samlet sett har betydning for reinens vandringsmuligheter. Den samlede negative belastningen som villreinstammen i Snøhetta er utsatt for vurderes som omfattende. Den påvirker trolig allerede i dag reinens muligheter til å utnytte de beste beitene, og dette resulterer i relativt lave kondisjonsparametere. Den omsøkte militære øvingsaktiviteten vil kunne være et bidrag til ytterligere forstyrrelser. Av den grunn vurderes det at Møre og Fjordane heimverndistrikt bør se etter andre øvingsområder enn Snøhetta villreinområde.

Kilder:

Gundersen, V., Nerhoel, I., Strand, O. & M. Panzacchi. 2013. *Ferdsel i Snøhettaområdet - Sluttrapport* - NINA Rapport 932. 70 s.

Strand, O., Flemsæter, F., Gundersen, V. & Rønningen, K. 2013. *Horisont Snøhetta*. - NINA Temahefte 51. 99 s.

Forslag til vedtak

Den samlede negative belastningen fra menneskelige forstyrrelser på villrein i Snøhetta villreinområde vurderes som stor. Den påvirker trolig allerede i dag reinens muligheter til å utnytte de beste beitene, og dette resulterer i relativt lave kondisjonsparametere. Av den grunn vurderes det som riktig å ha en restriktiv holdning til aktivitet inne i villreinområdet som kan bidra til en ytterligere negativ belastning for reinen i Snøhetta.

Nemnda vurderer at de skisserte tiltakene med militær øvingsaktivitet vil kunne være negativt for villreinen i Snøhetta. Villreinnemnda vil derfor frarå at den militære øvingsaktiviteten legges til Snøhetta villreinområde. Nemnda anbefaler Møre og Fjordane heimverndistrikt å se på muligheten til å finne øvingsområder utenfor villreinområdet.

Behandling

Vedtak

Den samlede negative belastningen fra menneskelige forstyrrelser på villrein i Snøhetta villreinområde vurderes som stor. Den påvirker trolig allerede i dag reinens muligheter til å utnytte de beste beitene, og dette resulterer i relativt lave kondisjonsparametere. Av den grunn vurderes det som riktig å ha en restriktiv holdning til aktivitet inne i villreinområdet som kan bidra til en ytterligere negativ belastning for reinen i Snøhetta.

Nemnda vurderer at de skisserte tiltakene med militær øvingsaktivitet vil kunne være negativt for villreinen i Snøhetta. Villreinnemnda vil derfor frarå at den militære øvingsaktiviteten legges til Snøhetta villreinområde. Nemnda anbefaler Møre og Fjordane heimeverndistrikt å se på muligheten til å finne øvingsområder utenfor villreinområdet.

28-2020 Gjennomførte forskningsprosjekter i Snøhetta og Knutshø villreinområder

Det planlegges en kort gjennomgang av rapportene fra gjennomførte forskningsprosjekter i Snøhetta og Knutshø Villreinområder;

[Jordhøy, P., Strand, O., Sørensen, R., Andersen, R. & Panzacchi, M. 2012. Villreinen i Snøhetta- og Knutshøområdet. Status og leveområde. NINA -Rapport 800. 102 s.](#)

[Strand, O., Flemsæter, F., Gundersen, V. & Rønningen, K. 2013. Horisont Snøhetta. - NINA Temahefte 51. 99 s.](#)

[Strand, O., Gundersen, V., Jordhøy, P., Andersen, R., Nerhoel I., Panzacchi, M. & Van Moorter, B. 2015. Villreinens arealbruk i Knutshø. Resultater fra GPS-undersøkelsene. - NINA Rapport 1019. 131 s.](#)

29-2020 Eventuelt.

Møtet ble avsluttet etter sak 28-2020. Eventuelt saker ble ikke behandlet.

Fra: Dovre fjellstyre[dovre@fjellstyrene.no]
Sendt: 29. okt 2020 08:42:41
Til: Bjurstedt, Carl Severin
Kopi: finn.bjormyr@miljodir.no; Berge, Eirin; Stensby, Trond
Tittel: SV: Høring - ny øvelse i verneområdene med Royal Marines

Kort innspill fra Dovre fjellstyre.

Det er svært viktig å presisere vilkår om kontakt mot SNO/Fjelloppsyn kort tid i forkant for å legge opp detaljer slik at villrein hensyntas på en best mulig måte.

Start på skimarsj/motorferdsel i Bergsgrende med mål Hjerkin vil tangere eller gå midt gjennom oppholdsområdet for villrein på denne tiden av året, og mulighet for å tilpasse trasevalg i henhold til dette bør settes som forutsetning for tillatelse.

Tilsvarende forhåndsavklaringer må kunne forventes også for skimarsj/motorferdsel som vil kunne berøre tilsvarende sårbare områder i Dovre-Sunndalsfjella Nasjonalpark.

Vi finner det videre naturlig at Forsvaret besørger opplæring til førere av motorisert redskap og de britiske soldatene om ønsket adferd ved kontakt med villrein/ferske spor etter flokker.

CC Finn Bjormyr, SNO og Dovre-Rondane Nasjonalparkstyre v/sekr til orientering.

Med hilsen

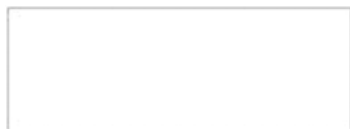
Dovre Fjellstyre

Tore Larsson

Daglig leder/Fjelloppsyn

www.dovre-fjellstyre.no
dovre@fjellstyrene.no
mobil 958 02 407

Fra: [Bjurstedt, Carl Severin](#)

Sendt: mandag 26. oktober 2020 kl. 12:08

Til: [Postmottak FMTL](#); [Bjørn Sæther](#)

Kopi: [Arne Johannes Mortensen](#); [Statens naturoppsyn Hjerkin - ERU](#); [Statens naturoppsyn, Sunndal](#); [Thomas Rødstøl](#); [Dovre fjellstyre](#); [Lesja Fjellstyre](#)

Emne: Høring - ny øvelse i verneområdene med Royal Marines

Nasjonalpark:

Naturreservater:

Landskapsvernområder:

Biotopvernområder:

Dovre-fjell-Sunndalsfjella

Flåman, Bjørndalen, Nordre Snøfjelltjønn, Mardalen

Hjerkin med biotopvern, Drivdalen/Kongsvoll/Hjerkin, Knutshø, År
Grøvdalen, Jora, og Fokstugu

Torbudalen og Sandgrovbøtn-Mardalsbøtn

Deres referanse:

Høring - ny øvelse i verneområdene med Royal Marines

Viser til erfaringer fra i fjor og ny søknad mottatt i dag vedlagt.

I fjor kom søknaden svært seint og vi fikk ikke involvert villreininteressene skikkelig. I år har vi bedre tid men ønsker politisk behandling (vi måtte ta det delegert i fjor pga. tid) og ønsker derfor raskest mulig tilbakemelding. Så vidt jeg vet er det møte i nemnda 4.11, håper det er mulig å få med denne saken der. Om det er lenge til møte i Snøhettautvalget ber jeg om administrativ uttalelse.

Kopi til fjellstyrene og SNO-folket – jeg tar gjerne synspunkter fra dere som del av beslutningsunderlaget. (Sending til Bjørn S. er også kopi til Sunndal fjellstyre).

Med vennlig hilsen

Carl S. Bjurstedt

Nasjonalparkforvalter, Dovrefjell nasjonalparkstyre

[Dovrefjell-Sunndalsfjella nasjonalpark](#)

-

Telefon / mobil:- 61 26 62 07 / 907 70 908

Epostmottak: fminpost@fylkesmannen.no

Postadresse: Dovrefjell nasjonalparkstyre, Postboks 987, 2604 Lillehammer

Besøksadresse: [Norsk villreinsenter nord](#), Hjerkinnsvegen 33, 2661 Hjerkinnsvegen

Alle vedlegg scannes for virus

Tenk på miljøet før du skriver ut denne eposten

Sak nr.	Møtedato/klokkeslett	Møtested
<u>26</u>	<u>12.11.2020</u>	<u>Oppdal</u>

Søknad om motorferdsel på Snødekt mark i landskapsvernområder og nasjonalpark for militær øvingsaktivitet i perioden 12. januar til 22. mars i 2021.

Dovrefjell nasjonalparkstyre har oversendt til villreinutvalget en søknad fra Møre og Fjordane heimeverndistrikt (HV-11) om tillatelse til motorferdsel på snødekt mark i Dovrefjell- Sunndalsfjella nasjonalpark med nærliggende landskapsvernområder. Nasjonalparkstyret ønsker villreinutvalgets vurdering av søknaden.

Saksopplysninger

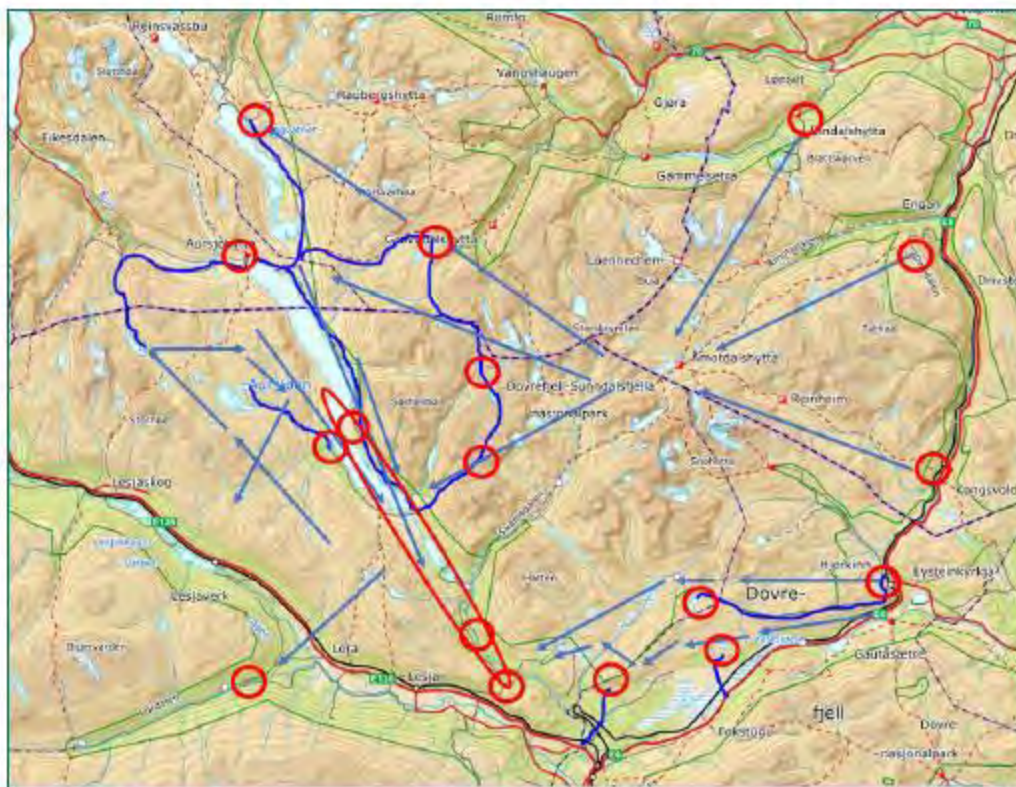
Det beskrives i søknaden at UK Royal Marines har lang tradisjon med vintertrening i Norge. Tilsvarende vintertrening er gjennomført i Finnmark de siste 10 årene, og før det Voss. Men på grunn av plassmangel er aktiviteten besluttet flyttet til Midtnorge med base på Åndalsnes. Det skal øves i grunnleggende skiopplæring, vintertrening, overlevelse iskatring og lange skimarsjer. Det skal være en gruppe på 15 personer som delvis skal operere i samlet gruppe og som skal deles i flere enheter. Under de lange øvelsene/skimarsjene skal deltagerne støttes av snøskutere og eventuelt beltevogner for å ivareta sikkerheten.

Det blir opplyst om at øvingsaktivitetet har som mål å øve ferdsel og overlevelse i høyfjellet med varierende terreng, og forflytninger over lengre avstander. Det ønskes å bruke områdene i Snøhetta vilreinområde. (Se kart under) Se søknaden for mer detaljert informasjon.

Vurdering

Sekretæren i villreinnemnda har satt sammen en oversikt over den omsøkte aktiviteten.

For å gi en bedre oversikt over den omsøkte aktiviteten har saksbehandler satt sammen tentative (mulige) ruter for skimarsjer, skuter- eller beltevogntraseer, releposisjonsområder, støttepunkter mm. på et kart. Som dette kartet synliggjør søker Møre og Fjordane heimeverndistrikt om dispensasjon fra verneforskrift for å ha mulighet til å utføre aktiviteten over store deler av Snøhetta villreinområde, og med særlig fokus på arealene i Lesja og Dovre kommuner.

Kart over tentative (mulige) ruter for skimarsjer, skuter- eller beltevogntraseer, releposisjonsområder, støttepunkter mm. Utarbeidet av sekretær, men kilde er søknaden fra Møre og Fjordane heimeverndistrikt.

Denne vintertreningen er flyttet til midt-norge og det kan ut fra søknaden oppfattes at det fremover er ønskelig med årlige militærøvinger i Snøhetta villreinområde. (Det var øvingsaktivitet i (2019-2020))

Villreinen i Snøhetta området er internasjonalt og nasjonalt viktig, og er en del av europeisk villreinområde og nasjonal villreinregion. Skytefeltet på Dovre er endelig tilbakeført og reinen får igjen lov til å bruke området uforstyrret gjennom sesongen.

Vinteren er den kritiske tiden for villreinen i Snøhetta og enhver forstyrrelse er med på å påføre reinen unødige forstyrrelser. Forstyrrelsene blir med på å øke den totale forstyrrelsen på villreinene i Snøhetta noe som igjen kan være med på å forringe kondisjonene og reproduksjonene. Forholdene i Snøhetta er allerede presset, og kondisjonen på reinen i Snøhetta har en negativ trend, og da spesielt på reinene på Snøhetta øst.

Forslag til vedtak:

Villreinen i Snøhetta er allerede presset, og utnytter ikke villreinarealet optimalt allerede. Villreinutvalget mener at en militærøvelse innenfor villreinområdet er uheldig og må forsøkes unngås. Reinen i Snøhetta er allerede presset og økt forstyrrelser kan være med på å forverre kondisjonen på dyrene.

Villreinutvalget håper nasjonalparkstyret inntar en restriktiv holdning mot øvelser langt inn i villreinfjellet, og tar de hensyn som må til for det beste for villreinen.

Vedtak- Enstemmig

Villreinen i Snøhetta er allerede presset, og utnytter ikke villreinarealet optimalt. Villreinutvalget mener at en militærøvelse innenfor villreinområdet må unngås. Reinen i Snøhetta er allerede presset og økt forstyrrelser vil være med å forverre kondisjonen på dyrene. Vinteren er en kritisk tid for reinen og all unødig forstyrrelser må unngås.

Villreinutvalget mener at nasjonalparkstyret ikke kan godkjenne øvelser i vårt villreinområde, med hensyn til villrein og verneformålet.

Villreinutvalget mener at nasjonalparkstyre må avslå søknaden, og be forsvaret (HV-11) finne andre fjellområder i Norge, uten villrein å trene i.

Fra: Espen Rusten[espen.rusten@miljodir.no]
Sendt: 24. nov 2020 12:45:25
Til: Bjurstedt, Carl Severin
Kopi: Arne Johannes Mortensen; Ola Eirik Bolme
Tittel: SV: Royal marines

Hei

I forbindelse rapportering av tjenestekjøp fra Lesja fjellstyre, omtaler fjellstyret erfaringer med militær øvingsaktivitet i Lesja sist vinter slik:

Motorferdsel:

Fra januar til mars hadde HV-11 og engelske soldater vinterøvelse i Dalsida og Lordalen statsallmenninger. Tilstedeværelsen var ikke varslet og vi fikk inntrykk av at det heller ikke var godt nok, eller tidlig nok avklart med vernemyndighetene. I Lordalen var vi i kontakt med HV-11 på grunn av at de var interessert i å leie hyttene våre. Vi sendte derfor en henvendelse til nasjonalparkforvalter i Reinheimen og fikk opplyst om at de hadde vært i kontakt med HV-11. Vi hadde ingen kontakt eller henvendelser om øvingsaktiviteten i Lordalen etter dette. På Dalsida fikk vi ikke vite om den militære aktiviteten før lokale personer kontaktet oss vedrørende observasjon av snøscootere. Til tross for at HV-11 har hjemmel til motorisert ferdsel i utmark utenfor verneområdene burde det vært forhåndsvarslet. Vi opplevde situasjonen som uoversiktlig. I februar ble soldater med snøskutere påtruffet utenfor kjøretraseen de hadde tillatelse til å kjøre. Dette ble rapportert videre til SNO. Etter denne hendelsen hadde vi ekstra fokus på oppfølging av spor etter snøskuter og bandvogner. Det var en del spor etter aktivitet utenfor verneområdene og mindre inne i verneområdene.
(Rapport tjenestesalg, Lesja fjellstyre)

Espen Rusten

naturoppsyn, naturtilstand fauna

LOGO

Statens naturoppsyn

Miljødirektoratet

Telefon: 03400 / 73 58 05 00

Mobil: 905 31 307

E-post: espen.rusten@miljodir.no

www.naturoppsyn.no - www.miljodirektoratet.no

-

Digital postkasse

Fra: Bjurstedt, Carl Severin <fmopcsb@fylkesmannen.no>
Sendt: tirsdag 24. november 2020 09:37
Til: Espen Rusten <espen.rusten@miljodir.no>
Emne: SV: Royal marines

Styremøtet 7.12. Ikke skrevet ennå.

C

Fra: Espen Rusten <espen.rusten@miljodir.no>
Sendt: tirsdag 24. november 2020 08:44
Til: Bjurstedt, Carl Severin <fmopcsb@fylkesmannen.no>
Kopi: Arne Johannes Mortensen <arne.johannes.mortensen@miljodir.no>; Ola Eirik Bolme <ola.eirik.bolme@miljodir.no>
Emne: Royal marines

Har dere behandlet søknaden fra Royal marines? Hvis ikke, kan en av oss bidra med orientering og erfaringer fra i

fjor til styret ved behov.

Espen R

Arkivsaksnummer: 2020/5397-7

Saksbehandler: Carl Severin Bjurstedt

Dato: 16.11.2020

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Dovrefjell nasjonalparkstyre	66/2020	07.12.2020

Saker til orientering - møte i Dovrefjell nasjonalparkstyre 07.12.2020

Innstilling fra forvalter

Det ble orientert om / drøftet følgende saker:

1. Samarbeidsavtale mellom DNT og Fylkesmannen om Ut.no
2. Ny reiselivsstrategi fra regjeringen
3. Vammervollsætra – søknad om å rive fjøs
4. Arrondering av veisystem og parkering på Hjerkin.
5. Årsrapport fra Statens naturoppsyn Dovrefjell

--- slutt på innstilling ---

Dokumenter i saken

Vedlegg:

- 1 Samarbeidsavtale mellom DNT og Fylkesmannen i Innlandet om ut.no
- 2 Samarbeidsavtale innholdspartner UT 2020 Fylkesmannen Innlandet UTKAST
- 3 2020-11-23 Ny reiselivsstrategi - løypemelding
- 4 Vammervollsætra 2018 og 2020

Saksopplysninger

1. Samarbeidsavtale mellom DNT og Fylkesmannen om Ut.no

Se vedlegg 1 og 2. FMIN har tatt initiativ til en samarbeids- /intensjonsavtale med DNT om turportalen Ut.no. (Utkastet, vedlegg 2, er ikke ferdig forhandlet ennå.) Dette i utgangspunkt på vegne av FMIN og nasjonalparkstyrene knyttet til FMIN. Dette er en pilot som etter hvert er tenkt tillempet nasjonalt.

Ut.no er et svært viktig turplanleggingsverktøy og det er viktig med en kvalitetssikring som gjør at det ikke markedsføres turer som er skadelige for verneverdiene i våre verneområder. Et eksempel er at ruter der merking er fjernet og de er tatt ut av turkart av hensyn til villrein, dukker opp igjen på Ut.no.

Spørsmålet nå er om styret er enig i tilnærmingen og slutter seg til organiseringen som er skissert for arbeidet videre.

2. Ny reiselivsstrategi fra regjeringen

Se vedlegg 3. Ny nasjonal reiselivsstrategi fra regjeringen kommer på høring i mars. Vedlegget antyder at dette er tiden for å bringe opp ting som pålagt fellesgodefinansiering og sertifisering av guider.

Har styret synspunkter på dette, og om det er ønskelig å prøve å koordinere en fellesuttalelse fra flere styrer?

3. Vammervollsætra – søknad om å rive fjøs

Oppdal kommune har gitt rivetillatelse for fjøs, men glemt at dette omfattes av verneforskriften. I søknad oppgir søker råte, fjøset så ut til å være i rimelig god stand i 2018 men siden da har et par takplater blåst av. Etter forvalters syn bør det kreves en bygningsteknisk vurdering\fra andre enn eier.

Er styret enige i at det gis midlertidig forbud om riving til saken er behandlet her? Søknad kom for seint til at det kunne skrives sak til dette møtet.

4. Arrondering av veisystem og parkering på Hjerkin

Villreinsenteret er sammen med øvrige grunneiere inne i en jordskiftesak for bruksordning for veiene på Hjerkin. De ønsker støtte på sine synsunkt om at man bør fjerne mest mulig av mulighene tfor villparkering og villcamping, deriblant flytte bom på Snøheimvegen ut til krysset med veien til Viewpoint. Dette vil ogsåvære en fordel for å redusere gang- og sykkeltrafikk innover veien. Kan styret slutte seg til dette og at forvalter samarbeider med NVS ut fra dette?

Vi har ellers drøftet ny bom, den må skiftes ut (defor aktuelt med flytting samtidig) med direktoratet. De mener dette er DNTs ansvar.

5. Årsrapport fra Statens naturoppsyn Dovrefjell

SNO vil legge fram rapporten og orientere i møtet.

Vurdering

Sakene legges fram til orientering og eventuell drøfting.

Ellers uten vedtak ut over at sakene foreslås tatt til orientering, men at styret gir signaler til forvalterne om videre arbeid der det er aktuelt.

Fra: Vorkinn, Marit[FMOPMVO@fylkesmannen.no]
Sendt: 16. nov 2020 11:40:55
Til: *FMIN Nasjonalparkforvaltere interne
Tittel: Samarbeidsavtale mellom DNT og Fylkesmannen i Innlandet om ut.no

Samarbeidsavtale mellom DNT og Fylkesmannen i Innlandet om ut.no

Ut.no er (<https://ut.no/>) er den mest brukte turportalen i Norge. Så langt i 2020 har UT.no hatt en trafikkøkning på hele 71%, og 5,1 millioner besøk. I statsbudsjettet for 2021 er det foreslått to millioner for styrking og videreutvikling av portalen. Det er også inngått samarbeid med Statskog og Friluftsrådernes Landsforbund om drift av portalen.

Brukerundersøkelsene som er gjennomført i nasjonalparkene i Innlandet viser at DNT totalt sett er den viktigste enkeltkilden for informasjon blant de som besøker nasjonalparkene. Det er derfor viktig å kunne være med å påvirke hvilken informasjon som legges ut på ut.no, f.eks. for kanalisering av ferdsel ut fra sårbare verneverdier, varsler om bruer som er bort o.l.

Den Norske Turistforening (DNT) og Fylkesmannen i Innlandet (FMIN) arbeider nå med en samarbeidsavtale om innholdssamarbeid på UT.no. Partene skal samarbeide om å utvikle innhold på UT.no som informerer og inspirerer til naturvennlig gjennomføring av friluftslivsaktiviteter i Norge. Samarbeidet skal bidra til at ferdselen i naturområder blir mest mulig sporløs når det gjelder forsøpling, slitasje og forstyrrelser av verneverdiene.

DNT har ønsket at Fylkesmannen skal være et koordinerende ledd også for innspill og diskusjoner med nasjonalparkstyrene i Innlandet. Fylkesmannen i Innlandet blir derfor kontraktspartner for avtalen, men nasjonalparkforvalterne er tiltenkt en sentral rolle i samarbeidet, som viktige kompetanseleverandører og representanter for nasjonalparkstyrene. Forvalterne har også vært involvert i arbeidet med avtalen fram til nå.

Fylkesmannen ber om at nasjonalparkstyrene orienteres om arbeidet med en samarbeidsavtale, som er planlagt slutført før nyttår. Fylkesmannen håper også at nasjonalparkstyrene slutter seg til den organiseringen som nå er skissert for arbeidet.

Med vennlig hilsen
Merethe Sandum og Marit Vorkinn

Fylkesmannen i Innlandet

UTKAST – Samarbeidsavtale innholdspartner på UT.no – UTKAST

mellom Den Norske Turistforening (DNT) og Fylkesmannen Innlandet (FMIN)¹

om innholdssamarbeid på UT.no

1. Formålet med avtalen

Klimaendringer, tap av biomangfold og økende bruk av verneområdene gjør at behovet for besøksforvaltning i nasjonalparkene og øvrige verneområder bare vil øke framover. Med dette som bakgrunn skal partene samarbeide om å utvikle innhold på UT.no som informerer og inspirerer til naturvennlig gjennomføring av friluftslivsaktiviteter i Norge.

2. Hovedmålsetninger

UT.no skal gjøre det enklere for flere å komme seg ut på tur gjennom å samle og dele informasjon om turmuligheter, tilrettelagte friluftsområder, turmål, hytter, kulturminner, sikkerhet, naturvern samt annen informasjon som er relevant for planlegging av turer og friluftslivsaktiviteter.

For dette samarbeidet:

1.1. Å berike UT.no med informasjon fra FMIN og deres samarbeidspartnere (reiselivet, fylkeskommunen etc.) for å sikre god nasjonal kommunikasjon rundt ferdsel i Innlandet fylke.

2.2 UT.no skal bidra til at ferdselen i naturområder blir mest mulig sporløs i forhold til forsøpling, slitasje og forstyrrelser av verneverdiene, og å styre ferdselen unna områder der den kan skade verneverdiene.

3. Innholdssamarbeid

3.1. “Obs-varsler”

Ettersom UT.no er Norges ledende turportal er det et behov for å kommunisere føremeldinger og “obs-varsler” for å varsle om værforhold og hendelser (bro tatt av flom, rute lagt om pga. skredfare etc.) for å sikre sikkerheten til turfolk i Norge.

I tillegg til varsler om hendelser for å øke sikkerheten, ser vi et behov for obs-varsler rundt naturvern (f.eks. hekke- og yngleperioder og -områder og villrein). Dette anses som et nøkkelement for at UT.no skal bidra til å ta vare på sårbar natur og kanalisere ferdsel. Dette er viktig informasjon for en turgåer, som ofte har svært begrenset kunnskap på dette området. Per i dag er denne informasjonen svært lite/ikke synlig når man planlegger en tur i Norge på digitale plattformer, og det anses derfor som en viktig del av samfunnsoppdraget til UT.no at tjenesten leverer slike obs-varsler på hytte- og tursider som befinner seg i utsatte områder.

UT har ambisjoner om å utarbeide en pilot/betaversjon for publisering av obs-varsler rundt naturvern. I dette prosjektet ønsker UT et samarbeid med FMIN til både kartlegging/planlegging og testing.

3.2. Varsling om nye turforslag

Nye turforslag i nasjonalparkene skal varsles til Fylkesmannen som skal gis anledning til å komme med innspill dersom turforslaget berører viktige naturverdier. Det skal ikke legges ut nye turforslag i strid med verneverdiene, eller i strid med forvaltningsplaner og besøksstrategier for verneområdene.

4. Partenes bidrag og forpliktelser

Begge parter skal:

- ha både brukerne av UT.no sine behov og ønsker og verneverdiene som rettesnor for utvikling av tjenesten
- legge til rette for samarbeid og kommunikasjon

¹ Fylkesmannen i Innlandet inkluderer her også nasjonalparkforvalterne i Innlandet.

- markedsføre UT.no som en felles nasjonal turplanlegger

Fylkesmannen Innlandet skal:

- bidra med innhold som er relevant for tjenesten (eks turforslag, informasjon om tilrettelagte friluftsområder og verneområder, ferdselsregler, områder som bør unngås)
- legge teknisk til rette for at slikt innhold blir tilgjengeliggjort dersom det allerede eksisterer og blir forvaltet i egne løsninger
- Sikre at eget innhold til enhver tid er oppdatert og vedlikeholdt.

DNT skal:

- ha ansvaret for drift og videreutvikling av UT.no
- sikre stabil drift, oppetid og tilgjengelighet for tjenesten
- involvere Fylkesmannen Innlandet i arbeidet med utvikling av innhold og funksjonalitet rundt ferdsel i verneområdene og naturvern
- synliggjøre Fylkesmannen Innlandet som en samarbeidspartner for UT.no
- ha et overordnet innholdsansvar på UT. Dette inkluderer at DNT kan avpublisere FMIN innhold om det er feil eller utdatert, etter at FMIN er varslet om det og har hatt muligheten til å endre. Partenes særskilte konkrete bidrag og forpliktelser til samarbeidet kan spesifiseres i vedlegg til avtalen ved behov.

5. Organisering og eierskap

UT.no eies og driftes av DNT. DNT er også ansvarlig for å lede arbeidet med videre utvikling og drift av tjenesten.

Fylkesmannen Innlandet eier dataene de bidrar med, og kan kreve at dette blir fjernet fra UT.no ved eventuelt opphør av avtalen og samarbeidet.

6. Informasjonsplikt

Begge parter forplikter seg til å informere den andre om alle forhold som kan ha innvirkning på samarbeidet og partenes felles intensjon.

7. Økonomiske spørsmål

Det er ingen økonomiske forpliktelser knyttet til denne avtalen. Partene bærer selv egne kostnader knyttet til

- produksjon og vedlikehold av eget innhold
- tekniske tilpasninger for tilgjengeliggjøring og mottak av innhold
- lønn og reise i forbindelse med møtevirkksomhet og annen aktivitet for utvikling av tjenestens innhold og funksjonalitet

8. Gyldighet

Samarbeidsavtalen er gyldig fra d.d. og kan endres når partene er enige om det. Hver av partene kan si opp avtalen med tre måneders varsel.

Lillehammer, xx.xx.2020

Oslo, xx.xx.2020

Fylkesmannen Innlandet	Den Norske Turistforening
Knut Storeberget Fylkesmann	Dag Terje Solvang Generalsekretær

Fra: Sandum, Merethe <mesan@fylkesmannen.no>

Sendt: mandag 23. november 2020 13:47

Til: *FMIN Nasjonalparkforvaltere interne <fminnpintern@fylkesmannen.no>; *FMIN Nasjonalparkforvaltere eksterne <fminnpekstern@fylkesmannen.no>

Kopi: Vorkinn, Marit <FMOPMVO@fylkesmannen.no>; Knarrum, Vebjørn <FMOPVKN@fylkesmannen.no>

Emne: Ny reiselivsstrategi - løypemelding

Hei, alle sammen

Merethe deltok fra oss på den årlige reiselivskonferansen til Innovasjon Norge torsdag i forrige uke. Denne var i år heldigital og rundt 950 personer deltok. I forbindelse med løypemeldingen fra Innovasjon Norge på nasjonal reiselivsstrategi bekreftet Audun Pettersen, leder for bærekraftig reiseliv og mat, at naturforvaltning og besøksstrategi er med som to sentrale punkter i strategien. Han bekreftet at de har god dialog med Miljødirektoratet.

Hele reiselivet må etter pandemien bygges opp igjen, og det krever en annen tilnærming. Som vi hørte flere si, må det gjøres gjennom en grønn omstilling. Vi trenger et mer verdiskapende og skånsomt reiseliv i framtida. Reiselivsdirektør Bente Bratland Holm er opptatt av god besøksforvaltning. Næringsminister Iselin Nybø påpekte i sitt innlegg hvor viktig grønn omstilling, forvaltning og bruk av naturressursene våre er.

Det som nå blir viktig er å få nasjonalparkstyrene med i den videre diskusjonen og arbeidet. Den nasjonale reiselivsstrategien overleveres regjeringen 1. mars neste år, og da må vi være på banen når høringen kommer. Miljødirektoratet skal jo gjennomføre regjeringens politikk, som per i dag går på å utvide allemannsretten, og ikke innskrenke den på noen måte. Det er derfor uklart om Miljødirektoratet f.eks. vil foreslå sertifiseringsordninger for guider og fellesgodefinansiering annet enn som frivillige ordninger. Dersom nasjonalparkstyrene mener at dette ikke er tilstrekkelig, så er det viktig at det kommer tydelige innspill på dette fra nasjonalparkstyrene i høringen.

Spørsmålet er om denne høringen blir så viktig at nasjonalparkstyrene burde avgi en felles uttalelse på helt sentrale punkter. Om det er ønskelig/mulig må dere vurdere. Vi foreslår å diskutere dette når vi er kommet lengre ut i prosessen, men meld gjerne allerede nå hva dere tenker om dette.

Mvh,

Marit og Merethe

Med vennlig hilsen

Merethe Sandum

seniorrådgiver

Fylkesmannen i Innlandet

Telefon: 62 55 12 47

Mobil: 97 02 95 90

E-post: mesan@fylkesmannen.no

Web: www.fylkesmannen.no/in

Vammervollsætra 2018

Vammervolsætra, fjøset 2020

